

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

18^e JAARGANG

WOENSDAG 25 JANUARI 1933

No. 891

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-Voorzitter; C. H. van der Leeuw, Penningmeester; Mr. W. M. van Lanschot; Mr. L. J. A. Trip; E. D. van Walree.
Directoren: Prof. Mr. P. de Vries; Prof. Dr. N. J. Polak; Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart, Directeur-Secretaris.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.
Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hoeweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch Kwartaalbericht 75 cents. Leden en donateurs ontvangen het weekblad en het Kwartaalbericht gratis en een reductie op de verdere publicaties.
Aangetoekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

24 JANUARI 1933.

In den rentestand kwam ook deze week geen verandering. Prolongatie noteerde weder 1 pCt., particulier disconto $\frac{1}{4}$ pCt. en callgeld $\frac{1}{4}$ pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank blijkt de post binnenlandsche wissels met f 1,3 miljoen te zijn afgenomen; de beleeningen stegen daarentegen met ruim f 805.000. De posten papier op het buitenland en diverse rekeningen onder de activa geven slechts geringe wijzigingen te zien.

De goudvoorraad daalde met f 31.000; de voorraad zilver vertoont een toeneming van f 937.000, zoodat per saldo de post munt en muntmateriaal met ruim f 905.000 steeg.

Onder de passiva der Bank valt een vermindering der biljettencirculatie, groot f 17,3 miljoen, waar te nemen. De saldi in rekening-courant namen daarentegen met f 17,6 miljoen toe; het tegoed van 's Rijks schatkist steeg met f 3,3 miljoen en het saldo van anderen met f 14,3 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo blijkt met f 758.000 te zijn vermeerderd; het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 83 pCt. evenals de vorige week.

* * *

De afgelopen week heerschte er op de wisselmarkt een opgewekte stemming. De omzetteren waren niet onbeduidend. Ponden bleven — met een kleine inzinking — vast: 8.35%—8.32%—8.36%. In Londen hield men de Dollar-noteering op ca. 3.35%; gisterenavond ging ze terug op 3.36%. Hier te lande zijn de Dollars

achteruit gelopen; van 2.49 kwam de koers op 2.4872. Vooral gisteren was er groot aanbod, hoofdzakelijk voor Fransche rekening. De Dollarkoers in Parijs, die lang op het gouduitvoerpunt (25.63) had gestaan, liep daar tot 25.59 terug. De Fransche Franc, die aanvankelijk van 9.71 $\frac{7}{8}$ tot 9.71 was ingezakt, steeg daarvoor spoedig weder tot 9.72. Belga's iets vaster: 34.50—34.52. Veel vraag was er naar Zwitsersche Francs, die van 47.95 op 48.07 kwamen. Lires nog maar steeds rond de 12.75. Peseta's gezocht ca. 20.38. Marken zijn vast gebleven en kwamen op 59.18. Clearing Marken werden door de Bank tenslotte op 59.16 afgegeven. Den Pondenkoers in Kopenhagen heeft men van 20.10 op 19.87 $\frac{1}{2}$ terug kunnen brengen, waarop men hem de laatste dagen heeft kunnen vasthouden. De Deensche Kroon is daardoor hier van 41.50 weder op 42,— gekomen. Noorsche Kronen 42.90. Zweedsche Kronen 45.60. Finsche Marken 3.68. Canadeesche Dollars aangeboden: 2.20—2.17. Het Zuid-Afrikaansche Pond noteert nu ongeveer gelijk aan het Engelsche Pond. De noteering voor T. T. Nieuw-Zeeland, die langen tijd boven uitbetaling Australië stond, is nu op ongeveer dezelfde hoogte gebracht: 6.72.

Ponden op termijn veranderden slechts weinig; op één- en drie maanden deden ze $\frac{2}{16}$ resp. $\frac{4}{16}$ c. déport. Dollars op deze termijnen resp. 32 $\frac{1}{2}$ en 77 $\frac{1}{2}$ punt disagio.

Op de goudmarkt was het deze week wat drukker; er werden de laatste dagen weer heel wat baren verhandeld. De laatste post werd op f 1.648,50 gedaan. Eagles noteeren 2.49 $\frac{1}{4}$, Sovereigns 12.10. Flauw is Oostenrijksch bankpapier, dat op ca. 29.10 gedaan wordt.

LONDEN, 23 JANUARI 1933.

Geld was comfortabel en tevens goed bruikbaar verleden week, zoodat het namiddaggeld in hoofdzaak niet onder $\frac{1}{4}$ pCt. verkrijgbaar was. Langzamerhand zullen door het invorderen van verschillende belastingen belangrijke verschuivingen plaats vinden naar het gouvernement en van de schatkist weder terug naar de markt door het afbetalen van schatkistpapier. Deze verschuivingen geven nu en dan aanleiding tot tijdelijk grootere vraag naar geld in de markt.

Op de discontomarkt heeft deze beweging vooreerst een verzwakkenden invloed gehad door de vermindering in het kwantum aan schatkistpapier. De noteering was dan ook verleden week reeds flauw op $\frac{7}{8}$ pCt. voor drie-maands bankaccepten en $\frac{1}{4}$ — $\frac{43}{16}$ voor schatkistpapier. De nieuwe promessen werden Vrijdag à $\frac{1}{4}$ pCt. toegewezen. Er is echter weinig animo te bespeuren om onder $\frac{1}{4}$ pCt. te werken. Alleen voor heel kort papier (Februari) zijn enkele koopers te vinden tot een prijs van $\frac{5}{8}$ pCt.

Sterling blijft bij voortdurend zeer vast. Dollars en Guldens sluiten de week op resp. 3.36 en 8.35 $\frac{1}{4}$; heden slot 3.36% en 8.37 $\frac{1}{4}$.

DE SUIKERHANDEL IN 1932.

Kenmerkten zich reeds de beide voorafgaande jaren door voor suikerindustrie en -handel buitengewoon moeilijke omstandigheden, in het afgelopen jaar nam de terugslag van de wereldcrisis op de suikermarkten katastrofale afmetingen aan. Niettegenstaande de statistische positie van het artikel suiker gaandeweg verbeterde en aanzienlijke oogstinkrimpingen in de voornaamste productielanden den toestand spoedig verder zullen verlichten, kwam dit geenszins tot uitdrukking in den loop der prijzen gedurende het afgelopen jaar. Overal ontbrak ondernemingsgeest en de moed om een gunstigeren kijk op de toekomst te nemen en zoo bleven raffinadeurs en consumenten eene „hand to mouth” politiek volgen, terwijl de speculatie zich vrijwel afzijdig hield. Daar waar speculanten à la hausse eene operatie waagden, was de afloop der transactie meestal teleurstellend.

De noteringen aan de New-Yorksche en Londensche termijnmarkten bleven richtsnoer voor den handel in suiker.

Het verloop der noteringen te New-York voor spoedig leverbare ruwsuiker basis 96° c. & fr. New-York was als volgt:

	Hoogste	Laagste
Januari	1.08	1.01
Februari	1.01	0.82
Maart	0.87	0.69
April	0.73	0.57
Mei	0.61	0.52
Juni	0.87	0.59
Juli	1.02	0.82
Augustus	1.14	0.99
September	1.10	0.98
October	1.03	0.98
November	1.08	0.71
December	0.81	0.65

Zooals hieruit blijkt, bewogen de prijzen zich tot Mei in aanhoudend dalende richting. De notering bedroeg toen nog slechts de helft van de prijsbasis, waarop het jaar begonnen was. Een prijs van 52/100 \$ets. per lb., die in het begin van Mei bereikt werd, mag wel fantastisch genoemd worden. Onderhandelingen tusschen belanghebbenden op Cuba om 700.000 tons vrije suiker tot 1 Januari te blokkeeren en betere vraag van raffinadeurs brachten eene ontspanning te weeg en toen het desbetreffende decreet in Juli door den President van Cuba geteekend werd, waren de noteringen alweer aanzienlijk opgelopen. In September verviel de markt weer in zeer lusteloze stemming, waarin de verlenging van den termijn voor de blokkeering der genoemde 700.000 tons Cubasuiker tot 1 Juli 1933 tijdelijk een reactie bracht. Sedert midden November brokkelden prijzen echter weer af, zoodat aan het einde van het jaar het grootste gedeelte van het avans weer verloren was.

Het verbruik in de Ver. Staten in 1932 bedroeg 5.214.000 tons tegen 5.475.000 tons en 5.700.000 tons in de voorafgaande jaren.

Door grotere binnenlandsche oogsten (bietsuiker en Louisiana), meer suiker van de Philippijnen en een achteruitgang der consumptie van 4¼ pCt. hadden de Vereenigde Staten minder Cubasuiker nodig, zoodat de berekening van Cubaproducten voor den afzet in Amerika zeer tegenviel.

De Cuba-oogst leverde 2.603.000 tons op tegen 3.122.000 tons in 1931 en 4.671.000 tons in 1930, terwijl de volgende oogst volgens Regeeringsbesluit op 2.000.000 tons vastgesteld werd en het begin van den maaltijd op 1 Februari. De afschepingen uit Cuba waren volgens Santa Maria in de beide laatste jaren voor de volgende destinaties bestemd:

	1932	1931	
Vereenigde Staten	1.612.122	1.963.466	tons
Canada	24.439	8.580	„
Centraal- en Zuid-Amerika ..	4.011	4.728	„
Europa	802.751	545.008	„
Het Verre Oosten	43.396	39	„
Totaal	2.486.719	2.521.821	tons

INHOUD:

	Biz.
DE SUIKERHANDEL IN 1932 door A. W. Volz	64
De Indische regeering en de Java-suikerindustrie door Ir. A. Baars	66
De Rijksmiddelen over December 1932	68

AANTEKENINGEN:

De kosten van de steunwet aan de varkenshouderij .. 69

MAANDOIJFERS:

Overzicht der Rijksmiddelen

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	71—74
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

Ook in Engeland was het binnenlandsch verbruik ongeveer 5 pCt. kleiner dan in 1931. Toch waren de aanvoeren, zooals uit onderstaande specificatie blijkt, aanmerkelijk grooter dan in de beide voorafgaande jaren, met het gevolg, dat de voorraden in Engeland einde December 224.000 tons grooter waren dan een jaar geleden. Ook werd door Engelsche raffinaderijen ongeveer 200.000 tons meer geëxporteerd dan in het voorafgaande jaar, hetgeen op een loonend bedrijf voor deze industrie wijst.

De importen waren als volgt volgens C. Czarnikow:

Ruwsuiker uit:	1932	1931	1930
	tons	tons	tons
Polen	74.102	139.443	46.096
Duitschland	22.976	137.515	58.150
Tsjecho-Slowakije	2.189	1.044	607
Nederland	—	1.370	734
Cuba	769.158	479.007	741.008
San Domingo	279.672	151.223	237.236
Peru	182.115	174.370	120.049
Java	248.125	12.599	406
Brazilië	26.369	12.250	72.573
Venezuela	350	301	130
Honduras	—	7.000	8.109
Mozambique	9.031	15.756	2.410
Mexico	—	10.000	60
Haiti	12.250	14.712	8.367
Ned. Guiana	3.283	9.221	3.347
Mauritius	196.028	154.798	135.950
B. W.-Indië	198.732	67.337	80.874
Natal	50.040	124.733	107.437
Australië	209.792	239.144	186.320
Fiji Eilanden	55.540	13.920	33.148
Ver. Staten (Cubas)	15.000	11.578	13.269
Andere landen	—	29	1.406

Totaal Ruwsuiker	2.354.802	1.777.350	1.857.686
Geraffineerde suiker uit diverse landen	27.906	54.881	58.481

Totale suikerimporten 2.382.708 1.832.231 1.916.167

Belangrijk zijn de cijfers voor Java, vanwaar 248.125 tons kwamen tegen slechts kleinigheden in de beide voorafgaande jaren. In de cijfers voor geïmporteerde raffineerde is het aandeel van Nederland 981 tons tegen 7.652 en 14.600 tons in 1931 en 1930, terwijl in 1913 178.000 tons geraffineerde suiker uit Nederland in Engeland ingevoerd werden. De eigen biet-suikeroogst van Engeland leverde volgens F. O. Licht ca. 365.000 tons op tegen 287.048 tons in 1931/32 en 484.496 tons in 1930/31.

Aan de Londensche termijnmarkt was de omzet van ruwsuiker gedurende het afgelopen jaar nogal belangrijk, maar de loop der prijzen was zeer teleurstellend, al fluctueerden de noteringen niet in die mate als in New-York. Het jaar begon op een prijs van Sh. 6/9 basis 96° voor spoedige levering, deze notering daalde tot Sh. 4/- in April om daarna weer geleidelijk te herstellen tot Sh. 6/6 in Augustus. In de volgende drie maanden fluctueerden prijzen tusschen Sh. 6/3 en Sh. 5/9, doch de December likwidaties brachten de notering dan op Sh. 5/-. Vermeldenswaardig is het feit, dat de fluctuaties van den Sterlingkoers betrekkelijk weinig invloed op de suikerprijzen hadden. In elk geval zijn dit voor producenten, die geen preferentiële rechten genieten, ruineuze prijzen. Hoe treurig deze prijsbasis is, wordt nog dui-

delijker, wanneer men de Sterling-prijzen omrekenet op goudbasis. Dan staat de hier genoemde prijs van Sh. 4/- gelijk met ongeveer Sh. 2/9 per cwt. cif.

In Nederland werd aan het einde van het jaar de suikeraccijns met $f 4\frac{1}{2}$ per 100 KG. verhoogd, zoodat deze thans bedraagt $f 29\frac{1}{2}$ per 100 KG. Wanneer men hierbij nog voegt het invoerrecht van $f 2.40$ per 100 KG. op buitenlandsche witte suiker, dan betaalt de consument in Nederland ruim zes maal de feitelijke marktwaarde van het product! Dat eene dergelijke enorme belasting mogelijk is van een verbruiksartikel — geen weelde-artikel — in een land, dat zelf eene groote bietsuikerindustrie bezit en eene nog veel grooter en belangrijker koloniale rietsuikerindustrie, die thans zeer kritieke tijden doormaken, is wel een zeer merkwaardig teeken des tijds. Vrije suiker zoude de consumptie in eigen land zéér doen toenemen, terwijl Java direct gebaat zoude zijn door eene afschaffing van het invoerrecht.

De noteringen voor witte suiker aan de termijnmarkt in Amsterdam, die het jaar begonnen op $f 7\frac{1}{2}$ voor prompte levering, daalden tot $f 5\frac{1}{4}$ in Mei, herstelden zich einde Juni tot $f 6\frac{1}{8}$ en vielen geleidelijk tot $f 5\frac{1}{8}$ terug, waarop het jaar sloot.

Aangaande de overige bietsuikerlanden in Europa valt niet veel bijzonders te vermelden. Bij de zwaar verlies latende prijzen, die op de wereldmarkt heerschten, werd de export zooveel mogelijk ingekrompen en bepaalde zich de handel tot de voorziening van het binnenland, waar door de hooge protectie de fabrieken nog steeds met winst konden werken. Tsjecho-Slowakije, dat hoofdzakelijk op export aangewezen is, verkeert daarbij in veel moeilijker omstandigheden dan zijne bureu.

De laatste cijfers van F. O. Licht voor de opbrengst der Europeesche bietsuiker oogsten zijn vergeleken met de beide voorafgaande jaren als volgt:

	1932/33	1931/32	1930/31
	tons	tons	tons
Duitschland	1.100.000	1.567.042	2.528.602
Tsjecho-Slowakije	625.000	801.921	1.125.690
Oostenrijk	160.000	162.550	150.269
Hongarije	105.000	125.251	234.171
Frankrijk	925.000	870.603	1.196.182
België	245.000	203.845	283.234
Nederland	240.000	174.590	299.523
Denemarken	185.000	122.000	167.800
Zweden	221.000	143.611	186.535
Polen	416.000	499.275	791.948
Italië	325.000	367.876	420.244
Spanje	285.000	427.188	348.429
Groot-Brittannië	390.000	292.748	510.496
Andere landen	256.000	240.803	377.939
Europa zonder Rusland ...	5.478.000	5.999.306	8.628.182
Rusland	1.000.000	1.512.000	1.675.700
Europa incl. Rusland	6.478.000	7.511.306	10.303.882

Hieruit blijkt, dat terwijl de exporteerende landen zich in hunne producties beperkingen hebben opgelegd, de importeerende landen meestal grootere oogsten maakten. Ook hier de drang naar de economisch zoo te veroordeelen autarkie.

Rusland brengt een verrassend kleinen oogst en zal tot de volgende oogst binnenkomt wel suiker moeten importeerden, vooral waar het onlangs zelfs eenige ladingen naar Britsch-Indië en Nederland verkocht heeft. Intusschen brengen deze verkoopen geld binnen, terwijl men bij nieuwe aankopen waarschijnlijk op crediet-faciliteiten rekent.

Java heeft onder de gegeven omstandigheden weer een zeer moeilijk jaar doorgemaakt. Britsch-Indië was een nog trager koper dan het vorig jaar, hetgeen in verband staat met den slechten economischen toestand daar te lande en den grooteren eigen oogst. In vroegere jaren had de grootte van den Britsch-Indischen oogst, die nagenoeg geheel uit op primitieve wijze bereide bruine suiker bestond, geen invloed op den import van Javasuiker en andere buitenlandsche witte suiker, maar sedert den achteruitgang in de betaal-

kracht van den Britsch-Indiër is dit veranderd. Buitendien worden tegenwoordig fabrieken met goede installaties in Britsch-Indië opgericht, die een beter product afwerken. Deze industrie wordt bevorderd door verhoogde invoerrechten. Slechts de tijd kan leeren of Britsch-Indië zich langs dezen weg onafhankelijk zal maken van den import. Japan kocht wegens een ruimen oogst in Formosa en verminderden afzet van zijn fabricaat in China zoo goed als geen Javasuiker meer. Voor de voorziening van Nieuw-Zeeland moest Java in scherpe concurrentie treden met Cuba, doch gelukte het Java dit afzetgebied te behouden. Minder gelukkig was de V.I.S.P. in dat opzicht bij de mededinging van Europeesche raffinade in Britsch-Indië, waar herhaaldelijk eenige ladingen witte suiker uit Engeland en Rusland tot lagere prijzen ingevoerd konden worden. Aangezien deze concurrentie vooral ter Westkust van Britsch-Indië voelbaar was, heeft de V.I.S.P. in het najaar besloten om aan exporteurs eene prijsverlaging toe te staan voor suiker, die naar Britsch-Indische Westkusthavens uitgevoerd wordt. In China en Japan ondervond Java vaak scherpe concurrentie van Cuba, dat, zooals uit bovenstaande afscheepsspecificatie blijkt, 43.396 tons naar het Verre Oosten wist te verkoopen.

Bij dezen ongunstigen gang van zaken op de Oostersche markten was Java er op aangewezen groote kwantiteiten naar Europa te plaatsen. De daarvoor behaalde prijzen waren uit den aard der zaak zeer laag. Naar Europa werd het z.g. Nieuw Assortiment verscheept, dat is bruine suiker, die bij aflevering in Java niet boven $97\frac{1}{2}$ pCt. mag polariseeren met het oog op het verhoogde invoerrecht in Engeland voor suiker boven 98 pCt. polarisatie.

De prijsfluctuaties op de Javamarkt waren niet te vergelijken met die in New-York en Londen. Voor Superieure witte suiker was de prijs in Java in het begin van het jaar $f 6\frac{1}{2}$ per 100 KG. voor export en $f 6\frac{1}{2}$ voor locale consumptie en kleine exportpartijen. In Juni werd de limite voor export verlaagd tot $f 6$, waarop de markt bleef staan totdat in November verlagingen van 25 c. en 50 c. voor de Westkust van Britsch-Indië toegestaan werden. In December werd de basisprijs dan op $f 5\frac{1}{2}$ vastgesteld. Het prijsverschil tusschen Superieur en No. 16 &/hooger was meestal niet groot, behalve wanneer voor speciale destinaties prijsconcessies gemaakt werden om aan de concurrentie van Cuba het hoofd te kunnen bieden. De verkoopen van Superieur en No. 16 &/hooger betroffen hoofdzakelijk suiker uit den oogst 1931, alleen de niet bij de V.I.S.P. aangesloten fabrieken verkochten suiker uit oogst 1932 nadat hun oude oogst uitverkocht was.

Aan het einde van het jaar waren nog $2\frac{1}{2}$ miljoen tons uit de oogsten 1931 en 1932 onverkocht. Nooit heeft Java voor moeilijker problemen gestaan dan de plaatsing van dit groote kwantum disponibele suiker veroorzaakt. Van de wijze hoe dit behandeld wordt zal groote invloed uitgaan op de wereldmarkt van suiker.

De totale oogst leverde op 2.540.000 tons tegen 2.845.000 tons in 1931. Voor 1933 werd 48 pCt. minder aangepland dan voor 1932 of $57\frac{1}{2}$ pCt. minder dan voor oogst 1931.

De afschepingen van Java naar de diverse destinaties waren als volgt in tons van 1000 KG. (Zie tabel blz. 66 bovenaan).

Deze cijfers spreken voor zich zelf. Er is veel optimisme noodig om voor het nieuwe jaar gunstigere afscheepcijfers te voorspellen, tenzij eene belangrijke economische opleving in de wereld plaats heeft.

Als Java aangewezen was op voorziening van de Oostersche landen, dan zoude het inderdaad treurig uitzien met de toekomst der Javasuiker-industrie. Maar gedurende afzienbaren tijd zal ook Europa nog suiker moeten importeerden en het is haast ondenkbaar, dat daarbij niet eenmaal een einde zal komen aan de tegenwoordige ruineuse prijzen. Daarom dient

	1932	1931	1930
	tons	tons	tons
Europa	416.949	49.288	14.008
Britsch-Indië	481.320	601.777	1.070.060
Japan	42.867	173.669	271.732
China	114.357	154.155	286.493
Hongkong	228.884	351.688	370.404
Singapore	70.332	63.209	83.886
Aden	7.750	5.787	7.771
Penang	11.994	27.743	23.957
Zanzibar	6.366	1.578	2.841
Britsch Malaya	11.086	12.111	10.822
Indo-China	1.198	3.153	5.730
Arabië	2.370	746	947
Siam	30.326	36.601	40.547
Philippijnen	81	151	—
Britsch N.-Borneo	477	171	988
Aziatisch Rusland	5.888	204	1.451
Australië en Nieuw-Zeeland	54.502	62.274	19.212
Ver. Staten Westkust	1.817	50	75
Polynesie	932	1.534	1.572
Sabang	—	3	105
Timor Dilly	110	103	—
Andere landen	12.451	8.002	4.900
Totaal	1.502.057	1.553.997	2.217.501

Java vooral zijn oog gericht te houden op de voorziening in de Europeesche behoefte.

Het afgelopen jaar kenmerkte zich voor Java nog door moeilijke en langdurige onderhandelingen over eene nieuwe verkooporganisatie. Toen producenten onderling het in het voorjaar niet eens konden worden over eene voortzetting van de V.I.S.P. na 31 December, werd de medewerking van de koloniale Regeering ingeroepen. Het einde hiervan was, dat op den laatsten dag van het jaar te Batavia werd opgericht de N.I.V.A.S. (Nederlandsch Indische Vereeniging voor den afzet van Suiker), waarbij alle fabrieken op Java door de Regeering tot toetreding genoodzaakt werden, terwijl de Regeering blijvend toezicht op de daden der nieuwe vereeniging zal houden. Voor verdere beschouwingen hieromtrent zij verwezen naar de E.-S. B. van 11 Januari.

Onder de Chadbourne overeenkomst werden in den loop van het jaar nog eenige vergaderingen van den Internationalen Suikerraad gehouden, in Maart te Parijs, in Juli te Ostende en van 29 November tot 2 December in Den Haag. Waar bijna alle daarbij betrokken landen verre beneden het hun toegestane exportcontingent gebleven zijn, waren deze samenkomsten en de daarbij vastgestelde geringe wijzigingen in sommige contingenten van weinig beteekenis voor den suikerhandel. Het doel der geheele overeenkomst is door de gebeurtenissen in verband met de wereldcrisis achterhaald, hetgeen niemand heeft kunnen voorzien. De oorspronkelijke vrees, dat Java te veel had toegegeven ten opzichte van restrictie van den export, blijkt overbodig geweest te zijn, want in het tweede Chadbourne jaar zullen de afschepingen van Java ongeveer 1 miljoen tons beneden het contingent blijven! Daarentegen heeft de teekening van het Chadbourneplan zeker invloed gehad op den uitzaai van minder suikerbieten in Europa in het eerste jaar en de Europeesche statistiek zoude er zonder deze overeenkomst waarschijnlijk heel wat ongunstiger uitzien.

De zichtbare voorraden bedroegen volgens Czarnikow op 1 December:

	1932	1931	1930
	tons	tons	tons
Duitschland	1.335.000	1.698.000	1.469.000
Tsjecho-Slowakije	611.000	811.000	816.000
Frankrijk	562.000	704.000	533.000
Nederland	259.000	291.000	280.000
België	163.000	211.000	167.000
Hongarije	109.000	121.000	133.000
Polen	466.000	496.000	459.000
U.K. Geïmporteerde suiker	263.000	138.000	212.000
„ Binnenlandsche „	77.000	54.000	70.000
Europa	3.845.000	4.514.000	4.139.000

Ver. Staten alle havens 26/11	308.000	277.000	350.000
Cubaansche havens 26/11	680.000	814.000	764.000
Cuba binnenland 26/11	1.075.000	1.050.000	970.000
Java	2.993.000	2.219.000	1.439.000
Totaal	8.901.000	8.874.000	7.662.000
waarvan geblokkeerd	3.657.000	2.331.000	896.000
Totaal beschikbaar	5.244.000	6.543.000	6.766.000

De cijfers van Dr. Mikusch betreffende de wereldproductie en het wereldverbruik van suiker werden volledig gepubliceerd in de E.-S. B. van 21 December jl. De totalen zijn in millioenen tons van 1000 KG.:

	1932/33	1931/32	1930/31
Wereldsuikerproductie	26.063	27.771	30.208
Wereldsuikerverbruik	—	26.920	27.573

Hierbij wordt er op gewezen, dat in de cijfers van 1932/33 de Java-oogst van 1932 met 2.770.000 tons opgenomen is, terwijl de Java-oogst van 1933 slechts ongeveer 1.400.000 tons bedragen zal. Verder merkt Dr. Mikusch op, dat ook voor 1932/33 een teruggang in het verbruik verwacht kan worden, die echter niet zoo sterk behoef te zijn als die van 1930/31 op 1931/32.

Inderdaad mag de achteruitgang in het verbruik van suiker in de wereld gedurende deze crisisjaren veel geringer genoemd worden dan dit bij andere artikelen het geval is. Hoe zeer moet men daarom betreuren, dat de Regeeringen in de diverse landen de suikerconsumptie door enorme accijns en hooge invoerrechten kunstmatig tegenhouden. Eene belangrijke vermindering van deze lasten zoude voor de suikercultuur in eigen land en in de koloniën eene weldaad zijn, want er is ruimte voor eene belangrijke uitbreiding der consumptie, indien de groote kunstmatige prijsverhoogingen van het artikel weg vallen. Laat daarom iedereen, die belang heeft bij suikercultuur en -handel naar beste vermogen strijden voor verlaging — liefst afschaffing — van invoerrechten, uitvoerpremies en accijns. De uitkomst zal — evenals dit het geval was na de Brusselsche conventie van 1902 — verrassend zijn.

Al behoort er onder de tegenwoordige omstandigheden moed toe om van de a.s. economische conferentie veel te verwachten, zoo zal die zeker niet slagen, wanneer men er niet heen gaat met den vasten wil om iets tot stand te brengen. Laat men daarbij dan de diep in het economisch leven ingrijpende suikerwetgeving vooral niet vergeten.

A. V.

P.S. Sedert het bovenstaande geschreven werd maakte de commissie-Trip hare voorstellen bekend voor de a.s. economische conferentie. Dit resultaat van hare werkzaamheden zal ook in suikerkringen met groote instemming en hoop vernomen zijn.

A. V.

DE INDISCHE REGEERING EN DE JAVA-SUIKER-INDUSTRIE.

In het bestek van een artikel voor dit weekblad is het onmogelijk de algemeene quaestie van de Java-suikerindustrie te bespreken. Wij willen ons beperken tot de vraag, wat de Indische regeering voor motieven had om de Nivas te organiseren op de wijze, zooals thans is geschied, tegen de voorstellen van den Volksraad in, en wat de perspectieven van die organisatie zijn.

De motieven der regeering zijn uiteengezet in de Memorie van Toelichting op de suikerordonnantie. Zij komen hierop neer, dat concurrentie tusschen de suikerproducenten het gevaar scheidt van verdere prijsdaling en ondergang van de suikerindustrie, nagenoeg in haar geheel. De Indische regeering acht deze industrie van zóó groot belang voor het geheele land, zoowel als werkgelegenheid voor de inheemsche bevolking als met het oog op de bedrijvigheid van transport en andere bedrijven, die van de suikerindustrie af-

hankelijk zijn, dat zij dit dreigende gevaar in ieder geval wenschte te voorkomen.

De gegevens, die de Indische Regeering publiceert, teneinde de gevaren aan te toonen, zijn goeddeels door de Nederlandsche pers overgenomen, en behoeven hier derhalve niet in extenso te worden weergegeven. Zij toonden inderdaad den sterken achteruitgang van den uitvoer van Java-suiker aan, die in het voorjaar van 1931 begon en nog steeds niet tot stilstand is gekomen. Japan, dat in 1930/31 nog 268.000 ton Java-suiker importeerde, een achtste deel van den geheelen suikerexport van Java, kocht in de periode April/Oct. 1932 slechts 23.000 ton of nog geen 3 pCt. van den Java-export. Voor Britsch-Indië zijn de hoeveelheden in dezelfde perioden 1.029.000 ton en 238.000 ton, resp. 48 en 30,5 pCt. van den export van Java. China betrok in 1930/31 rechtstreeks van Java 623.000 ton, gedurende de maanden April/Oct. 1932 nog 288.000 ton, resp. 29 en 34 pCt. van den export. Wanneer de export van Java naar de overige Aziatische landen zich niet had gehandhaafd, ook in 1932, en de Java-suiker in het afgelopen jaar niet weer in belangrijke hoeveelheden bewesten Suez was verkocht, zouden de „natuurlijke markten” voor dit product een nog hopeloozer toestand hebben geschapen dan thans het geval is. Op grond van den gang der verkoopen schatte de Indische regeering den onverkochten voorraad op 1 April 1933 op ca. 2,5 miljoen ton, nagenoeg het dubbele van de beperkte productie van 1933, die men zich voorstelde ook gedurende de volgende jaren te handhaven, terwijl de normale productie van Java, bij malen op volle capaciteit, ongeveer 2,8 miljoen ton bedraagt.

Op grond van deze regeeringscijfers kan men zich echter nog geen denkbeeld vormen van den toestand, wanneer men daarnaast niet weet, hoe de totale suikerinvoer van de groote afnemers van Java-suiker zich heeft ontwikkeld. Bestudeering van de invoerstatistieken der betrokken landen voert tot de conclusie, dat Java slechts voor een deel door andere leveranciers is verdrongen, maar dat de achteruitgang van den Java-export daarheen hoofdzakelijk het gevolg is van de daling van den totalen suikerinvoer. Dit verklaart de buitengewoon ongunstige situatie van Java als suikerproducent. Terwijl het suikerverbruik in de meeste Europeesche landen gedurende de crisisjaren slechts met ongeveer 10 procent is verminderd, hebben de verbruikers, die hoofdzakelijk Java-suiker koopen, hun consumptie veel meer beperkt. Dit heeft slechts indirect iets te maken met het toenemend protectionisme, in zoover dit mede een oorzaak is van de algemeene crisis. Direct echter is de achteruitgang van den export van Java-suiker naar Britsch-Indië en China niet veroorzaakt door protectionistische maatregelen der betrokken landen, maar door het felle woeden der crisis. Het is in dit opzicht veelbetekenend, dat speciaal Shanghai als afnemer van Java-suiker zeer sterk is achteruitgegaan, veel meer dan Hongkong. De burgeroorlog woedt allereerst in Noord-China. Java voerde in 1932 nog 85 pCt. van alle suiker in Britsch-Indië in, hetzelfde percentage als in vroegere jaren, terwijl het zich ook in den Chineeschen import heeft kunnen handhaven op het vroegere percentage van 65 pCt. In Britsch-Indië is bietsuiker de groote concurrent, in China suiker uit Japan, die meestal van Formosa komt.

Gaat men de gemiddelde prijzen na van de suiker, die in deze landen wordt ingevoerd, dan blijkt, dat Java tot eind 1932 nog steeds iets hogere prijzen kon bedingen dan de concurrenten. In 1931/32 bedroeg de prijs van Java-suiker 11,9 rupees per 100 KG., terwijl bietsuiker uit Engeland voor 11,7 en uit Rusland zelfs voor 9,5 R. werd ingevoerd. Wat China betreft daalde de prijs van Java-suiker in de periode 1931 tot eind 1932 van ongeveer f 8,— tot circa f 6,— per 100 KG., terwijl de Japansche suiker in het begin van 1931 nog werd geleverd tegen 10,25 Yen, eind

1932 tegen 8,85 Yen, waarbij de Yen tot tweederden van de goudwaarde was gedeprimeerd. De prijs van Japansche suiker is dus in dien tijd met niet minder dan 43 pCt. verlaagd.

Deze gegevens, waarvan wij hier slechts enkele konden geven, brengen ons tot de conclusie, dat de prijsdaling, waaraan ook de Java-suiker niet kon ontkomen, niet het gevolg is van de concurrentie der outsiders onder de Java-producenten, maar uitsluitend van buitenlandsch aanbod. En waar de Nivas slechts de monopolistische organisatie der Java-suiker-producenten is, stond het a priori vast, dat ook zij niets anders kon doen dan de vroegere Visp met haar outsiders, dat ook zij de prijzen van andere landen moest volgen, wilde de export op het peil van 1932 worden gehandhaafd. Er is geen enkele aanduiding, dat de concurrerende producenten anders zouden gehandeld hebben en een grootere prijsdaling zouden hebben veroorzaakt dan thans, bij de Nivas, optreedt.

Wel zelden zal een organisatie, met steun en ondervoegdij der regeering tot stand gebracht, zoozeer hebben gefaald, vanaf den eersten dag van haar bestaan, als de Nivas ten aanzien van het handhaven der prijzen. Formeel wordt nog de noteering van f 5,75 per 100 KG. f.o.b. haven Java gehandhaafd, maar op dien prijs worden allerlei reducties toegestaan, zoodat in werkelijkheid zelfs naar de natuurlijke afzetgebieden voor lageren prijs wordt geleverd. Bewesten Suez is echter de Londensche suikernoteering de basis voor verkoopen. Deze bedraagt thans 5 sh. per cwt., hetgeen — in het gunstigste geval, bij lage vrachten — neerkomt op een prijs van iets meer dan f 3,— per 100 KG. f.o.b. Java. De lage Londensche noteering is heusch niet het gevolg van de concurrentie der onafhankelijke producenten op Java, zelfs ongebreidelde verkoop zou die noteering niet hebben verlaagd. Reeds in de periode April/Oct. 1932 werd een derde van alle Java-suiker bewesten Suez geleverd. Aannemende, dat deze verhouding ook thans bestaat, en dat naar de Aziatische landen in het gunstigste geval voor gemiddeld f 5,50 per 100 KG. wordt verkocht, komt men tot een gemiddelde opbrengst van Java-suiker van ongeveer f 4,70 per 100 KG. Bij een dergelijk prijsniveau behoefde de Indische regeering geen vrees te koesteren voor prijsbederf door onderlinge concurrentie.

Uit dien hoofde heeft het er dan ook allen schijn van, dat de min of meer besliste toezegging der regeering van handhaving van het suikerareaal gedurende de komende jaren op ongeveer de helft van het totaal geen werkelijkheid zal worden. Persberichten maakten dezer dagen melding van een voorgenomen inkrimping van oogst 1934, waarvoor de aanplant in 1933 in den grond wordt gebracht, tot ongeveer een vijfde van het normale areaal.

Maar welk nut heeft de Nivas dan, wanneer, ondanks haar bestaan, reeds aan het begin daarvan blijkt, dat zij de tweeledige taak, die de Indische regeering voor haar had weggelegd, handhaving der prijzen en van het beplante areaal, in geen enkel opzicht kan vervullen? Niet alleen is deze organisatie dan volslagen nutteloos, maar zij is misschien zelfs een oorzaak van de grootere restrictie, die op het oogenblik in de bedoeling schijnt te liggen.

Ondanks het zeer sombere beeld van de tegenwoordige situatie zijn wij niet zoo pessimistisch ten aanzien van de toekomst der geheele Java-suikerindustrie. Men dient te bedenken, dat de wereldmarktprijs van suiker op het oogenblik zeer gedrukt is, gelijk ieder jaar in Januari en Februari, wanneer de Cuba-oogst aan de markt staat te komen. Is dit aanbod eenmaal verwerkt, dan komt voor Europa een rustiger tijd tot den herfst, het binnenkomen van den bietenoogst. Maar zelfs bij verbeterde prijzen in Londen over eenige maanden blijft de suikerprijs zoo laag, dat alle fabrieken op Java, zonder uitzondering, verlies zullen lijden. Vooral bij een restrictie tot de helft van

het areaal zal het, zelfs voor de beste fabrieken, nauwelijks mogelijk zijn den kostprijs van hun product onder de f 6,— per 100 KG. te brengen.

Ongetwijfeld staat er dus een periode van verliezen voor de Java-suikerindustrie te wachten, gelijk overal in den landbouw verliezen worden geleden. Het is echter de vraag, of deze verliezen tot ondergang der industrie zullen leiden of niet. Gaat men de gegevens der verschillende suikerondernemingen na, dan blijkt, dat een flink gedeelte in staat zal zijn aan deze verliezen het hoofd te bieden. Natuurlijk zullen er moeten afvallen, zelfs in het gunstigst denkbare geval is er de eerste jaren in de wereld geen plaats voor Java-suiker in een hoeveelheid van bijna 3 miljoen ton per jaar. Maar dit proces van afvallen was reeds flink ingezet, een aantal fabrieken hadden in 1932 reeds besloten niet meer te planten en zullen dus dit jaar niet produceeren. Dit waren zonder uitzondering de fabrieken met de hoogste kostprijzen en het laagste rendement per hectare, ondernemingen dus, die door geen regeeringshulp konden en mochten in het leven blijven.

Daartegenover staan evenwel vele andere ondernemingen en concerns, die eind 1932 nog groote liquide middelen bezaten, behalve hun suikervoorraden. Verkoop van die voorraden tegen prijzen lager dan die, waarop zij in de balanssen gewaardeerd waren, zou dus wel het boekverlies dier ondernemingen vergrooten, maar hun liquiditeitspositie versterken. De Indische regeering kan nooit betoogen, dat vergroting dier boekverliezen ondergang der ondernemingen zou veroorzaken. De beurswaarde van vele der genoteerde suikerfondsen komt precies overeen met het percentage van het kapitaal, dat aan liquide middelen aanwezig is bij een zeer lage waardeering der voorraden. De koopers ter beurze gaan bij hun waardeering niet uit van balansgegevens, maar van de aanwezige realiseerbare waarde, zonder aan fabrieken, gronden, magazijnsvoorraden, e.d. eenige waarde toe te kennen. De belegging en de speculatie hebben zich reeds lang vertrouwd gemaakt met de gedachte, dat dit alles nagenoeg geen waarde meer heeft.

De groep der suikerproducenten, die als de minderheid wordt aangeduid, was bereid de consequenties dier positie te aanvaarden. Zij wilde de aanwezige voorraden opruimen, zoo snel als verenigbaar was met den maximalen uitvoer, volgens de Chadbourne-overeenkomst toegestaan, hetgeen in circa twee jaar zou kunnen geschieden, en dan de productie van nieuwe suiker voortzetten op een zoodanige schaal als met het opnamevermogen der markten in overeenstemming was. De Indische regeering heeft geluisterd naar het advies van de meerderheid, die grootendeels niet ten onder zou zijn gegaan, indien men deze lijn had gevolgd, maar die hoopte de verliezen te verminderen door de prijzen op een zoo hoog mogelijk peil te handhaven. Het zou dwaasheid zijn dit den betrokken maatschappijen kwalijk te nemen. Natuurlijk tracht ieder voor zijn eigen belang te strijden, en wanneer er kans bestaat verliezen te beperken, zou de leiding van een maatschappij niet deugen, die niet alle krachten inspande om dit doel te bereiken.

Het is echter duidelijk, dat tot de minderheid die ondernemingen behooren, die de gunstigste productievoorwaarden hebben, zooals hooge opbrengst per hectare, en den laagsten kostprijs. Zij konden verwachten, in de toekomst, na opruiming der voorraden, weer opnieuw met eenige winstmogelijkheid te werken. De ondernemingen, die in dit opzicht minder gunstig bedeed zijn, moeten natuurlijk vreezen, dat een zeer lage suikerprijs gedurende eenige jaren de markt zoozeer daaraan gewend zal hebben, dat ook na opruiming der voorraden productie op loonende basis voor hen uitgesloten zou zijn.

De werkelijkheid heeft thans het beslissende woord gesproken in deze discussies en meningsverschillen,

en naar onze meening de minderheid volkomen in het gelijk gesteld. De prijzen zijn niet kunstmatig hoog te houden, niet door de Visp met outsiders, en niet door de Nivas als monopoliste. Tracht men dit toch te doen, dan is het eenige resultaat, dat men de voorraden ophoudt, dat men minder verkoopt dan mogelijk zou zijn bij een meer gedurfde prijspolitiek en dat men dus het herstel der productie op een meer normale schaal uitstelt, tot nadeel van allen, terwijl niemand voordeel trekt van het remmen van den verkoop. Want men vergete niet: opslag van suiker, assurantie en dergelijke kosten moeten voor de voorraden worden betaald. Het is veel voordeliger de prijzen nog een weinig te laten zakken, — en het gaat thans slechts om onbeteekenende prijsverlaging, nu de markt zoo slecht is geworden, niet meer om guldens maar om dubbeltjes — en te spuien, coûte que coûte, dan om verder de kosten voor opslag van de reusachtige hoeveelheden te blijven betalen.

Zijn dus, ondanks de Nivas, thans reeds alle gevaren werkelijkheid geworden, die de Indische regeering had willen voorkomen, aan het bestaan van de Nivas zelf zijn gevaren verbonden, die spoedige liquidatie dezer organisatie vereischen. Zij is nog stroever, nog meer gecentraliseerd dan de Visp; zij werkt onder regeeringcontrôle met de daaraan onvermijdelijk verbonden bureaucratie. En waar het thans meer dan ooit gaat om soepelheid in den verkoop, om te kunnen beslissen, onmiddellijk en zonder aarzelen, of een bod aanvaardbaar is, of dat een transactie gentameerd kan worden, waarbij kans is op lagen prijs, daar moet deze Nivas de verkoopsmogelijkheid van Java-suiker sterk verkleinen. De Visp heeft bewezen niet te kunnen fungeren in een crisisperiode, de Nivas is een voortzetting van de Visp met nog grotere nadeelen. Voor de toekomst der Java-suikerindustrie is het noodig een geheel andere verkoops-taktiek te volgen en andere verkoopsorganisaties te stichten, waarbij concurrentie tusschen die organisaties een voordeel en een prikkel tot verbetering zal zijn. Wij hopen dit nog nader te kunnen uiteenzetten, maar gelooven hier met feiten en cijfers te hebben bewezen, dat zelfs liquidatie der Nivas, voorloopig zonder dat er iets anders voor in de plaats komt, geen enkel gevaar medebrengt voor prijsverlaging en productiebeperking. Want ondanks en onder de Nivas is hierin reeds alles tot stand gekomen, wat de vrije economische krachten vereischten.

A. BAARS.

DE RIJKSMIDDELEN OVER DECEMBER 1932.

Uit den in dit nummer opgenomen middelenstaat zal men zien, dat de afgelopen maand weer een sterke daling van inkomsten tegenover de overeenkomstige maand van 1931 te zien geeft. De gewone middelen brachten f 33.568.400 op tegen f 43.184.500 in December 1931 en liepen derhalve terug met f 9.616.100, hetgeen een record-teruggang beteekent. Ook de raming werd niet gehaald (nadeelig verschil f 1.282.300). Vrijwel alle middelen droegen tot dit ongunstig resultaat bij. Een uitzondering maakten slechts de grondbelasting, de personeele belasting (die ditmaal door bijzondere omstandigheden nog een bate opleverde), de zoutaccijns en de suikeraccijns.

De totaal-opbrengst over het jaar 1932 beliep f 400.525.400, d.i. f 52.274.300 minder dan in het voorafgaande jaar en f 17.683.100 beneden de jaar-raming. Indien, om een zuiverder beeld te krijgen, zooals ook dit jaar gebruikelijk was, de grondbelasting en de personeele belasting buiten beschouwing worden gelaten, blijkt, dat de overige middelen tezamen f 40.142.000 minder hebben opgeleverd dan in 1931, terwijl het nadeelig verschil met betrekking tot de raming stijgt tot f 18.123.800. Dit laatste is te bedenkelijker, indien men overweegt, dat na de indiening der middelenwet verschillende maatregelen tot versterking der ontvangsten zijn genomen, die niet in

het geraamde opbrengstcijfer tot uitdrukking komen. In herinnering moge nog worden gebracht, dat de middelen in 1931 reeds f 51.753.000 minder hebben opgeleverd dan in 1930 (dit laatste bedrag daalt tot f 18.648.100, indien de grondbelasting en de personeele belasting worden uitgeschakeld).

Slechts drie middelen (de invoerrechten, de zoutaccijns en de suikeraccijns) gaven in het afgelopen jaar méér dan in het daaraan voorafgaande, gezamenlijk tot een surplus van f 17.376.700. De opbrengst der overige middelen bleef in totaal f 69.651.000 beneden die van 1931. Zes middelen (de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de invoerrechten, de zoutaccijns, de suikeraccijns en de Staatsloterij) overschreden de raming, tezamen met f 23.942.700; de overige middelen wijzen ten aanzien van de raming een deficit aan van f 41.625.800.

Gaan wij nu de verschillende middelen in het kort na, dan trekt vooreerst de grondbelasting de aandacht, welke ditmaal weer een accres, zij het tot het niet zeer belangrijke bedrag van f 24.900, opleverde. Gerekend over twaalf maanden bedroeg de teruggang f 3.774.800, waarvan het overgrootste deel op rekening komt van de maand Januari. In het begin van 1931 kwamen de oude dienstjaren nl. nog geheel aan 's Rijks middelen ten goede. De personeele belasting gaf in December nog een bate van f 312.300, welke meevaller te danken is aan eerst thans van de provinciën ontvangen aandeel in de kwade posten.

De daling der inkomstenbelasting zet zich krachtig voort. Ditmaal beliep het decrees f 2.997.300. Weliswaar werd de raming met f 1.694.500 overtroffen, doch de laatste maand van het jaar is voor deze belasting doorgaans zeer gunstig; uit dit oogpunt beschouwd, moet de betrekkelijk geringe overschrijding van de afgelopen maand zelfs als een veeg teeken worden beschouwd. Gerekend over twaalf maanden heeft de inkomstenbelasting in 1932 f 14.109.800 minder opgeleverd dan in 1931, en dit niettegenstaande de uitreiking der aanslagen dit jaar vroeger is geschied en achter de invordering haast wordt gezet.

De vermogensbelasting volgt vrijwel denzelfden loop als de inkomstenbelasting. De afgelopen maand vertoonde een lager opbrengstcijfer van f 494.400. Over het geheele jaar zijn de ontvangsten verminderd met f 2.431.700.

De dividend- en tantiëmebelasting blijft teleurstellen. Tegenover de inkomst van December 1931 ad f 1.149.000 staan de ontvangsten der afgelopen maand van f 366.200, een bedrag, zoo laag als nog nooit in de maand December is voorgekomen. Gerekend over twaalf maanden ontstond een achterstand van f 4.461.500.

Na de geweldige stijging in October jl. is bij de invoerrechten een sterke teruggang waar te nemen. In October werd f 13.659.500 ontvangen, in November f 5.542.300, in December f 4.636.500. Vergeleken met December 1931 beteekent dit laatste bedrag een daling van f 2.260.300, al dient hierbij ook te worden bedacht, dat de opbrengst van December 1931 sterk werd gestimuleerd door de a.s. invoering der benzinebelasting en van de verhooging van het tarief. Doordat verschillende maanden van het verstreken jaar ruime ontvangsten opleverden, kwam de totale ontvangst van 1932 f 16.984.200 uit boven die van het daaraan voorafgaande jaar. Neemt men echter in aanmerking, dat verschillende maatregelen zijn getroffen tot versterking der ontvangsten, die niet in het ramingscijfer tot uitdrukking komen, dan blijkt, dat de invoerrechten nog belangrijk bij de verwachting ten achter zijn gebleven.

Met uitzondering van den zout- en den suikeraccijns vertoonden alle accijnzen een vermindering. De twee genoemde accijnzen zijn ook de eenige, waarvan de loop in het afgelopen jaar over het geheel genomen bevredigend is geweest. Bijzonder slecht staat het er met den geslachtsaccijns voor door de nog steeds

dalende vee prijzen. In de inzinking van den wijnaccijns, den gedistilleerdaccijns en den bieraccijns wegens het verminderd verbruik is een crisisverschijnsel te zien. De suikeraccijns gaf een accres, vermoedelijk door vermeerdering van uitslagen uit entrepôt in verband met de opcentenverhooging. Met den tabaksaccijns gaat het bergafwaarts. Voor een deel is de vermindering van inkomst toe te schrijven aan de daling der kleinhandelsprijzen. Voor de cijfers mogen wij voor ditmaal wel naar den in dit nummer voorkomenden staat verwijzen. De belasting op gouden en zilveren werken gaf f 4.200 minder; over twaalf maanden werd f 167.500 minder geïnd.

De z.g. conjunctuurbelastingen konden zich ook nu niet tegenover het vorige jaar handhaven. De zegelrechten leverden f 84.800 minder op, waarvan f 66.200 aan een trager vloeien der beursbelasting is te wijten. De registratierechten kwamen iets uit boven het peil der laatste maanden van 7 à 8 ton per maand; de opbrengst beliep ditmaal f 916.700, d.i. toch nog f 232.100 minder dan de ontvangst van December 1931. Gerekend over twaalf maanden hebben de zegel- en registratierechten resp. f 5.757.700 en f 4.227.000 minder in de schatkist gebracht.

Zeer teleurstellend is de voortdurende daling der successierechten. Ditmaal bedroeg de vermindering f 1.651.400; over twaalf maanden ontstond reeds een achterstand van f 11.122.650. De domeinen gaven door lagere huur- en pachtprizen f 114.700 minder, terwijl de loodsgelden daalden met f 5.800. Over het geheele jaar gaf laatstgenoemd middel een mindere bate van f 820.300. Over 1929 kwam nog f 5.143.100 binnen, in 1932 niet meer dan f 3.480.900.

Bedroevend staat het er ook voor met het „Leeningfonds 1914”, waarvan de ontvangsten in de afgelopen maand terugliepen van f 6.290.250 tot f 5.357.000. Niettegenstaande de opcenten op den tabaksaccijns op sigaretten, het invoerrecht op zuidvruchten, de suikeropcenten, de verhoogingen van den accijns op wijn en het herziene zegelrecht van buitenlandsche effecten bedroegen de inkomsten over 1932 f 59.180.000 tegen f 62.506.200 in 1931.

Het „Wegenfonds” ondervindt schijnbaar de gevolgen der crisis niet. De totale opbrengst over 1932 kwam zelfs nog f 775.600 uit boven die van 1931; de vooruitgang was zowel aan de wegenbelasting als aan de rijwielbelasting toe te schrijven.

De inkomsten van het „Gemeentefonds” beliepen in de afgelopen maand f 8.752.900, waarvan f 8.107.500 gemeentefondsbelasting. Laatstgenoemde heffing bracht in 1932 in totaal f 77.940.200 op (in 1931 nog niet meer dan f 30.351.057). Langzamerhand begint er tekening in dit fonds te komen.

AANTEKENINGEN.

De kosten van de steunwet aan de varkenshouderij.

Er zijn verschillende omstandigheden, die het onmogelijk maken precies te berekenen, hoeveel het Nederlandsche kooperspubliek heeft betaald voor den steun aan de varkenshouders, die bij de Crisis-Varkenswet is ingesteld. Daartoe behoort allereerst het ontbreken van publieke gegevens omtrent het gewicht der voor binnenlandsch verbruik geslachte varkens in de laatste maanden. Wel beschikt de Nederlandsche Varkenscentrale over deze gegevens, omdat de heffing van 9 ct. per KG. slachtgewicht ten behoeve van het Stabilisatiefonds, dat de Centrale beheert, de mogelijkheid geeft tot op den dag vast te stellen, wat voor binnenlandsch verbruik is geslacht, maar deze organisatie wenscht de betrokken gegevens niet publiek bekend te maken.

Er is daarom slechts bij benadering het een en ander af te leiden omtrent het gebruik van varkensvleesch in Nederland in de tweede helft van 1932. Per kwartaal wordt het aantal voor binnenlandsche

consumptie geslachte varkens opgegeven. De laatste gegevens zijn die van het derde kwartaal van 1932, dus van het eerste kwartaal, waarin de Crisis-Varkenswet begon te werken. Om echter van het aantal varkens naar het gewicht over te gaan is men voorloopig gedwongen, tot aan de publicatie betreffende het geheele jaar 1932, die nog eenigen tijd op zich zal laten wachten, om hetzelfde gemiddelde gewicht als van verleden jaar aan te nemen. Wij kunnen dan de volgende cijfers afleiden:

	Jan./Oct. 1931	Jan./Oct. 1932
Slachtingen voor binnenl. consumptie .	1.229.300	1.431.200
Idem in het derde kwartaal der jaren .	426.900	402.800
Gemiddeld gewicht der gesl. varkens .	176 KG.	

Het aantal geslachte varkens in het derde kwartaal van 1932 was dus ongeveer 5 pCt. kleiner dan verleden jaar, terwijl het in de eerste twee kwartalen zowat 25 pCt. groter was dan in de overeenkomstige perioden van 1931. De prijsdaling van varkensvleesch in de eerste helft van 1932 heeft dus aanleiding gegeven tot vergrootte consumptie, de prijsstijging na invoering der Crisis-Varkenswet heeft de consumptie sterk doen achteruitgaan. Nemen wij voor het vierde kwartaal dezelfde verhouding tot 1931 aan als in het derde kwartaal heeft bestaan, dan zouden er 520.000 varkens voor binnenlandsch verbruik zijn geslacht, en dus in de tweede helft van 1932 in totaal ca. 920.000. Het levend gewicht dezer varkens zal, tegen een gemiddelde van 175 KG., ongeveer 163.000 ton hebben bedragen. Trekt men hiervan de slachtafval van 20 pCt. af, dan is voor de binnenlandsche consumptie 130.000 ton beschikbaar gekomen, plus de hoeveelheid der huisslachtingen, die echter niet voor verkoop in aanmerking komt en dus verder buiten beschouwing wordt gelaten.

Het is moeilijk van een wereldmarktprijs van varkensvleesch te spreken, daar dit artikel allerwegen zwaar wordt belast en vaak aan contingentering is onderworpen, zoodat van vrije prijsvorming feitelijk geen sprake is. Als basis van vergelijking kan eenigszins de prijs dienen, die in Denemarken voor varkens wordt betaald, en die in de tweede helft van 1932 tuschen 11 en 12 cent per pond schommelde, terwijl in Nederland, door de actie der Varkenscentrale, toen 14—15 cent per pond werd betaald, dus 6 cent per KG. levend gewicht meer. Hierbij komt de heffing voor het Stabilisatiefonds van 9 cent per KG. slachtgewicht. De consumenten zouden dan dus betaald hebben $163.000 \times f 60$ plus $130.000 \times f 90$ of $f 21.480.000$ in zes maanden.

Ter controle kunnen wij het bedrag nog op andere wijze berekenen. De kleinhandelsprijs van varkensvleesch bedroeg gemiddeld in de tweede helft van 1932 ongeveer $f 0,675$ per pond tegenover $f 0,625$ in Juni, zoodat de stijging 10 cent per KG. heeft bedragen. De gemiddelde prijs van vet spek was $f 0,42$ per pond tegenover $f 0,33$ cent in Juni, dus een stijging van $f 0,18$ per KG. Van het geslacht, gewicht kan men ruwweg een derde als spek en twee derden als vleesch aannemen, zoodat de prijsstijging in den kleinhandel zou hebben bedragen $\frac{2}{3} \times 130.000 \times f 100$ plus $\frac{1}{3} \times 130.000 \times f 180$ of $f 17.500.000$. Dit bedrag verschilt zooveel van het boven berekende, dat door slaggers en grossiers is betaald, dat vermoedelijk deze groepen niet de geheele prijsverhoging op de consumenten hebben kunnen afwentelen. Hun heftige oppositie tegen de crisis-varkenswet zou hiermede wel in overeenstemming zijn.

Tenslotte moet in het licht worden gesteld, dat misschien ook zonder de crisis-varkenswet de vleesch- en spekprijzen zouden zijn gestegen, daar vooral de stijging der spekprijzen in alle landen is opgetreden in de tweede helft van 1932. Het stabilisatiefonds dient, om de verliezen bij export te dekken. Dientengevolge krijgen de boeren ook den richtprijs voor exportvarkens, hetgeen bij ongesteunden uitvoer niet mogelijk zou zijn geweest.

MAANDCIJFERS. OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN. (In Guldens)

	December 1932	Sedert 1 Januari 1932	Overeen- komstige periode 1931
Directe belastingen.			
Grondbelasting	507.468	5.741.128	9.515.961
Personeele belasting ¹⁾ ..	312.319	514.514	8.871.979
Inkomstenbelasting ..	7.944.518	77.572.275	91.682.029
Vermogensbelasting ..	1.364.021	12.795.964	15.227.681
Dividend- en tantieme- belasting	366.230	14.276.758	18.738.285
Invoerrechten	4.636.501	81.135.460	64.151.248
Statistiekrecht	172.571	2.119.876	3.122.578
Accijnzen			
Zout	218.185	2.252.268	2.098.339
Geslacht	559.041	6.687.343	8.570.123
Wijn	397.996	2.297.186	2.308.966
Gedistilleerd	3.631.919	32.849.724	37.835.585
Bier	949.691	11.452.961	14.429.989
Suiker	4.631.137	52.867.264	52.628.685
Tabak	1.866.109	26.112.725	29.134.497
Belasting op gouden en zilveren werken	68.645	721.437	888.915
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	2.266.176	16.766.506	22.524.213
Registratierechten ..	916.739	10.330.825	14.557.816
Successierechten	3.030.189	35.867.787	46.990.437
Domeinen, wegen en vaarten			
Staatsloterij	24.337	653.902	655.706
Loodsgelden	381.166	3.480.861	4.301.151
Totaal-Generaal ..	33.568.429	400.525.440	452.799.713

¹⁾ Met ingang v. h. belastingjaar 1931 wordt de personeele bel. geheven ten bate v. d. gem., zoodat de in dezen staat vermelde bedragen uitsluitend vroegere belastingjaren betreffen. ²⁾ Hieronder begrepen $f 157.892$ wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissonnairs in effecten, enz. (Beursbel.). ³⁾ Id. $f 3.178.990$. ⁴⁾ $f 4.138.224$.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

Verdedigingsbelasting ..	1.030.227	12.780.911	17.424.423
Opcenten:			
Grondbelasting	386.895	4.560.887	4.883.897
Personeele belasting ..	— 8.806	24.187	1.126.267
Inkomstenbelasting ..	1.497.378	15.256.752	17.772.315
Vermogensbelasting ..	727.227	7.018.243	8.245.587
Dividend- en tantieme- belasting	120.856	4.711.330	6.183.634
Invoerr. Zuidvruchten	116.891	809.538	—
Accijns op Wijn	201.193	1.157.523	461.793
„ „ Gedistilleerd	363.192	3.284.972	3.783.558
„ „ Suiker	461.717	3.183.407	—
Tabaksacc. op sigaretten	395.472	5.306.414	1.746.533
Zegelrecht van buitl. eff.	64.738	1.085.863	878.203
Totaal	5.356.982	59.180.027	62.506.210

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

Wegenbelasting	566.888	12.816.213	12.107.591
Rijwielbelasting	14.135	6.993.222	6.926.205
Totaal	581.023	19.809.435	19.033.796

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET „GEMEENTEFONDS”

Gemeentefondsbelasting	8.107.531	77.940.177	30.351.057
Opcenten Vermogensbel.	645.397	6.011.353	2.215.405
Totaal	8.752.928	83.951.530	32.566.462

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, IN- KOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1931.

Dienstjaren	Grond- belasting	Inkomsten- belasting	Vermogens- belasting
1929/30	—	366.065	60.229
1930/31	17.647	1.433.068	234.082
1931/32	664.550	51.596.384	8.665.551
1932/33	5.058.931	24.176.758	3.836.102
Totale	5.741.128	77.572.275	12.795.964

**STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.
GELDKOERSEN.**

N.B. *** betekent: Cijfers nog niet ontvangen.
BANKDISCONTOS.

Ned. Disc. Wissels	2 1/19 Apr. '32	Lissabon	6 1/4 4 Apr. '32
Bk. Bel. Binn. Eff.	3 19 Apr. '32	Londen	2 30 Juni '32
Vrsch. in R.C.	3 19 Apr. '32	Madrid	6 1/8 8 Juli '31
Athene	9 3 Dec. '32	N.-York F.R.B.	2 1/2 23 Juni '32
Batavia	4 1/10 Mrt. '30	Oslo	4 1 Spt. '32
Belgrado	7 1/20 Juli '31	Parijs	2 1/2 9 Oct. '31
Berlijn	4 22 Sept. '32	Praag	4 2/8 26 Spt. '32
Boekarest	7 3 Mrt. '32	Pretoria	5 8 Oct. '32
Brussel	3 1/13 Jan. '32	Rome	4 9 Jan. '33
Budapest	4 1/7 Oct. '32	Stockholm	3 1/2 1 Spt. '32
Calcutte	4 7 Juli '32	Tokio	4 38 17 Aug. '32
Dantzig	4 12 Juli '32	Weenen	6 23 Aug. '32
Helsingfors	6 1/19 Apr. '32	Warschau	6 20 Oct. '32
Kopenhagen	3 1/12 Oct. '32	Zwits. Nat. Bk.	2 22 Jan. '31

OPEN MARKT.

	1933				1932		1931	1914
	21 Jan.	16/21 Jan.	9/14 Jan.	2/7 Jan.	18/23 Jan.	19/24 Jan.	20/24 Juli	
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	1/4-1/2	1/4-1/2	1/4-1/2	1/4-1/2	2 1/4-3/4	1 1/2-3/4	3 1/2-3/4	2 1/4-3/4
Londen Daggeld...	1/2-1	1/2-1	1/2-1	1/4-1	2-5	1 1/2-2	1 3/4-2	1 3/4-2
Berlijn Daggeld...	4 3/8-5 1/4	4 1/4-5 1/4	4 1/8-5 1/2	4 1/2-6 1/2	7-8 3/4	—	—	—
Maandgeld Part. disc.	3 7/8	3 7/8	3 7/8	3 7/8	6 7/8-7	—	2 1/8-1/2	—
Waren-wissel.	4-1/4	4-1/4	4-1/4	4-1/8	7 1/4-8	—	—	—
New York Daggeld 1) Partic. disc.	1 1/4-3/4	1 1/4-3/4	1-1/4	1-1/4	2 1/2-3/4	1 1/2-3	1 3/4-2 1/2	—

1) Koers van 20 Jan. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

**WISSELKOERSEN.
KOERSEN IN NEDERLAND.**

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
17 Jan. 1933	2.49	8.35 1/2	59.15	9.72	34.50	100
18 " 1933	2.48 15/16	8.33 1/2	59.17	9.72	34.49	100
19 " 1933	2.48 15/16	8.34	59.16	9.71 1/2	34.48 1/2	100
20 " 1933	2.48 15/16	8.33 1/2	59.15 1/2	9.71 1/2	34.49	100
21 " 1933	2.48 7/8	8.36	59.18 1/2	9.71 1/2	34.50	100
23 " 1933	2.48 15/16	8.36 1/2	59.18	9.71 1/2	34.51 1/2	100
Laagste d.w. 1)	2.4872 1/2	8.32	59.10	9.70 3/4	34.42 1/2	99 1/2
Hoogste d.w. 1)	2.49	8.37	59.22 1/2	9.72 1/2	34.55	100
16 Jan. 1933	2.49	8.35 3/4	59.13 1/2	9.72	34.50 1/2	100
9 Jan. 1933	2.48 15/16	8.33 1/2	59.08	9.71	34.48 1/2	100
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
17 Jan. 1933	47.93	—	7.38	1.48	12.74 1/2	20.34
18 " 1933	47.94	—	7.38	1.48	12.74 1/2	20.34
19 " 1933	47.93	—	7.38	1.48	12.74 1/2	20.36 1/2
20 " 1933	47.97	—	7.38	1.48	12.74 1/2	20.36 1/2
21 " 1933	48.06	—	7.38	1.48	—	—
23 " 1933	48.07 1/2	—	7.38	1.48	12.74	20.36 1/2
Laagste d.w. 1)	47.87 1/2	—	7.35	1.42 1/2	12.70	20.25
Hoogste d.w. 1)	48.10	35.25	7.40	1.52 1/2	12.80	20.50
16 Jan. 1933	47.93 1/2	—	7.38	1.48	12.75	20.34
9 Jan. 1933	47.91	—	7.38	1.48	12.74 1/2	20.34
Muntpariteit	48.12 1/2	35.007	7.371	1.488	13.09 1/2	48.52

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
17 Jan. 1933	45.45	41.60	42.70	3.68	65	2.19
18 " 1933	45.45	41.60	42.65	3.68	65	2.17 1/2
19 " 1933	45.50	41.85	42.85	3.67 1/2	65	2.17
20 " 1933	45.55	42. —	42.80	3.69	65	2.16 1/2
21 " 1933	45.60	42.10	42.90	3.70	65	2.18
23 " 1933	45.60	42.10	42.90	3.70	—	2.17 1/2
Laagste d.w. 1)	45.25	41.25	42.50	3.62 1/2	—	2.15
Hoogste d.w. 1)	45.80	42.25	43.25	3.75	65	2.21
16 Jan. 1933	45.55	42.80	41.50	3.67 1/2	65	2.19 1/2
9 Jan. 1933	45.40	43.25	43.10	3.70	65	2.21
Muntpariteit	66.871	66.871	66.871	6.286	95 1/2	2.4878

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
17 Jan. 1933	3,35 1/16	3,90 3/4	23,76 1/2	40,17 1/2
18 " 1933	3,34 7/8	3,90 3/4	23,77	40,17 1/2
19 " 1933	3,34 3/4	3,90 3/4	23,77 1/2	40,17 1/2
20 " 1933	3,35 1/8	3,90 3/4	23,79	40,17 1/2
21 " 1933	3,35 7/8	3,90 1/4	23,79	40,18 1/2
23 " 1933	3,36 1/8	3,91	23,80	40,20 1/2
25 Jan. 1932	3,44 5/8	3,93 11/16	23,60	40,25 1/2
Muntpariteit	4,86	3,90 1/8	23,81 1/4	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	7 Jan. 1933	14 Jan. 1933	16/21 Jan. '33 Laagste	21 Jan. 1933 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/8	97 1/2
Athene	Dr. p. £	625	625	580	650
Bangkok...	Sh. p. tical	1/10 5/8	1/10 5/8	1/10 5/8	1/10 5/8
Budapest ...	Pen. p. £	19	19	18	20
Buenos Aires	d. p. \$	42 1/2	42 1/2	42	43
Calcutta....	Sh. p. rup.	1/6 3/16	1/6 3/16	1/6 1/8	1/6 7/8
Constantin..	Piast. p. £	695	695	700	700
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/3 3/8	1/3 15/32	1/3 1/4	1/3 3/8
Kobe	Sh. p. yen	1/2 7/8	1/2 7/8	1/2 3/4	1/3
Lissabon....	Escu. p. £	109 3/4	110	109 1/2	110 1/2
Mexico	\$ per £	10.67 1/2	10.75	10.50	11. —
Montevideo .	d. per £	30	30	28	35
Montreal ...	\$ per £	3.76 3/4	3.80	3.80	3.86
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	5 3/8	5 3/8	5 1/8	5 3/8
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/7 15/16	1/7 31/32	1/7 3/4	1/8 1/16
Singapore ..	id. p. \$	2/3 29/32	2/3 7/8	2/3 3/4	2/4
Valparaiso 1)	\$ per £	—	—	—	—
Warschau ..	Zl. p. £	29 3/4	30	29 1/2	30 1/4

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

	Londen 1)	N.York 2)	Londen
17 Jan. 1933	16 15/16	25 1/2	122/8
18 " 1933	16 7/8	25 1/2	123/-
19 " 1933	16 15/16	25 3/8	122/11
20 " 1933	16 15/16	25 3/8	122/10
21 " 1933	16 7/8	25 1/8	122/6
23 " 1933	16 15/16	25 3/8	122/7
25 Jan. 1932	19 1/2	29 1/2	120/9
27 Juli 1914	24 15/16	59	84/10 3/4

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS

Vorderingen.	7 Jan. 1933	15 Jan. 1933
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	f 40.655.253,83	f 41.107.176,83
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 151.393,38	" 396.640,45
Voorsch. op ult. Dec. (resp. Nov.) '32 aan de gem. verst. op v. haar d. de Rijksadm. te heffen gem. ink. bel. en op. op de Rijksink. bel.	" 3.222.355,60	" 3.170.259,97
Voorschotten aan Ned.-Indië.....	" 231.954.200,60	" 234.653.978,58
Id. aan Suriname.....	" 13.196.351,—	" 13.196.352,78
Id. aan Curaçao.....	" 6.919.520,72	" 6.919.520,72
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen Vord. op het Alg. Burg. Pensioenfonds 1) Id. op andere Staatsbedrijven 1).....	" 101.907.602,74 " 33.743.793,38 " 15.673.131,02	" 99.874.133,87 " 23.840.894,49 " 16.051.901,52
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeld-leeningen aan gemeenten (saldo)...	" 41.755.313,29	" 41.743.313,29

Vorderingen.	7 Jan. 1933	15 Jan. 1933
Voorschot door de Ned. Bank ing. art. 16 van haar octrooi verstrekt	—	—
Schuld a/d Bank v. Ned. Gemeenten ..	—	—
Schatkistbiljetten in omloop.....	f 342.485.000,—	f 342.435.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 109.570.000,—	" 105.570.000,—
Zilverbons in omloop.....	" 1.635.575,50	" 1.627.545,—
Schuld op ult. Dec. (resp. Nov.) '32 a/d gemeenten, wegens aan haar uit te keeren hoofdsom der pers. belasting, aand. in de hoofds. der grondbel. en der gem. fondsbel., alsmede op. op die belastingen en op de vermogensbelasting.....	" 2.034.805,08	" 516.995,13
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1) Id. aan het Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1) Id. aan andere Staatsbedrijven 1) Id. aan diverse instellingen 1).....	" 55.986.526,35 " 117.972.907,49 " 108.003,78 " 29.718.276,56	" 58.990.664,80 " 104.540.472,95 " 108.003,78 " 31.182.273,97

1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	15 Jan. 1933	23 Jan. 1933
Betaalmiddelen in 's Lands kas.....	—	f 61.937.000,—
waaronder Muntbiljetten.....	—	" 374.000,—
Saldo Javasche Bank.....	f 613.000,—	" 3.708.000,—
Verrichtingen:	—	—
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell. Schatkistpromessen	" 234.654.000,—	" 238.486.000,—
Schatkistbiljetten	" 2.250.000,—	" 2.050.000,—
Muntbiljetten in omloop.....	" 13.410.000,—	" 13.410.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds. Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.....	" 2.090.000,— " 902.000,—	" 2.098.000,— " 902.000,—
Voorschot van de Javasche Bank....	" 606.000,—	" 585.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 23 Januari 1933.

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f	30.340.109,39		
	Bijbnk. „	545.341,26		
	Ag.sch. „	6.036.493,09	f	36.921.943,74
Papier o. h. Buitenl. in disconto	„		—
Idem eigen portef.	f	73.425.094,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	„	—		73.425.094,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f	25.622.482,48		
	Bijbnk. „	6.081.169,76		
	Ag.sch. „	42.382.636,46	f	74.086.288,70
Op Effecten f	72.831.602,08		
Op Goederen en Spec.	„	1.254.686,62		74.086.288,70
Voorschotten a. h. Rijk	„		—
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud f	98.200.590,—		
Muntmat., Goud	„	934.345.133,63	f	1.032.545.723,63
Munt, Zilver, enz.	„	26.216.720,42		
Muntmat., Zilver	„	—		—
Belegging 1/6 kapitaal, reserves en pensioenfonds	„		1.058.762.444,05 ¹⁾
Gebouwen en Meub. der Bank	„		20.101.514,52
Diverse rekeningen	„		5.000.000,—
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S.No. 221)	„		15.357.820,07
			f	19.331.195,17
			f	1.302.986.300,25
		Passiva.		
Kapitaal f	20.000.000,—		
Reservefonds	„		3.000.000,—
Bijzondere reserve	„		5.000.000,—
Pensioenfonds	„		8.212.292,23
Bankbiljetten in omloop	„		920.006.895,—
Bankassigtiën in omloop	„		125.578,99
Rek.-Cour. { Het Rijk	f	48.227.350,83		
saldo's: { Anderen	„	284.399.589,20		332.626.940,03
Diverse rekeningen	„		4.014.594,—
			f	1.302.986.300,25
Beschikbaar metaalsaldo f	553.236.028,99		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	„		1.383.090.072,—
¹⁾ Waarvan in het buitenland	f	3.020.302,58.		

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek-kings-perc.
24 Jan. '33	98.201	934.345	930.007	332.753	553.236	83
16 „ '33	98.201	934.377	947.317	315.059	552.478	83
9 „ '33	98.198	934.397	964.883	295.127	552.875	84
2 „ '33	98.198	934.391	991.201	274.536	549.135	83
28 Dec. '32	98.198	934.454	961.590	304.403	549.255	83
19 „ '32	98.198	934.440	951.558	308.694	550.954	83
25 Jan. '32	97.691	775.039	984.243	190.374	430.045	76
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
24 Jan. 1933	36.922	—	74.086	73.425	15.358
16 „ 1933	38.265	—	73.280	73.286	15.350
9 „ 1933	39.016	—	72.526	71.321	15.636
2 „ 1933	38.356	—	79.620	71.321	15.940
28 Dec. 1932	38.593	—	79.290	71.321	15.647
19 „ 1932	39.394	—	73.740	71.321	15.206
25 Jan. 1932	78.115	—	96.491	83.657	35.552
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 4 Jan. 1929 op de basis van 2/5 metaaldekking. ²⁾ Onder de activa.

CURAÇOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Dis- conto's	Voor- schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen ¹⁾	Diverse rekeningen ²⁾
1 December 1932	4.748	4.969	172	10	743	114
1 November 1932	4.744	5.048	172	141	675	96
1 October 1932	4.746	5.066	183	85	737	85
1 September 1932	4.748	5.012	183	21	735	85
1 Augustus 1932	4.873	5.301	183	133	809	109
1 Juli 1932	4.857	5.272	194	87	865	143
1 December 1931	4.615	4.881	251	21	1.261	576

¹⁾ Sluftp. der activa. ²⁾ Sluftp. der passiva.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
21 Jan. 1933	149.950		201.610	36.430	54.734
14 „ 1933	149.460		206.810	30.690	54.460
7 „ 1933	150.310		208.920	30.490	54.546
24 Dec. 1932	103.849	46.130	204.060	34.403	54.595
17 „ 1932	103.848	45.657	207.895	32.376	53.396
10 „ 1932	103.846	46.289	212.272	30.527	53.015
3 „ 1932	103.840	46.097	209.055	32.409	53.351
23 Jan. 1932	112.537	46.449	226.041	27.685	57.495
24 Jan. 1931	128.586	42.020	246.095	45.501	53.967
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Dis- conto's	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek- kings-percentage
21 Jan. 1933	10.610	53.350		29.270	63
14 „ 1933	19.460	53.140		29.610	63
7 „ 1933	19.450	54.880		28.860	63
24 Dec. 1932	19.109	8.829	36.034	26.789	63
17 „ 1932	18.958	8.721	36.454	26.563	62
10 „ 1932	19.187	8.745	40.289	23.206	62
3 „ 1932	18.808	8.718	38.788	25.489	62
23 Jan. 1932	7.911	8.935	47.615	36.452	63
24 Jan. 1931	33.047	8.688	37.384	41.791	59
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluftp. activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Bankm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
18 Jan. 1933	120.571	354.664	40.130	11.819	18.804
11 „ 1933	120.544	358.683	36.110	12.903	17.792
4 „ 1933	120.567	362.559	32.193	45.990	17.862
28 Dec. 1932	120.594	371.193	23.595	18.509	17.738
21 „ 1932	120.628	370.098	24.691	11.833	21.574
14 „ 1932	140.305	372.256	42.166	11.740	18.048
20 Jan. 1932	121.321	374.879	47.884	14.031	39.920
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek- kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
18 Jan. '33	96.552	12.116	105.381	32.504	40.907	27 ²⁾ / ₃₂
11 „ '33	109.967	12.788	112.921	34.744	36.861	23 ³⁾ / ₃₂
4 „ '33	102.082	12.516	134.120	34.235	32.968	18 ⁴⁾ / ₃₂
28 Dec. '32	102.372	8.865	102.410	33.760	24.401	16 ⁵⁾ / ₃₂
21 „ '32	99.677	7.826	98.898	33.989	25.530	18 ⁶⁾ / ₃₂
14 „ '32	74.249	8.537	86.291	34.368	43.049	33 ⁷⁾ / ₁₆
20 Jan. '32	52.431	20.813	77.482	38.444	48.442	35 ⁸⁾ / ₃₂
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen franca.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis- sels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
13 Jan. '33	82.405	1.406	2.945	4.166	1.523	2.602	3.200
6 „ '33	82.760	1.395	2.943	4.099	1.525	2.614	3.200
30 Dec. '32	83.017	1.384	2.938	4.983	1.546	2.515	3.200
23 „ '32	83.120	1.369	3.154	4.730	1.582	2.529	3.200
15 Jan. '32	69.847	976	10.406	15.630	10.101	2.867	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti- culieren
13 Jan. '33	6.680	2.158	83.591	394	2.098	19.554
6 „ '33	6.802	2.370	84.407	316	2.104	19.486
30 Dec. '32	6.802	2.357	85.028	193	2.118	20.073
23 „ '32	6.552	2.168	82.565	196	2.136	22.054
15 Jan. '32	6.899	2.230	84.008	626	5.849	21.658
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluftp. activa.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 24 Januari 1933.

De stemming aan de tarwe-markt was in de afgelopen week gedrukt als gevolg van de groote verscheppingen van het Zuidelijk halfrond. Argentinië en Australië hebben beide flinke hoeveelheden verscheept en vooral die uit Australië naar Europa waren grooter dan men in verband met de omvangrijke zaken naar China had verwacht. Koopers schijnen hunne directe behoeften te hebben gedeckt en namen over het algemeen een afwachting houding aan. De groote voorraden van tarwe in exportlanden worden weer besproken en laten ook niet na te drukken. De voorraden aan het einde van het nu loopende seizoen zullen niet of slechts zeer weinig kleiner zijn dan aan het einde van het vorige seizoen. In Argentinië wordt van niet-officiële zijde de tarwe-opbrengst ongeveer een miljoen quarters grooter geschat dan volgens de laatste officiële schatting. Uit Australië blijven de berichten gunstig, doch het binnenhalen van den oogst werd in sommige streken door koud weder vertraagd. Volgens sommige schattingen zouden de resultaten, wat de hoeveelheid betreft, niet aan de eerste verwachtingen voldoen. De Canadeesche regering heeft een laatste schatting van de opbrengst bekend gemaakt en wel wat tarwe betreft van 428.510.000 bushels tegen de vorige schatting van 431.200.000 bushels en een opbrengst in het vorige jaar van 321.210.000 bushels. In de Ver. Staten zijn de aanvoeren tijdelijk, toen de prijzen iets stegen, toegenomen, doch later weder afgenomen bij de sedert weder ingetreden verlaging. De boeren wachten af, of de wettelijke steunmaatregelen zullen worden aangenomen. De vooruitzichten van de wintertarwe blijven verre van gunstig en bij voortduring worden klachten over droogte gehoord. Van invloed op den prijsloop zijn deze berichten nauwelijks, eerst in het voorjaar zullen de vooruitzichten der wintertarwe een rol van betekenis spelen. Met uitvoeren van tarwe uit Rusland wordt niet meer gerekend, eerder verwacht men, dat Rusland langs Wladiwostok tarwe zal invoeren. Het koude weder in Europa is den tarwe-verbouwers welkom, omdat het te snelle ontwikkeling tegenhoudt. In sommige streken in Noord- en Midden-Europa zou een dikkere sneeuwlaag gewenscht zijn. De prijzen voor Manitoaba-tarwe hebben in den loop der week slechts kleine veranderingen ondergaan, niettegenstaande de termijnmarkt te Winnipeg vast was en 1 dollarcent hooger sloot dan een week geleden. Het slot te Chicago was $\frac{1}{2}$ dollarcent hooger. Plata-tarwe was in het begin der week lager, is sedert weder iets in prijs gestegen en daarna vrijwel onveranderd gebleven. Het slot te Buenos Aires sloot 14 centavos lager, dat te Rosario 5 centavos lager dan een week geleden. Ook in de prijzen voor Australische tarwe kwamen slechts kleine veranderingen, einde der week was die tarwesoort iets lager te koop.

De rogge-markt toonde weinig verandering en de prijzen bleven zich op ongeveer gelijke hoogte bewegen, zoolwel voor Argentijnsche als voor Poolsche rogge. Tegen het einde der week kwam er iets meer belangstelling voor Argentijnsche rogge in stoomende booten.

De consumptievraag voor maïs was gedurende de afgelopen week nog teleurstellend. De in het binnenland in het einde van het vorige jaar gevormde voorraden Donau-maïs schijnen nog niet uitgeput en tot nieuwe aankopen van betekenis gaat men nog niet over. Midden vorige week waren de prijzen voor Donau-maïs zelfs gedrukt en lager, doch daarna hebben zij zich spoedig weder hersteld. De verscheppingen van den Donau zijn sterk verminderd sedert de scheepvaart er gesloten is en alleen van havens aan den riviermond verscheept kan worden. De voorraden

in die havens zijn niet groot en zoolang de sluiting der scheepvaart duurt, moet met verminderde verscheppingen rekening worden gehouden. Het aanbod van stoomende Plata-maïs is schaarsch en de prijzen zijn daarvoor allengs enkele guldens gestegen, zoodat op het oogenblik voor Plata-maïs een flinke premie boven Donau-maïs betaald wordt. De koersen aan de termijnmarkt te Buenos Aires sloten 19 centavos hooger, te Rosario 15 centavos hooger dan een week geleden. De nog aanwezige voor uitvoer beschikbare voorraad maïs wordt in Argentinië door de regering geschat op 1.800.000 quarters. Particuliere schattingen zijn omstreeks een miljoen quarters grooter. De vooruitzichten van den nieuwen oogst in Argentinië luiden gunstig, behoudens klachten over door sprinkhanen aangerichte schade, welke op 10 pCt. wordt geschat van de bebouwde oppervlakte. In Amerikaanse mixed maïs zijn weder eenige zaken tot stand gekomen, van grooten omvang waren de zaken echter niet. Het slot aan de termijnmarkt te Chicago was $\frac{1}{4}$ dollarcent hooger dan een week geleden. Van Zuid-Afrikaansche maïs is het aanbod grooter geworden, zonder groote zaken echter. De oogst in Zuid-Afrika wordt nu geschat op 7.973.000 quarters tegen een schatting in September van 7.189.000 quarters.

De vraag voor dispoibele gerst blijft beperkt en de prijzen ondergingen weinig verandering. Aangekomen Russische gerst vond moeilijk koopers en moest eenigszins in prijs worden verlaagd. Op aflading kwamen beperkte zaken tot stand in Plata-gerst tot tegen het einde der week iets oplopende prijzen.

De stemming voor Boheemsche haver verbeterde tengevolge van schaarsch aanbod in de eerste hand en omdat het drukkende aanbod in de tweede hand had opgehouden. De prijzen zijn daardoor aanmerkelijk gestegen. Plata-haver werd in prijs verlaagd zonder zaken van betekenis. Het slot te Buenos Aires was voor haver onveranderd.

SUIKER.

Gedurende de afgelopen week waren de suikermarkten aanvankelijk flauw gestemd tengevolge van een beperkt aanbod van spoedig leverbare partijen, zoolwel in New-York als ook in Londen, en de prijzen brokkelden verder af. Tegen het einde der week verbeterde de stemming, zoodat het aanvankelijk geleden verlies in de termijnnoteringen geheel kon worden ingehaald.

In New-York opende de termijnmarkt voor Maart-levering op 0.65 d.c., hetgeen slechts 13 punten boven het laagste niveau van verleden jaar was. Intusschen was deze notering Zaterdag tot 0.69 d.c. gestegen. In ruwsuiker van de Philippijnen, Porto-Rico en Cuba werd één en ander omgezet op de basis van 0.70 d.c. c. & fr. New-York. Voor Porto-Rico en Philippijnsche suiker werd 2.65 d.c. à 2.67 d.c. c.i.f. betaald.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 52.000 tons, de versmeltingen 39.000 tons tegen 40.400 tons verleden jaar en de voorraden 119.000 tons tegen 128.700 tons.

De laatste Cuba-statistiek luidt als volgt:

	1932	1931	1930
	tons	tons	tons
Productie (Raming)	2.602.864	3.122.186	4.671.260
Ontvangsten	18.869	28.825	21.816
Totaal sedert 1/1/32	1.706.522	2.168.219	3.870.959
Verscheppingen	22.427	22.695	7.829
Voorraad in afscheephavens	593.666	723.337	764.710

De Londensche termijnmarkt opende verleden week $1\frac{1}{2}$ d. beneden de vorige notering op Sh. 4/11 voor Maart levering. De week sloot op de volgende prijzen: Mrt. Sh. 5/- $\frac{1}{4}$, Mei Sh. 5/2 $\frac{1}{4}$, Aug. Sh. 5/4 $\frac{1}{2}$ en Dec. Sh. 5/7 $\frac{1}{4}$, voor rietsuiker basis 96 pCt. c.i.f. De raffinadeurs ver-

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	15/21 Jan. 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	15/21 Jan. 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	1933	1932
Tarwe	35.554	61.550	45.530	618	715	—	62.265	45.530
Rogge	8.673	19.049	20.090	—	100	—	19.149	20.090
Boekweit	1.023	3.228	2.133	25	25	—	3.253	2.133
Maïs	17.906	76.101	126.781	2.670	22.788	24.995	98.889	151.776
Gerst	5.541	11.489	17.372	—	882	1.970	12.371	19.342
Haver	4.888	17.058	4.721	—	347	—	17.405	4.721
Lijnzaad	1.196	8.796	10.381	11.946	24.909	8.228	33.705	18.609
Lijnkoek	2.283	3.608	3.774	—	—	—	3.608	3.774
Tarwemeel	704	1.697	1.435	184	644	1.264	2.341	2.699
Andere meelsoorten	1.174	2.576	3.502	149	318	1.616	2.894	5.118

laagden hunne prijzen met 3 d. per cwt. en ontmoetten op de verlaagde basis meer kooplust.

Op Java verkocht de N.I.V.A.S. ruim 34.000 tons witte suiker tot verschillende prijzen al naar gelang van kwaliteit en destinatie, waarbij als basis gold een prijs van f 5¼ voor goede kwaliteit.

De aanplant voor het volgende jaar zal waarschijnlijk opnieuw aanzienlijk worden ingekrompen, waaromtrent spoedig nadere gegevens kunnen worden verwacht.

De aanneming der onafhankelijkheidswet in den Amerikaanschen Senaat, waarbij aan de Philippijnen over 10 jaar onafhankelijkheid wordt geschonken, kan van belangrijken invloed zijn op de toekomstige suikeroogsten aldaar. Na de behandeling door de Philippijnsche wetgeving zal hierop nader worden teruggekomen.

In Nederland was de markt weinig veranderd. Eene aanvankelijke daling aan de Amsterdamsche termijnmarkt van f 1/8 werd aan het einde van de week weer ingehaald bij een omzet van 4550 tons.

KOFFIE.

De kalme stemming hield onafgebroken aan en de kosten vrucht-aanbiedingen van Santos liepen in de meeste gevallen nog \$ —.10 à —.20 per cwt. terug. In het begin van de afgelopen week werd uit Rio bericht ontvangen, dat aan verdere verlaging van het uitvoerrecht voorlopig niet werd gedacht. Daarna kwamen verschillende telegrafische berichten in, volgens welke het Gouvernement den President van den Nationalen Koffie-Raad zou hebben geschorst naar aanleiding van de ontdekking, dat onregelmatigheden door dit Instituut zouden zijn gepleegd. Bovendien werd gemeld, dat de Braziliaansche Minister van Financiën officieel verklaard heeft, dat bevolen is de uitvoering van alle propaganda-contracten op te schorten en dat verboden is nieuwe soortgelijke contracten af te sluiten, alvorens een daartoe ingestelde commissie van onderzoek over de gestie aan den Raad rapport zal hebben uitgebracht. Velen zijn van oordeel, dat uit dit bericht tevens moet worden afgeleid, dat de Braziliaansche Regeering thans eindelijk inziet, dat de zoogenaamde propaganda voor het Braziliaansche product neerkomt op een geweldige belemmering van den internationalen koffiëhandel. De klachten hierover waren dan ook in den laatsten tijd aan de importmarkten zoowel als bij de Braziliaansche exporteurs algemeen. De Koffie-Raad zond honderdduizenden balen naar verschillende landen, waarvan hij meende, dat het verbruik kon worden opgevoerd en daar die koffië uit die landen niet mocht worden uitgevoerd doch aldaar tot lagen prijs werd aan den man gebracht, werd het den handel zoo goed als onmogelijk gemaakt voor zijn tot normalen prijs gekochte voorraden afzet te vinden. Zelfs werden in vele gevallen winkels opgericht, waarin het Braziliaansche product in het klein werd verkocht, waardoor ook de tusschenhandel ernstig werd geschaad. Bovendien was reeds in het voorjaar van 1932 door den Koffie-Raad bekend gemaakt, dat als voornaamste punt op de agenda stond een plan tot oprichting eener organisatie, waarin producenten eenerzijds en branders anderzijds zouden worden tezamen gebracht, teneinde overbodige tusschenpersonen in de toekomst uit te sluiten. Dat Brazilië ten slotte tot het inzicht gekomen zou zijn, dat zulke plannen gemakkelijker te maken zijn dan uit te voeren en dat niet ongestraft kan worden voortgegaan den goed-ingevoerden handel, dien het land ten slotte toch niet missen kan, voor het hoofd te stooten, is niet onwaarschijnlijk en het zou slechts een bewijs zijn, dat althans op dit punt het gezond verstand, dat aldaar reeds zoolang scheen zoek te zijn, wederom begint te spreken.

Door den Koffie-Raad is medegedeeld, dat tot op 31 December 1932 vernietigd zijn 4.282.000 balen te Santos, 1.297.000 balen te Rio, 534.000 balen te Victoria, 5.696.000 balen in Sao Paulo en 346.000 balen op verschillende andere plaatsen, tezamen 12.155.000 balen. Aangezien tot op 30 November vernietigd waren 10.938.000 balen, blijkt uit de thans ontvangen cijfers, dat in de maand December 1.217.000 balen tot vernietiging zijn gebracht. Verder is bekend gemaakt, dat in de vorige week vernietigd zijn 26.000 balen te Rio en 16.000 balen te Victoria, terwijl te Santos in de maand Januari tot nu toe vernietigd zijn 646.000 balen.

Officieel is verder nog bericht ontvangen, dat de limiet voor de dagelijkse aanvoeren te Santos sedert het begin der vorige week verhoogd is van 30.000 op 35.000 balen.

De kosten- en vrucht-aanbiedingen van Santos zijn op het oogenblik voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping ongeveer \$ 9.90 à 10.20 per cwt. en voor dito Prime ongeveer, \$ 10.10 à 10.30, terwijl zij

voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, zijn \$ 8.70 à 8.75.

Van particuliere zijde wordt over de oogsten in de hieronder genoemde landen het volgende medegedeeld.

Salvador: De kwaliteit schijnt middelmatig te zijn. Raming 850.000 balen;

Nicaragua: Van verschillende kanten wordt een rekord-oogst verwacht van 250.000 balen;

Mexico: wordt geraamd op 700.000 balen, kwaliteit wordt uitstekend verwacht, doch de boon kleiner dan verleden jaar;

Jamaica schijnt 70.000 balen te zullen opbrengen;

Cuba heeft voor het eerst een overschot. Het cijfer is moeilijk te ramen, doch er hebben reeds verschepingen plaats gehad.

Costa Rica wordt geraamd op 290.000 balen tegen 220.000 balen verleden jaar.

Venezuela: Raming normaal, wellicht iets onder het gemiddelde.

Columbia: Raming 3.100.000 balen, slechts 85.000 balen meer dan verleden jaar.

Haiti boven het normale (raming 600.000 balen).

Madagascar: Officieele raming van het Fransche Gouvernement 215.000 balen tegen 190.000 balen verleden jaar.

Nederlandsch-Indië bleef voor Robusta vrijwel onveranderd; alleen Mandheling was ongeveer 1/2 ct. lager. De cijfers in de eerste hand zijn op het oogenblik aan te nemen op:

Palembang Robusta, Februari-verscheping, 18 1/2 ct.; Benkoelen Robusta, Februari-verscheping, 19 1/2 ct.; Mandheling Robusta, Februari-verscheping, 20 1/2 ct.; W.I.B. f.a.g. Robusta, Februari-verscheping, 24 1/2 ct., alles per 1/2 K.G. cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De noteringen aan de Rotterdamse termijnmarkt bewegen zich binnen zeer enge grenzen en zijn bij het opmaken van dit Overzicht ongeveer gelijk aan die van een week geleden. Maart noteert thans 19 7/8, Mei 18%, September 17% en December 17% ct. per 1/2 K.G.

In loco bleef de afzet nog altijd onbevredigend. De officieele loco-notering van Superior Santos moest, nu van Brazilië zooveel goedkoop kan worden aangevoerd, verlaagd worden van 31 ct. op 29 ct. per 1/2 K.G.; de notering van Robusta bleef onveranderd 24 ct.

De slotnoteringen te New-York waren:

	Gemengd contract (basis Rio No. 7)				Santos contract (basis Santos No. 4)			
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
23 Januari ..	\$ 5.76	5.45	5.07	4.98	8.29	7.86	7.26	7.15
16 Januari ..	5.64	5.36	4.93	4.85	8.22	7.76	7.23	7.13
9 Januari ..	5.64	5.44	5.07	4.99	8.22	7.83	7.40	7.32
30 December ..	5.80	5.56	5.18	5.09	8.52	7.94	7.62	7.50

Rotterdam, 24 Januari 1933.

IJZER.

Van de exportmarkt voor ruwijzer valt geen nieuws te melden. De prijs van Lux 3 ligt nog altijd tusschen 34/- en 35/- goud fob. Antwerpen. De positie van P. L. No. 3 op de Fransche en Belgische markt is in groote trekken dezelfde gebleven. De gieterijen hebben zich voor geruimen tijd gedeekt. De onderhandelingen over de stichting van een verkoopkantoor voor gieterijijzer worden heropend. Prijs voor P. L. No. 3 200—220 Fr. Frs. basis Longwy en 305 B. Frs. fob. grens. De laatste notering is de officieele (nominale) van het Comptoir belge.

Van de Clevelandmarkt valt eveneens weinig nieuws te melden. De vraag is achteruitgegaan. De nog werkende producenten hebben echter voor geruimen tijd orders uit te voeren; hun voorraad is gering en de productie is tot het uiterste beperkt. Nu de invoer van het Continent door het hooge invoerrecht belemmerd wordt en de import uit Britsch-Indië bij overeenkomst geregeld is, worden thans pogingen gedaan door de producentengroepen in Cleveland en de Midlands om tot overeenstemming te komen inzake den afzet in het binnenland. De onderlinge concurrentie heeft het prijsniveau, in het bijzonder in Schotland, tot een zeer laag peil doen dalen. Cleveland No. 3 doet er 54/- fot. Falkirk, Northants No. 3 52/6.

De positie van staal op de exportmarkt is, na de scherpe prijsdaling gedurende November en December, langzaam aan iets vaster geworden. Uit Japan, Egypte en Zuid-Amerika was aanmerkelijk meer vraag te constateeren, in het bijzonder naar plaatstaal. Het prijspeil ging over de geheele linie omhoog: staafijzer noteert thans 49/- goud fob. Antwerpen, tegen 47—47/6 aan het begin van het jaar; 60/- half-November en 42/- (het laagste niveau) in Juli-Aug. '32.

N.B. De prijsstatistiek is in het „Economisch-Statistisch kwartaalbericht” opgenomen.

Economisch-Statistisch Kwartaalbericht

Uitgave van het Nederlandsch Economisch Instituut
(Bijvoegsel van het Weekblad „Economisch-Statistische Berichten”)

No. VIII

WOENSDAG, 25 JANUARI 1933

INLEIDING.

Toen in den aanvang van het vorig jaar in dit weekblad geschreven werd over de voorwaarden voor het economisch herstel¹⁾, werd daarbij gewezen op een aantal vraagstukken, die inzonderheid eene bevredigende oplossing eischten, voordat een gezonde opleving zou kunnen intreden. Bedoeld werden de regeling van de internationale particuliere en Overheidsschulden, de stabilisatie op verlaagd goudpeil van de valuta's der landen, die thans het goud hebben verlaten, de aanpassing van loonen en Overheidslasten aan het gedaalde prijsniveau en de opheffing van handelsbelemmeringen.

Het afgelopen jaar heeft ons weinig doen zien van de oplossing van deze vragen en zeer veel, wat een bevredigende oplossing daarvan zal bemoeilijken.

Ten aanzien van het vraagstuk der internationale schulden, dat overigens, voor zoover het de Overheidsschulden betreft, *quantitatief* niet bijzonder belangrijk was, maar groote *psychologische* beteekenis had, beteekende de Conferentie van Lausanne een groote stap in de goede richting. Al dragen de desbetreffende overeenkomsten nog geen definitief karakter, zooveel is toch wel zeker, dat men het Duitsche reparatievraagstuk, lange jaren een struikelblok voor de economische ontwikkeling van Europa, als dood en begraven mag beschouwen, op de kleine en in verhouding tot het verleden onbeteekenende slotbetaling na.

Daarentegen toont het vraagstuk van de schulden aan Amerika een verward beeld. Juist deze verwarring echter geeft hoop, dat de drang tot het sluiten van een definitief en behoorlijk uitvoerbaar accord zich bij alle betrokken partijen onweerstaanbaar zal doen gelden.

Ook het vraagstuk van de particuliere schulden is nog ver van zijne oplossing evenals de stabilisatie van de valuta's der landen, die den gouden standaard verlieten. De bijzonder moeilijke economische positie van Engeland, waarop wij later in dit Kwartaalbericht nog terugkomen, vormt een ernstig beletsel voor de regeling van dit zoo bij uitstek belangrijke punt.

Met ontzaglijke moeilijkheden gaat het proces van aanpassing van loonen en Overheidslasten aan het gewijzigde prijsniveau gepaard. Zoolang de huidige toestand van onzekerheid in het economisch leven voortduurt, is het einde van deze moeilijkheden nog niet te zien, ook niet in die landen, die, zooals b.v. Nederlandsch-Indië, het mes zeer diep in het Overheidsorganisme zetten.

De grootste ellende toonde 1932 echter ten aanzien van het laatste der hierboven door ons genoemde punten, de handelsbelemmeringen. Als gevolg van de hevige depressie werden allereerst beschermende maatregelen ingevoerd of versterkt, met het noodlottige gevolg, dat vele en belangrijke oorzaken van de huidige onevenwichtigheid in het economisch leven daardoor nog werden vergroot en men dus in een vicieuze cirkel van steeds verdergaande prijsdaling

op de nog vrije markten en steeds verder gaande bescherming belandde. Slechts ten aanzien van zeer enkele grondstoffen kan gezegd worden, dat de toestand in 1932 is verbeterd; de marktpositie van de belangrijkste agrarische producten en van vele grondstoffen blijft bedenkelijk en is door de protectie maatregelen verslechterd.

Voor al voor een land als Nederland, waar uitvoer en verkeer zulke uitermate belangrijke elementen in het economisch leven vormen, had het streven naar autarkie en vooral de allerergste vorm van handelsbelemmering van dezen tijd, de „Devisenbewirtschaftung” funeste gevolgen. De Conventie van Ouchy vormt op het gebied der handelspolitiek voorhands het eenige lichtpunt, dat wij kunnen ontwaren.

Toch stond 1932 niet bij voortduring in het teeken van den achteruitgang. Op enkele lichtpunten ten opzichte van 1931 kan worden gewezen. Had aan het einde van 1931 de verstoring op het gebied van het geldwezen een verlamdende uitwerking op het credit- en kapitaalverkeer, zoo toonde vooral de tweede helft van 1932 in dit opzicht een zeer merkbare ontspanning. De ergste ongerustheid is geweken en voor verschillende doeleinden is weer geld op langen termijn verkrijgbaar.

Een tweede lichtpunt is, dat in de tweede helft van 1932 eenige meerdere bedrijvigheid kon worden geconstateerd in sommige landen. Opmerkelijk is het — de Voorzitter van de Amsterdamsche Kamer van Koophandel heeft er in zijn jaarrede terecht op gewezen — dat juist uit Duitschland betere berichten komen. De beschikbare cijfers, die wij later bespreken, bevestigen dat eenigszins, al mogen zij nog allerminst aanleiding geven tot uitbundige vreugde. Ook uit de Ver. Staten kwamen aan het einde des jaars betere berichten. De toestand in het bankwezen aldaar is, zooals Benjamin Anderson in een zijner desbetreffende beschouwingen opmerkt, door het optreden van de Reconstruction Finance Corporation, belangrijk verbeterd, de rust bij het publiek is hersteld en recente gegevens omtrent de indices der industriële productie toonen verbetering.

Toch toont juist het afgelopen kwartaal wel zeer duidelijk, hoe bijzonder labiel het economisch leven

INHOUD.

	Blz.
Inleiding.....	I
De loop der prijzen.....	II
Productie en voorraden.....	III
Voorraadstatistiek van groothandelsartikelen.....	IV
Geld- en kapitaalmarkt.....	VI
De omloopssnelheid van het geld.....	IX
Lijnen betreffende de conjunctuur in Nederland.....	X
Crisiswetgeving in Nederland.....	XII
Het prijsverloop van groothandelsartikelen gedurende het vierde kwartaal van 1932.....	XVI
De economische toestand in Nederland, Ned-Indië, Duitschland, Groot-Brittannië en de Ver. Staten.....	XXIX
Conjunctuurgegevens betreffende Nederland, Ned-Indië, Duitschland, Groot-Brittannië en de Ver. Staten.....	XXXI XXXV

¹⁾ Zie het artikel van Prof. Dr. G. M. Verrijn Stuart, „1931, Een jaar van monetaire ontwrichting”, in „Ec.-Stat. Ber.” van 6 Jan. 1932.

nog steeds is. Zag men tegen het eind van het derde kwartaal de prijzen oploopen — waaraan waarschijnlijk de Amerikaanse deflatie-politiek niet vreemd was — zoo brachten de door Engeland ondervonden moeilijkheden bij het betalen van zijn schuld aan Amerika en de daaruit allerwegen ontstaande ontwikkelingen, die gepaard gingen met groote schommelingen van het sterlingdevies, den geheelen toestand weer aan het wankelen. De prijzen daalden, de vloedgolf van protectie werd steeds grooter, en de wereld is het jaar 1933 ingetreden met zulk een massa van vraagstukken, die steeds moeilijker worden en die dringend om een oplossing vragen, dat men waarlijk voor groot optimisme nog geen grond kan zien.

DE LOOP DER PRIJZEN.

De loop der groothandelsprijzen is in het laatste kwartaal van 1932 aanmerkelijk minder bevredigend geweest dan in het voorlaatste. Na de stijging, welke in Augustus en September plaats vond, trad weder een daling in, waardoor de meeste prijzen werden teruggebracht tot de in de eerste helft van 1932 bereikte laagtepunten, terwijl voor sommige artikelen, zooals koper, tarwe en zilver, nieuwe laagtereords bereikt werden.

De ontwikkeling der prijzen werd in de eerste plaats ongunstig beïnvloed door de hevige fluctuaties, welke het Pond Sterling in dit najaar vertoonde in verband met de internationale schuldenquaestie. In een zoo labielen toestand, als waarin het economisch leven nog steeds verkeert, konden de schommelingen van de valuta eener bijzonder belangrijke grondstoffenmarkt als Londen niet anders dan een zeer bedenkelijken invloed op het prijsverloop uitoefenen.

Daarbij kwam nog, dat de toename der bedrijvigheid in de Vereenigde Staten, waarop in het vorige kwartaal werd gehoopt en die inderdaad in enkele productie-indices tot uiting kwam, beneden de verwachting is gebleven. Vooral de staalindustrie toont nog een droevig beeld. Dit werkte mede deprimeerend.

Tenslotte is de statistische positie van enkele belangrijke grondstoffen en voedingsmiddelen nog altijd ongunstig. Wij komen daarop zoo aanstonds terug bij het bespreken van de voorraadstatistiek.

Abnormale omstandigheden doen zich met betrekking tot dit laatste punt nog steeds gelden. Als gevolg eenerzijds van den nieuwen vloedgolf van protectie, die zich in 1932 over de wereld uitstortte, anderzijds van de valutadepreciatie in verschillende landen, werd de productie van een aantal goederen op onnatuurlijke wijze vermeerderd: wij wijzen in dit verband b.v. op suiker (Britsch-Indië en enkele Europeesche suiker-importeerende landen), tarwe (Euro-

peesche-importlanden) en lood (Britsche Dominions).

Bij voortdurende veroorzaakt de protectie onzekerheid op de wereldmarkt. Elke maatregel van bescherming vermindert de vraag op de steeds inkrappende vrije markten en in tegenstelling tot vroeger vereischt het thans veelal niet meer dan enkele dagen om een beschermenden maatregel tot stand te brengen, zoodat de buitenlandse belanghebbenden vrijwel geen gelegenheid hebben om daarmede bij de regeling van hun productie en verkooppolitiek rekening te houden. Steeds feller wordt door de protectie de prijsstrijd der producenten op de vrije markten. Soms ziet men zelfs, dat als gevolg van protectie een land, dat tevoren importeur was, gaat uitvoeren en daardoor den toestand nog verder verergert.

De dalende tendens der groothandelsprijzen komt uiteraard tot uitdrukking in de algemeene groothandelsindices der onderscheiden landen. Dit moge blijken uit de hieronder volgende tabel.

Daaruit blijkt, dat in Nederland in het afgelopen halfjaar van een vrij groote stabiliteit der groothandelsprijzen kon worden gesproken, terwijl daarentegen in de Vereenigde Staten, Frankrijk en Duitschland nieuwe laagtereords werden bereikt.

Het peil der groothandelsprijzen in Engeland is thans ongeveer even hoog als bij het verlaten van den gouden standaard. Dit lijkt ons meer het gevolg van een gelukkigen samenloop van omstandigheden dan van eene bewuste stabilisatiepolitiek. Immers, uit de ontwikkeling van den loop der groothandelsprijzen sinds het verlaten van den gouden standaard blijken sterke fluctuaties, terwijl ook, gelijk men weet, de koers van het Pond talrijke schommelingen vertoonde als gevolg van oorzaken, bij het Pond zelf gelegen. Zoo beliep het peil der Sterling groothandelsprijzen (18 September 1931 = 100) op 24 Februari 1932 110,9 en op 29 Juni 1932 97,4, eene fluctuatie van ongeveer 13 pCt. in den tijd van vier maanden.

Zooals wij reeds in ons vorig Kwartaalbericht hebben opgemerkt, heeft Zweden meer succes kunnen boeken met zijne geldpolitiek; de groothandelsindex van dat land munt nog steeds uit door groote stabiliteit.

In welke mate de prijzen in Engeland aan het einde van 1932 voor de verschillende groepen zijn veranderd, blijkt uit het volgende staatje:

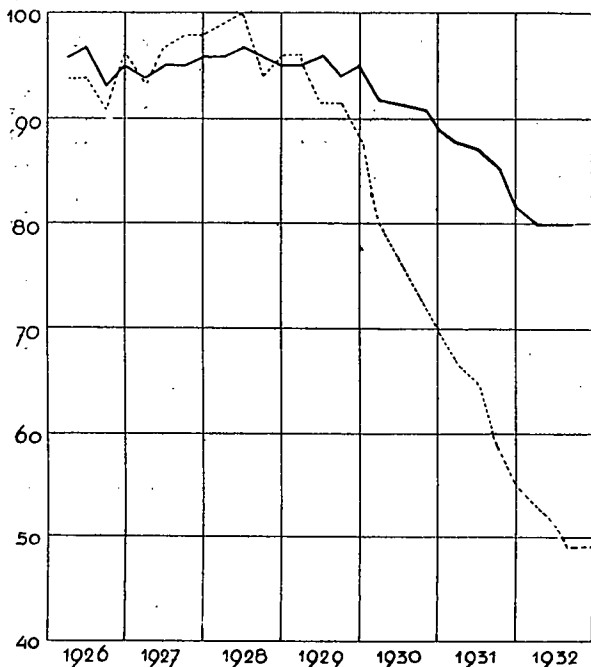
	Stijging (+) of daling (—) in procenten aan het einde van 1932. vergeleken met		
	Eind Dec. 1931	18 Sept. 1931	Aug. 1929
Granen en vleesch	— 8.5	— 2.2	— 37.7
Andere voedingsmiddelen	— 8.7	— 3.5	— 30.4
Textielproducten	— 8.0	+ 11.2	— 47.0
Mineralen	— 3.6	+ 9.6	— 23.3
Diversen	— 6.5	— 5.9	— 32.0
	— 7.1	+ 1.2	— 34.7

Data	18 September 1931 = 100			1913 = 100				Juli 1914 = 100		
	Indexcijfers „The Economist”			Irving Fisher Ver. Staten	Statistique Générale Frankrijk	Kamer v. Koophandel Milaan, Italië	Statistisch Reichsamt Duitschland	Nederland ²⁾	Zweden ²⁾	Zwitserland ²⁾
	Totaal index in £	Grondstoffen in £	Goudprijzen							
30 Dec. '31	108.9	117.1	94.4	96.1	93.4	96.9	94.6			
27 Jan. '32	108.3	115.7	93.8	93.5	93.6	95.8	91.6	84	108.5 (77.6)	101
24 Febr. '32	110.9	120.9	89.6	92.4	95.1	97.2	92.0	83	108.9 (78.2)	100
22 Mrt. '32	108.1	111.9	86.5	91.5	96.3	97.0	91.4	82	108.7 (79.9)	99
20 April '32	103.8	105.4	83.6	89.6	97.0	95.3	90.3	80	107.9 (76.6)	98
18 Mei '32	102.6	105.9	81.9	88.6	95.1	93.4	89.4	79	107.8 (75.0)	96
29 Juni '32	97.4	99.3	80.5	86.4	91.5	89.5	88.1	78	107.5 (75.0)	95
27 Juli '32	99.5	103.5	84.1	88.3	91.3	88.5	88.1	76	108.0 (73.3)	94
24 Aug. '32	102.5	111.8	89.3	89.8	89.0	89.3	87.1	75	108.8 (72.4)	95
21 Sept. '32	106.0	117.4	89.6	90.5	89.7	91.2	87.1	76	109.4 (72.6)	95
19 Oct. '32	103.1	112.3	84.0	88.6	88.8	92.7	86.8	77	107.5 (70.3)	95
16 Nov. '32	103.8	113.0	82.9	87.6	88.4	92.3	86.5	77	107.4 (69.8)	94
14 Dec. '32	102.2	112.1	78.2	85.1	87.9	91.4	85.0	76		
11 Jan. '33	101.8	109.7	79.3	83.2 ³⁾		90.8 ³⁾	83.7			

¹⁾ Deze cijfers hebben betrekking op 7 Dec. ²⁾ Maandgemiddelden. Cijfers tusschen haakjes goudpariteit. ³⁾ 4 Januari.

Het feit, dat de prijzen van voedings- en genotmid- delen sedert de opheffing van den gouden standaard per saldo nog zijn gedaald, heeft o.a. tot gevolg ge- had, dat ook de kleinhandelsprijzen in Engeland na- genoeg onveranderd zijn gebleven. Daardoor heeft de depreciatie van het Pond nog niet tot verhooging van de kosten van levensonderhoud geleid.

Vergelijkt men daarmede de ontwikkeling in ons land, dan valt niet alleen een daling van het niveau van groothandelsprijzen, maar ook van de kosten van levensonderhoud, zij het in veel mindere mate, op te merken. De laatste zijn echter sedert het begin van 1932 zeer stabiel gebleven, hetgeen aan de van Over- heidswege bevorderde prijsstijging van voedingsmid- delen is toe te schrijven, een feit, waarop wij reeds vroeger de aandacht gevestigd hebben. ¹⁾ Intusschen is hierdoor de marge tusschen de groothandelsprijzen en de kosten van levensonderhoud nog verder vergroot, hetgeen onderstaande grafiek duidelijk naar voren brengt.

— Kosten v. levensonderh. arbeidersgezinnen A'dam Oct. '23— Sept. '24 = 100.
 Groothandelspr. 1913 = 100, herleid tot Oct. '23—Sept. '24 = 100

¹⁾ Zie ook het elders opgenomen artikel over: „Crisis- wetgeving in Nederland”.

Productie en voorraden.

Voedings- en genotmiddelen.

De toestand op de graanmarkt blijft nog steeds on- gunstig. De tarweprijzen zijn in December gedaald tot een punt, dat sedert menschenheugenis niet is voorgekomen. Deze geweldige prijsdaling is toe te schrijven aan de zeer ongunstige verhouding, die er op het oogenblik tusschen vraag en aanbod bestaat en die bij voedingsmiddelen te bedenkelijker gevolgen heeft, omdat deze goederen over het geheel een zeer onelastische vraag ontmoeten. Het aanbod van tarwe blijft nog steeds zeer aanzienlijk, zooals uit de onder- staande tabel blijkt:

Wereldproductie van tarwe in millioenen quintalen.

	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932
Europa	331	347	384	395	371	390	405
Noord-Amerika....	340	373	406	307	351	337	318
Zuid-Amerika	74	92	109	60	74	73	75
Azië ?).....	104	107	93	104	124	111	107
Afrika.....	30	32	32	37	32	36	36
Oceanië	46	35	46	37	60	53	56
Totaal	925	986	1.070	940	1.012	1.000	997
Rusland	249	217	220	189	269		

²⁾ Met uitzondering van China, Perzië, Turkije en Irak.

Ondanks de lage tarweprijzen is de productie in 1932 nagenoeg niet veranderd. Doordat de vraag in de invoerlanden sterk is ingekrompen, zijn de voor- raden van tarwe, beschikbaar voor uitvoer, sterk ge- stegen.

Statistische positie van tarwe in millioenen quintalen.

	Wereld-uit- voer overschot	Wereldbe- hoefte	Voorraden a. h eind v. den oogst, beschikbaar voor uitvoer
1926—27....	290	223	67
1927—28....	305	220	85
1928—29....	386	252	134
1929—30....	299	170	129
1930—31....	374	223	151
1931—32....	372	218	154
1932—33 ¹⁾ ..	340	170	170

¹⁾ Raming.

De vooruitzichten voor dit jaar blijven ongunstig. Van den kant van de (vroegere) invoerlanden, die de laatste jaren de beplante oppervlakte hebben uitge- breid, is voorshands niet te verwachten, dat zij de tarweteelt zullen beperken, terwijl de exportgebieden — met uitzondering van de Ver. Staten en Argentinië — tot dusverre ook nog weinig neiging vertoonen, een deel van hun productie op te offeren aan de protectionistische excessen van de Europeesche in- voerlanden.

Het gaat er op lijken, alsof op tarwegebied een reprise zal worden gegeven van het drama, dat thans in de suikercultuur wordt opgevoerd en dat waar- schijnlijk zal eindigen met het afsterven van een deel van de in de geheele wereld met den laagsten kost- prijs werkende Javasuikerindustrie. Het is te hopen, dat men zich nog bijtijds zal bezinnen, hoewel de kan- sen daarop niet groot schijnen.

Mochten de tarwe-oogsten dit jaar gunstig uitval- len, dan moet de toestand op graangebied somber wor- den ingezien, hetgeen ook op den loop der conjunc- tuur niet zonder invloed zal blijven. Wij hebben er reeds vroeger op gewezen, hoe belangrijk een prijs- stijging van de granen en vooral die van tarwe voor een mogelijke opleving zou kunnen zijn.

Het is daarom te hopen, dat het thans in de Ver. Staten besproken Allotment Plan, hetwelk eene ver- mindering van de bebouwde oppervlakte beoogt, effect moge hebben en dat het streven van Amerika naar vermindering van de wereldgraanproductie niet we- derom door uitbreiding der productie in andere lan- den worde teniet gedaan. Erg hoopvol zijn wij ech- ter in dezen niet.

Aan de hand van de publicaties van het Institut International d'Agriculture, waaraan wij het in dit ver- band gepubliceerde cijfermateriaal hebben ontleend, hebben wij eens nagegaan, hoe de uitbreiding van de met tarwe bebouwde oppervlakte in de verschillende landen is geweest, waarbij bleek, dat van alle landen Nederland het meest heeft uitgebreid:

Landen	Oppervlakte in 1000 H.A.		Stijging in %
	1932 of 1932/33	Gemidd. 1926 tot 1930 of 1926/27 tot 1930/31	
Nederland	118	56	111
Estland.....	52	30	73
Letland.....	103	61	69
Zweden.....	302	220	37
Duitschland....	2.280	1.692	35
Europa(zonder Rusland)	30.256	28.718	5
Rusland	34.778	30.126	15
Canada.....	10.997	9.682	14
Ver. Staten {W. Z.	13.620	15.460	— 12
Ver. Staten {Z.	8.709	8.597	1
Argentinië.....	8.009	8.458	— 5
Australië	6.307	5.822	8

Evenals bij tarwe, is ook bij de andere granen (gerst, rogge en haver) de productie in 1932 t.o.v.

1931 toegenomen, zooals uit het volgende moge blijken:

Productie van rogge, gerst en haver
in miljoenen quintalen

	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932
Rogge	254	202	223	242	249	250	207	253
Gerst	256	245	260	307	310	302	263	303
Haver	511	475	471	526	498	490	454	507

Zeer ongunstig is in de laatste maanden de statistische positie van thee geworden. De voorraden in Londen zijn sedert April/Mei 1932, toen zij overigens sterk gedaald waren, met meer dan 100 miljoen lbs. toegenomen, hetgeen o.a. aan de sterke uitbreiding van den export van Britsch-Indische thee is toe te schrijven.

De restrictieplannen, waarover de onderhandelingen tusschen de Engelsche en Nederlandsche producenten

VOORRAADSTATISTIEK VAN GROOTHANDELSARTIKELEN. 1)

	KOPER ²⁾		TIN ³⁾		LOOD ⁴⁾ in 1000 tons	RUBBER ⁵⁾			SUIKER ⁶⁾		KOFFIE ⁷⁾			THEE		TARWE ¹⁰⁾	KATOEN ¹¹⁾		
	Wereld	Voorraad Verbruik	Wereld	Voorraad Verbruik		Wereld	Londen	Voorraad Verbruik	Wereld	Voorraad Verbruik	Wereld ⁸⁾	Sant. & Rio	Voorraad Verbruik	Londen	Amster- dam	Wereld	Wereld	Voorraad Verbruik	
	in 1000 tons		in 1000 long- tons			in 1000 tons	in 1000 tons		in mill. tons		in millioen balen			in mill. lbs.	in 1000 kst.v.pl. 45 Kg.	in mill. qtrs.	in mill. balen	in 1000 balen	
1925			17.1	11			5.5		3.3	18	5.2	4.4 ⁹⁾	50	187.3	31,5		5.635	26	
1926			15.8	11			48.4		3.2	12	4.9	6.0 ⁹⁾	53	191.3	57,4	40.5	8.225	35	
1927			15.6	11			63.4		3.8	15	5.3	13.1 ⁹⁾	89	213.0	64,7	47.3	7.037	28	
1928	292	16	24.9	15			19.7		4.4	16	5.2	13.6	83	220.5	88,2	50.0	7.024	28	
1929	401	22	32.4	18		334.5	51.3	42	6.7	25	5.1	20.0	118	260.4	69,6	72.9	7.234	32	
1930	535	42	46.6	30	90.5	479.9	77.3	69	8.5	31	5.2	24.1	131	261.6	68,5	72.9	9.731	38	
1931			59.2	42	148.3	623.6	69.5	90	8.8	33	6.9	27.4	154	244.7	89,4	76.1	10.709	48	
Jan. '29			25.3	14			25.4		5.3	20	5.0	12.8	84	233.4	97,5	69.1	6.640	25	
Febr.			27.5	15			25.4		6.1	22	5.0	12.0	80	237.5	98,1	65.8	6.126	23	
Maart			26.7	15		275.0	28.1	35	6.4	23	5.0	10.7	74	237.7	91,6	62.1	5.603	21	
April			26.9	15		275.3	31.2	35	6.6	24	5.2	10.0	71	221.3	93,4	53.4	4.749	18	
Mei			26.9	15		270.1	31.5	34	5.5	20	5.3	9.2	68	197.5	93,2	49.7	4.100	16	
Juni	315	18	24.9	14		260.1	31.0	33	5.2	19	5.3	8.9	67	184.6	95,9	43.9	3.328	13	
Juli			25.9	14		261.6	30.2	33	4.0	15	5.4	10.8	76	182.9	93,1	46.3	2.680	10	
Aug.			27.6	15		266.9	34.7	34	3.3	12	5.3	13.2	87	191.6	100,3	54.4	2.600	10	
Sept.	326	18	27.0	15		278.1	42.1	35	4.0	15	5.2	15.9	99	201.9	91,7	63.4	3.628	14	
Oct.	319	18	30.1	17		291.4	48.1	37	4.9	18	5.1	18.6	111	221.4	78,5	70.4	6.119	23	
Nov.	354	20	29.3	16		302.1	51.0	38	6.4	24	5.0	18.8	112	235.7	73,7	69.2	6.895	26	
Dec.	401	22	32.4	18		334.5	54.3	42	6.7	25	5.1	20.0	118	260.4	69,6	72.9	7.234	28	
Jan. '30	435	34	33.3	21		362.2	60.5	52	6.6	24	5.1	21.1	117	266.6	91,1	72.1	7.421	29	
Febr.	457	36	37.0	24		392.1	64.4	57	7.1	26	5.3	21.4	120	267.0	102,4	68.9	6.969	28	
Maart	479	38	35.3	22		409.3	69.2	59	7.7	29	5.3	22.2	123	248.9	108,4	64.8	6.436	25	
April	525	42	41.7	26	45.1	408.4	74.1	59	7.8	29	5.3	24.0	131	234.8	119,6	58.8	5.698	23	
Mei	528	42	44.4	28	51.7	400.4	77.2	58	7.4	28	5.5	24.3	134	215.0	126,5	51.5	5.102	20	
Juni	522	41	46.4	29	57.0	407.2	79.7	59	6.8	25	5.6	22.8	127	209.1	117,6	47.4	4.756	19	
Juli	517	41	46.6	30	63.1	414.8	80.9	60	6.2	22	5.4	22.1	123	201.2	123,3	51.5	4.317	17	
Aug.	532	42	47.4	30	70.7	431.8	80.6	62	5.9	21	5.5	23.7	131	214.9	119,6	58.7	4.525	20	
Sept.	545	43	44.1	28	72.0	449.2	83.1	65	5.5	19	5.5	22.0	123	223.0	96,8	68.0	5.661	25	
Oct.	554	44	44.8	28	81.5	448.5	77.5	65	6.4	22	5.0	24.3	131	234.6	89,0	66.1	8.050	36	
Nov.	543	43	45.4	29	87.9	457.1	76.4	66	7.7	29	5.1	24.4	132	243.5	75,5	67.6	9.068	40	
Dec.	535	42	46.6	30	90.5	479.9	77.3	69	8.5	31	5.2	24.1	131	261.6	68,5	72.9	9.731	32	
Jan. '31	525	42	48.7	34	111.5	498.7	81.0	72	8.6	31	5.4	23.4	129	273.5	84,0	75.2	9.421	42	
Febr.	519	41	51.8	37	123.2	513.4	82.2	74	9.1	33	6.0	22.6	128	270.4	91,4	78.8	9.327	41	
Maart	510	40	51.6	36	130.0	519.0	83.9	75	9.6	35	6.2	22.3	128	242.2	86,5	75.0	9.039	40	
April	523	41	54.6	38	133.2	524.0	86.5	76	9.3	34	6.2	21.3	123	212.0	94,2	67.1	8.356	37	
Mei	551	44	58.0	41	140.7	536.9	85.3	78	8.7	32	6.4	20.0	118	205.3	96,9	60.0	7.784	35	
Juni	564	45	58.8	41	138.1	539.4	82.4	78	8.1	29	6.4	19.1	114	203.0	99,1	55.4	7.222	32	
Juli	582	46	58.1	41	132.2	551.0	81.3	80	7.5	27	7.0	20.8	125	198.1	102,0	57.8	6.592	29	
Aug.	596	47	56.7	40	133.5	550.3	81.6	80	7.3	26	7.0	23.0	135	205.9	101,6	62.5	6.177	27	
Sept.	623	49	56.8	40	131.8	556.9	80.1	80	6.8	25	6.6	25.0	142	195.1	88,3	62.5	7.040	31	
Oct.			57.8	41	137.4	583.7	76.7	84	7.5	28	6.4	25.8	144	206.9	85,3	66.1	9.157	41	
Nov.			58.7	41	141.1	607.0	73.2	88	8.9	30	6.8	26.5	149	219.5	81,0	67.7	10.545	47	
Dec.			59.2	42	148.3	616.9	69.5	90	8.8	33	6.9	27.4	154	244.7	89,4	76.1	10.709	48	
Jan. '32			60.4	50	156.4	646.6	67.2	98	8.4	31	7.0	27.4	146	248.3	83,4	79.0	10.742	48	
Febr.			59.6	50	161.9	634.9	65.9	96	8.8	33	6.6	27.6	146	240.4	80,2	76.5	10.613	47	
Maart			60.2	50	165.7	614.9	63.8	93	9.1	34	6.5	27.8	146	213.3	75,9	74.5	10.141	35	
April			60.5	50	165.3	614.7	61.9	93	8.8	33	6.7	26.7	142	171.2	71,7	66.2	9.412	34	
Mei			59.4	50	169.1	621.8	56.5	94	8.3	33	6.9	23.8	131	182.1	73,6	61.0	8.875	33	
Juni			58.2	49	176.8	585.2	50.7	89	8.1	30	6.7	22.4	126	182.2	72,6	55.6	8.154	46	
Juli			59.8	50	176.8	573.0	49.8	87	7.7	29	6.3	—	—	198.1	75,4	51.0	7.682	42	
Aug.			56.7	47	173.4	589.8	47.0	89	7.5	28	6.0	—	—	202.7	92,5	53.0	7.516	38	
Sept.			56.3	47	169.9	596.1	45.0	90	7.0	26	5.7	—	—	219.1	79,0	62.2	8.239	37	
Oct.			56.1	47	167.1	600.0	42.6	91	7.8	29	6.3	—	—	239.0	61,1	66.1	9.552	43	
Nov.			56.2	47		604.1	41.0	92	8.9	33	6.0	22.8	123	263.8	61,7	65.8	10.778	48	
Dec.			55.9	47					6.2	—	—	—	—	285.8	64,2		10.807	48	

1) De cijfers hebben betrekking op het einde van de maand (jaar) of het begin van de daarop volgende maand.

2) Met uitzondering van de voorraden in Japan.

3) De visible supply volgens W. H. Gartsen (vroeger Ricard en Kreiwald). Verbruik voor 1932 geschat op 120.000 ton.

4) Voorraden in de Ver. Staten en Engeland.

5) Wijnand & Keppler's Rubberbericht.

6) Zichtbare voorraden volgens Czarnikow.

7) Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

8) Niet inbegrepen de binnenl. voorraden in Brazilië.

Sedert Juni niet inbegrepen de gouvernementsvoorraden van Sao Paulo.

9) Alleen de binnenlandsche voorraad te Santos.

10) Statistiek van George Broomhall. Zichtbare voorraden in de tweede hand in de Ver. Staten en Canada, en in de voornaamste havens van Groot-Brittannië, in Europa, Argentinië en Australië en stoomende partijen.

11) Liverpool Cotton Association. De cijfers hebben betrekking op de voorraden in Engeland, op het Continent, in de Ver. Staten, te Alexandrië, te Bombay en in den Orient.

al maanden gaande zijn, schijnen een beperking van 15 pCt. van den uitvoer van de belangrijkste productielanden te beoogen. Mocht men in dezen tot overeenstemming komen, dan beteekent dit zeker nog niet een vermindering met 15 pCt. van den werelduitvoer, die in de eerste 10 maanden van 1932 313½ miljoen KG. bedroeg tegen 300 miljoen KG. in dezelfde periode van 1931. Immers, het is te verwachten, dat de „outsiders” (zooals b.v. Japan, China en Zuid-Rusland) bij een stijging van de theeprijzen tot een grooteren uitvoer zullen overgaan.

De statistische positie van koffie is sedert het einde van 1931 eenigszins verbeterd. De wereldvoorraden zijn inmiddels met ongeveer 4.5 miljoen balen gedaald, hetgeen o.a. ook het gevolg is van de vernietigingscampagne. Tot en met 15 December 1932 zijn in totaal in Brazilië 11.483.000 balen Braziliekoffie vernietigd.

De suikerpositie in het algemeen en die van Java in het bijzonder zijn de laatste weken reeds herhaaldelijk in ons blad besproken, zoodat wij hier niet in bijzonderheden behoeven af te dalen. De laatste jaren is de productie steeds grooter geweest dan het verbruik, waardoor de wereldvoorraden zijn blijven toenemen:

in 1000 metr. tons	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33
Productie	28.608	30.208	27.771	26.063 ¹⁾
Verbruik	26.952	27.573	26.920	
Voorraden eind Nov.	6.400	7.900	8.100	

¹⁾ Schatting.

Al zou dit jaar een evenwicht tusschen productie en verbruik worden bereikt, en zelfs al zou de productie sterker afnemen dan het verbruik, zoo zou dit toch niet kunnen verhinderen, dat een belangrijk deel van de Javasuikerindustrie voorshands niet meer aan het productieproces zal deelnemen. De suikervoorraden op Java zijn voortdurend gestegen en bedroegen volgens Czarnikow op 1 December 1932 2.993.000 ton tegen 1.439.000 ton op 1 December 1930.

Metalen en andere grondstoffen.

De toestand op de metaalmarkten blijft nog zeer verschillend. Terwijl de koper- en loodmarkt nog geen teekenen van herstel vertoonen, bevinden de tinnen- en zinkmarkt zich in een relatief veel betere positie. Dit blijkt terstond bij raadpleging van onderstaand prijsstatistiekje:

Vergelijkend overzicht van de fluctuaties van enkele metaalprijsen.

Metaal	Gen. not. 1929	Laagste not. in goudpond. sedert 12 Dec. 1932	Proc. daling 28 Dec. 1932	Not. p. Proc. stijg. 28 Dec. sed. laagste not.
Koper ..	75.14/-	18.5/-	76	19.13/6 8
Lood ...	23.5/-	6.18/6	70	7.8/6 7
Tin	203.15/6	81.7/-	60	102.9/6 26
Zink ...	24.17/8	8.2/6	67	10.12/- 30

Van deze vier niet-ijzerhoudende metalen is de positie van zink ongetwijfeld de beste, hetgeen niet alleen uit de prijzen blijkt, maar ook uit de voorraden, die overeenkomen met een productie van vijf maanden. Dit resultaat is een gevolg van de zeer strenge productiepolitiek, die het Zinkkartel heeft gevoerd en volgens welke op grond van de te Ostende vastgestelde productiebasis de productie van December 1931 tot Juli 1932 met 50 pCt. is beperkt en daarna met 55 pCt. De moeilijkheden, die zich momenteel in het kartel voordoen -- gevolg van de depreciatie van het Pond -- zijn de oorzaak, dat het kartel voorloopig slechts tot einde April werd verlengd.

De tinmarkt toont een eenigszins analoog beeld als de zinkmarkt, t.w. stijgende prijzen en afnemende voorraden, zij het nog niet in dezelfde mate als bij zink. In een jaar tijds zijn de voorraden met ruim 3000 ton afgenomen. Dit beteekent weliswaar kwan-

titatief niet veel, maar het wijst er in elk geval op, dat productie en verbruik bij elkaar zijn aangepast. De daling van de voorraden zou echter grooter zijn geweest, indien de „outsiders” dezelfde politiek hadden gevoerd als het kartel. Juist het tegenovergestelde heeft plaats gevonden. Terwijl de vijf kartelleden (Ned.-Indië, Bolivia, Nigeria, Siam en Malakka) hun productie drastisch hebben beperkt, is die van sommige outsiders gestegen. Ook op dit gebied wordt weer voor de zooveelste maal in de economische geschiedenis bewezen, dat een restrictiepolitiek slechts dan volkomen effectief kan werken, indien alle producenten daaraan meedoen. Hoewel de productie van de outsiders betrekkelijk gering is (ongeveer 10 pCt. van de wereldproductie), zou de toestand bij *algeheele* productiebeperking toch veel gezonder zijn geweest.

Niettemin kan de goede werking van de politiek van het Zink- en het Tinkartel niet worden ontkend. De situatie bij deze metalen steekt in elk geval gunstig af bij den toestand op de koper- en loodmarkt. Dit blijkt niet alleen uit de prijsontwikkeling van deze metalen, maar tevens uit de voorraden, factoren, die, zooals vanzelf spreekt, nauw met elkaar samenhangen.

Wereldvoorraden in 1000 tons.

	Zink			
	Koper	Lood	Tin	Kartel- Voorraden Ver. Staten
December 1931 . 700 *)	148.3	59.2	185.4 ¹⁾	129.8 ²⁾
December 1932 . 900 *)	167.1 ²⁾	55.9	146.3	119.0

*) Schatting. ¹⁾ Januari 1932. ²⁾ Begin November 1932.

De loodmarkt is sedert de heffing van een Engelsch invoerrecht van 10 pCt. geheel gedesorganiseerd. Ondanks het feit, dat de wereldproductie overal sterk is gedaald, hebben de producenten in het Britsch Imperium hun productie nog uitgebreid.

Hetzelfde beeld van desorganisatie toont de kopermarkt. Sedert de heffing van het invoerrecht op koper door de Ver. Staten op 2 Juni 1932 is de toestand op de wereldmarkt nog slechter geworden. Het is te vreezen, dat hierdoor ook Engeland een preferentiëel invoerrecht zal gaan heffen, hetgeen dan waarschijnlijk den producenten in Canada en Rhodesia gelegenheid zal geven tot productie-uitbreiding. De strijd op de wereldmarkt zal daardoor nog feller worden, hetgeen temeer klemt, nu de Belgische producenten (Haute Katanga), steunend op hun lagen kostprijs, een productie-uitbreiding schijnen te willen doorvoeren.

Van de andere belangrijke grondstoffen toont de rubber een betere positie dan een jaar geleden. Het schijnt, dat de productie in 1932 sterker is gedaald dan het verbruik, waarmede de daling van de voorraden in overeenstemming is. Het verbruik is volgens schatting slechts weinig gedaald, nl. van 674.000 ton in 1931 tot ongeveer 660.000 ton in het afgelopen jaar. Opmerkelijk is, dat in de Ver. Staten het verbruik het meest is afgenomen (meer dan 30.000 ton), terwijl de voorraden er aanzienlijk zijn gestegen. Mocht de automobiëlindustrie in 1933 een eenigszins belangrijke productie-uitbreiding te zien geven, dan zou de rubbercultuur hiervan direct kunnen profiteeren. Intusschen moet men bedenken, dat iedere nieuwe prijsstijging de tendens tot vergrootte productie inhoudt, zoowel van de zijde van de bevolkings- als van die van de ondernemingscultuur.

Industriële productie.

Het afgelopen jaar heeft op het gebied van de industriële productie een nieuw laagteniveau gebracht. De bedrijvigheid is in de voornaamste industrielanden overal afgenomen, hoewel niet in dezelfde mate. De teruggang in de productie is het grootst geweest in de Ver. Staten en Duitschland, in welke landen de bedrijvigheid volgens de indexcijfers van de industriële productie in Juli en Augustus bijna de helft bedroeg van het gemiddelde van 1928. Het afgelopen jaar heeft de crisis zich ook in de Fransche industrie scherp doen gevoelen, terwijl in Engeland in

1932 slechts een geringe teruggang viel te constateeren. Ditzelfde geldt voor Japan, zooals uit de onderstaande cijfers blijkt:

Indexcijfers van de industriële bedrijvigheid 1928 = 100.

	Duitschland	Engeland	Frankrijk	Ver. Staten	Canada	Japan
1929	101.4	107.9	109.4	106.3	111.6	113.7
1930	83.6	96.1	110.2	86.9	94.9	106.6
1931	69.1	82.2	97.6	72.9	80.1	102.9
Aug. '31	67.5	79.1	95.6	70.3	76.6	111.8
Sept.	67.0		94.0	68.5	79.5	110.0
October	64.2	88.3	92.1	65.8	75.5	109.7
November	64.0		89.8	65.8	72.3	110.0
December	59.4		87.4	66.7	68.9	108.9
Jan. '32...	52.9	90.0	82.9	64.9	72.7	97.5
Februari.	55.2		79.0	62.2	74.5	101.6
Maart ...	56.8		77.4	60.4	70.8	107.5
April	56.5	81.9	75.0	56.8	67.5	103.5
Mei	60.0		74.2	54.1	76.8	103.0
Juni	56.6		73.5	53.2	68.4	100.3
Juli	53.1	78.0	72.7	52.3	63.1	
Aug.	52.2		73.5	54.1		
Sept. ...	54.2		74.2	59.5		

Volgens het Institut für Konjunkturforschung was de industriële wereldproductie, die in 1928 37 pCt. en in 1929 zelfs 47 pCt. grooter was dan in 1913, in het afgelopen jaar weer ongeveer op het niveau van 1913 gekomen. Houdt men rekening met de bevolkingstoename in die periode, dan is er zelfs een relatieve daling van 11 pCt. te constateeren¹⁾.

De periode van Augustus tot November 1932 heeft een belangrijke opleving gebracht zowel in de Ver. Staten als in Duitschland. Hoewel hierop aan het einde van het jaar weer een terugslag is gevolgd, zijn de vooruitzichten voor een verbetering van de bedrijvigheid in beide landen minder slecht dan aan het einde van het vorige jaar.

In Duitschland is, zooals gezegd, de toestand iets beter dan een jaar geleden; het schijnt wel, dat thans het diepste punt van de bedrijvigheid gepasseerd is. Daarbij komt, dat het werkverschaffingsplan, waarvoor onder de regeering Brüning reeds R.M. 135 miljoen was uitgetrokken, en dat onder de regeering Von Papen met ruim R.M. 200 miljoen was uitgebreid, opnieuw is uitgebreid met R.M. 340 miljoen. De uitvoering van de verschillende plannen zal nog tot in 1934 duren, zoodat in 1933 uit dezen hoofde op een vermindering van het aantal werklozen kan worden gerekend.

Toch zijn van deze plannen geen al te hoge verwachtingen te koesteren voor een opleving van de bedrijvigheid. Zij kunnen slechts een tijdelijke ontlasting van de arbeidsmarkt brengen.

Een permanente vermindering van het aantal werklozen moet van de zijde van het particuliere bedrijfsleven komen. De voorwaarden hiervoor zijn in Duitschland nog niet vervuld. Zulks houdt vooreerst verband met de positie van de kapitaalmarkt.

Ondanks de sterke koersstijging van Deutsche obligaties in de laatste weken, is de toestand op de Deutsche kapitaalmarkten nog niet van dien aard, dat het bedrijfsleven de noodige kapitalen voor verbetering en uitbreiding van het productieapparaat zou kunnen verkrijgen. Bovendien zijn de afzetmogelijkheden op de wereldmarkt gering, door de ontwrichting van de markten van grondstoffen en agrarische producten, door de stagnatie in het internationale kapitaalverkeer en door de talrijke handelsbepemmeringen, tot welker vermeerdering Duitschland zelf in zeer bedenkelijke mate heeft bijgedragen. Ook van dien kant zal de bedrijvigheid niet worden gestimuleerd.

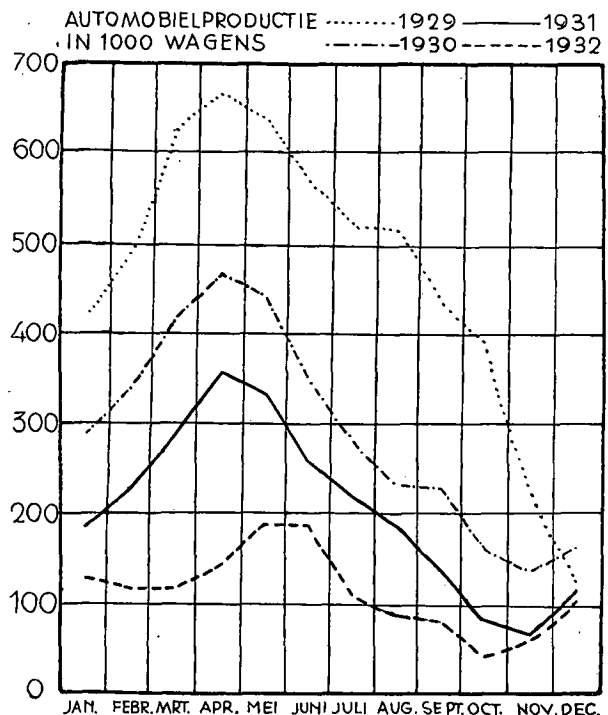
Onder deze omstandigheden is dan ook in Duitschland op een aanzienlijke verbetering van de bedrij-

¹⁾ Wochenbericht van 11 Januari jl.

vigheid voorshands weinig uitzicht, indien althans de seizoensinvloeden buiten beschouwing worden gelaten.

De seizoensinvloeden kunnen waarschijnlijk in de eerstvolgende maanden in de Ver. Staten een lichte verbetering van het bedrijfsleven veroorzaken. Het is althans in de laatste jaren een regelmatig voorkomend verschijnsel geweest, dat de automobielpeductie, welke op het geheele economisch leven een buitengewoon grooten invloed uitoefent, in de eerste vier maanden van het jaar een sterke uitbreiding te zien geeft ten opzichte van de gemiddelde productie in het laatste kwartaal.

De onderstaande grafiek illustreert dit verschijnsel zeer duidelijk. Tevens blijkt daaruit, dat de automobielpeductie in het afgelopen jaar op een zeer laag niveau heeft gelegen en alleen in November en December het peil van 1931 is gaan naderen.

Er is geen reden om aan te nemen, waarom het genoemde seizoensverschijnsel zich ook thans niet zou herhalen. Met vrij groote zekerheid is daarom in de eerstvolgende maanden, vergeleken met de cijfers van het laatste kwartaal van 1932, een niet onbelangrijke stijging van de automobielpeductie te verwachten, hetgeen dan in de eerste plaats tot een uitbreiding in de ijzer- en staalindustrie zal leiden en ook op andere productietakken een stimuleerende werking zal uitoefenen. Op korten termijn zijn daarom de vooruitzichten in de Ver. Staten iets beter te beoordeelen dan de toestand in de laatste maanden van 1932 is geweest.

Geld- en kapitaalmarkt.

Op de belangrijkste geldcentra heeft de ruimte van middelen aangehouden en zijn de discontokoersen, met uitzondering van die te Londen, op het reeds zeer lage niveau vaak nog verder fractioneel gedaald.

De tendens van de dalende geldrente is in zekere mate versterkt door de vermindering van de opotting van goud en bankbiljetten, welk verschijnsel vooral in de Ver. Staten duidelijk was op te merken. In deze ontwikkeling openbaart zich het terugkerend vertrouwen, dat zich eveneens uitte in een daling van de kapitaalrente.

Op enkele belangrijke kapitaalmarkten was een stijging van de koersen van vaste rentedragende fondsen waar te nemen, hetgeen vooral in Duitschland aan het einde van 1932 en het begin van dit jaar tot zeer belangrijke koersverbeteringen leidde. Dit was mede

Particulier Disconto.

	Amsterdam	Berlijn	Londen	New-York	Parijs
1928	4.18	6.54	4.16	4.17	3.02
1929	4.82	6.87	5.31	5.10	3.44
1930	2.06	4.43	2.62	2.53	2.31
1931	1.42	6.78	3.65	1.65	1.56
Jan. '32..	2.09	6.94	5.65	2.92	1.32
Febr.	1.89	6.67	5.11	2.80	1.80
Maart ..	1.21	6.09	2.64	2.57	1.74
April.	1.00	5.13	2.36	1.45	1.57
Mei ...	0.74	4.87	1.57	0.98	1.38
Juni	0.52	4.75	1.06	0.93	1.14
Juli.	0.48	4.58	0.98	0.75	0.97
Aug.	0.37	4.50	0.72	0.75	1.09
Sept.	0.37	4.25	0.69	0.75	1.04
October..	0.37	3.88	0.84	0.62	1.03
Nov.	0.37	3.85 ¹⁾	0.77	0.50	
Dec.	0.37 ¹⁾	3.85 ¹⁾	0.93	0.50 ¹⁾	

¹⁾ Einde van de maand.

een gevolg van het aankopen van Deutsche obligaties in het buitenland door de debiteuren zelve. Welken omvang dit verschijnsel heeft aangenomen, is niet bekend, maar men kan veilig aannemen, dat het zich niet tot enkele gevallen heeft beperkt. Daarentegen vond in Zwitserland koersdaling van obligaties plaats, welke o.a. in verband stond met het wegtrekken van buitenlandsch kapitaal. Laatstelijk is ook de markt voor Fransche obligaties flauw in verband met den toestand der staatsfinanciën in dat land.

De emissiebedrijvigheid op de belangrijkste kapitaalmarkten toont over het algemeen nog weinig verandering. Alleen de Engelsche kapitaalmarkt geeft een beter beeld te zien dan in 1931. In de Ver. Staten en Nederland absorbeert de Overheid nog altijd het grootste gedeelte van het kapitaal aanbod. Particuliere emissies komen nog slechts incidenteel voor en dan nog bijna uitsluitend voor obligaties.

In het laatste kwartaal van 1932 vond weder eenige kapitaalexport plaats. Het grootste aandeel was dit-

maal van Nederland. Het betrof hier echter, evenals bij Groot-Brittannië, bijna uitsluitend leeningen voor de overzeesche gebieden. In Engeland is het embargo op buitenlandsche emissies nog niet opgeheven, waardoor de kapitaalmarkt vrijwel uitsluitend voor de Dominions en koloniën blijft gereserveerd.

Buitenlandsche Emissies in millioenen Guldens.

	Ver. Staten ¹⁾	Groot-Brittannië ¹⁾	Neder-land ¹⁾	Zwitsers-land	Totaal
1e kwart. 1929	838	547	55	31	1471
2e " "	622	317	14	12	965
3e " "	164	132	25	10	331
4e " "	331	145	14	—	490
1e kwart. 1930	804	402	65	14	1285
2e " "	1.245	423	141	74	1.883
3e " "	451	110	22	23	606
4e " "	354	382	15	36	787
1e kwart. 1931	385	292	8	12	697
2e " "	159	228	20	38	445
3e " "	126	36	8	—	170
4e " "	0.2	0.9	—	—	1
1e kwart. 1932	2	57	—	36	95
2e " "	—	127	—	—	127
3e " "	54.6	1	4	14	74
4e " "	—	74	124	20	—

¹⁾ Buitenland en koloniën.

Kan zodoende van een langzame verbetering van de geld- en kapitaalmarkten worden gesproken, op de deviezenmarkt bleef de toestand nog uitermate onzeker. De betaling van de oorlogsschulden aan de Ver. Staten, die op 15 December \$ 124.934.421 te vorderen hadden, bracht een groote ongerustheid teweeg. Het Engelsche Pond daalde tot een nieuw laagterecord (in Rotterdam op 29 November tot 7.82½). Volgens het maandbericht van de Schweizerische Bankverein is het Pond gedurende en na de Napoleonische oorlogen en gedurende den wereldoorlog nooit zoo sterk gedaald. Ook de Fransche Franc was in begin December zwak gestemd.

Emissies (maandgemiddelden)

Jaar	Ver. Staten			Duitsland		Engeland			Frankrijk		Nederland		
	Aan-deelen	Obligaties	Buiten-land	Aan-deelen	Obligaties	Binnen-land	Koloniën	Buiten-land	Totaal	Aan-deelen	Aan-deelen	Obligaties	Buten-leen-n-gen
	in mill. \$			in mill. R.M.		in mill. £			in mill. Frs.		in mill. Guldens		
1925 ..	101	417	127	55	195	11.0	4.8	2.5			5	19	10
1926 ..	98	430	95	82	428	11.7	4.4	5.0			6	33	23
1927 ..	126	523	130	120	359	14.7	7.3	4.2	619	338	8	33	28
1928 ..	256	420	110	112	365	18.3	7.1	4.8	844	543	28	27	25
1929 ..	508	341	63	82	160	13.3	4.5	3.3	1.249	708	24	14	11
1930 ..	129	456	84	46	321	10.6	5.8	3.2	1.827	314	2	47	21
1931 ..	26	233	21	65	140	3.5	3.1	0.8	1.370	174	1.0	27	3
1932 ..	—	—	—	—	—	7.0	2.4	—	—	—	—	37	2
Jan. '31	45	422	132	75	226	7.8	1.1	3.4	484	110	0.3	10.4	0.2
Febr. ..	27	179	4	48	146	6.0	13.6	—	4.228	215	0.2	13.5	2.5
Maart ..	10	556	16	14	184	7.4	3.6	2.4	1.304	174	1.0	31.3	5.9
April..	102	284	18	14	251	1.4	—	0.3	1.163	179	0.7	21.5	17.4
Mei ...	29	314	10	280	449	0.9	10.1	—	1.457	231	6.3	101.0	5.9
Juni ...	6	245	26	57	115	4.4	5.3	3.1	1.619	426	2.0	6.3	1.3
Juli ...	2	224	—	20	90	2.3	2.9	—	1.002	149	—	26.0	7.0
Aug. ...	12	108	—	214	65	1.6	—	—	351	48	1.0	18.3	0.1
Sept. ...	12	259	50	23	52	1.3	—	—	341	173	—	3.5	0.4
Oct. ...	4	41	—	8	36	2.5	—	—	3.545	88	—	0.3	—
Nov. ...	24	85	—	29	27	4.3	0.1	—	631	125	0.5	6.9	—
Dec. ...	39	80	—	22	34	2.7	—	—	313	174	0.4	20.3	—
Jan. '32	4	176	—	19	77	0.3	2.6	—	370	61	0.3	8.6	—
Febr. ...	4	69	—	5	68	9.1	2.9	—	815	205	—	15.5	—
Maart ..	1	160	—	9	23	11.1	1.0	—	341	92	—	77.8	—
April..	—	70	—	62	45	9.6	8.4	—	1.705	97	—	4.4	0.7
Mei ...	—	91	—	6	74	8.9	3.4	—	560	91	—	1.1	—
Juni ...	—	78	—	3	22	15.4	2.1	—	223	104	—	122.7	—
Juli ...	1	103	—	4	31	3.2	0.1	—	211	105	0.5	4.5	—
Aug. ...	2	106	2	9	80	0.1	—	—	328	73	—	12.1	—
Sept. ...	—	93	20	5	37	—	—	—	197	52	—	20.9	2.9
Oct. ...	2	96	4	6	28	11.8	7.9	—	588	291	—	122.2	5.8
Nov. ...	2	42	—	8	25	10.3	0.3	0.2	—	—	—	29.2	14.6
Dec. ...	—	—	—	—	—	4.0	0.2	0.1	—	—	—	19.7	—

Zoals gezegd was de kwestie inzake de betaling der oorlogsschulden de voornaamste factor van de groote koersfluctuaties van enkele belangrijke deviezen. Het is van belang hier even te vermelden, door welke landen wel en door welke niet is betaald.

Betaald door:	Wanbetalers:
Gr.-Brittannië \$ 95.550.000,—	Frankrijk . \$ 19.261.432,50
Italië 1.245.437,50	Polen 3.302.980,—
Tsj.-Slowakije 1.500.000,—	België 2.125.000,—
Finland 186.235,00	Estland 266.370,—
Letland 111.852,12	Hongarije 40.729,35
Lithauen 92.386,01	
\$ 98.685.910,63	\$ 24.996.511,85

Van deze \$ 98 miljoen was slechts \$ 6.800.000 voor aflossing op de hoofdsom bestemd, zoodat de Ver. Staten nog \$ 11.786.336.657 als hoofdsom te vorderen hebben. Tot dusverre is aan de Ver. Staten in totaal betaald \$ 2.726.226.808, waarvan slechts \$ 756.867.610 op de hoofdsom en de rest, nl. \$ 1.969.399.197, als interest.¹⁾

De Dollar heeft ook in de laatste maanden weder enkele malen sterk gefluctueerd o.a. het laatst na het inflationistische voorstel van Senator Borah. Intusschen blijkt hieruit, hoe nerveus de deviezenmarkten op het oogeblik nog zijn. Een enkel bericht, waarvan de practische betekenis vaak nihil is, kan reeds tot aanzienlijke geldverplaatsingen aanleiding geven. Aan deze nervositeit van het publiek is o.a. voor een belangrijk deel ook het opgeven van den gouden standaard door het goudland bij uitnemendheid, Zuid-Afrika, toe te schrijven. De monetaire politiek van bepaalde groepen heeft hiermede niet tevergeefs op de mentaliteit van het publiek gespeeld.

Terwijl de credietsituatie volkomen gezond was, de handelsbalans actiever was dan in de laatste jaren ooit was voorgekomen en ook overigens geen bepaald zwakke plekken aanwezig waren, heeft Zuid-Afrika den gouden standaard losgelaten en daarmee tenslotte de reeds lang gekoesterde wenschen van Engeland bevredigd. Het is de vraag, of Zuid-Afrika thans een zelfstandige monetaire politiek zal gaan volgen, waartoe de economische toestand van dit land het wel in staat stelt. Het is echter te vreezen, dat de politieke constellatie zulks zal verhinderen.

Intusschen heeft dit feit weder nieuwe onrust gezaaid; het is zeker niet bevorderlijk voor een versterking van het vertrouwen in de niet al te krachtige valuta's.

Een eventuele verbetering van de internationale conjunctuur in dit jaar zal voor een niet gering gedeelte van de toekomstige gebeurtenissen op de internationale deviezenmarkt afhangen. Een stabilisatie van het Pond lijkt voorloopig niet zeer waarschijnlijk. Eerder zijn op dit gebied nog belangrijke fluctuaties te verwachten, vooral indien de drang uit sommige leidende kringen naar „reflatie” (McKenna, Lord Melchett in zijn boek „Modern Money”, Blackett in zijn boek „Planned Money” enz.) bij de regeering en de centrale bank ernstig gehoor zullen vinden. En waar een groot deel van de overige onstabiele valuta's aan het Pond zijn vastgeankerd, betekent een fluctueerend Pond fluctueerende valuta's in een groot aantal andere landen en tenslotte fluctuerende prijzen van een aantal belangrijke grondstoffen.

Het is de vraag, of onder deze omstandigheden de gouden standaard in alle landen, die hieraan tot dusverre hebben vastgehouden, kan worden gehandhaafd, inzonderheid in die landen, die met groote budgetaire moeilijkheden te kampen hebben en die door „Devisebewirtschaftung” en andere kunstmiddelen hun valuta thans nog formeel op goudpeil weten te houden met uitschakeling van den vrijen valutahandel.

¹⁾ De bovenstaande cijfers zijn ontleend aan The Commercial and Financial Chronicle van 17 en 24 December 1932.

Bezieet men de moeilijkheden, waarmede de schatkist in verschillende landen te kampen heeft als gevolg van niet sluitende begrotingen eenerzijds, bedenkt men anderzijds, hoeveel aanlokkelijker voor de openbare meening het stelsel van creditinflatie is boven het anders noodzakelijke pijnlijke aanpassingsproces, dan is de vraag gerechtvaardigd, of 1933 in plaats van een wenschelijke vermindering niet een vermeerdering van het aantal onstabiele valuta's zal brengen.

Wat dit laatste betreft, laten wij hieronder een staatje volgen van de landen, welke den gouden standaard officieel hebben opgeheven. In de laatste kolom is de mate van depreciatie van de verschillende valuta's op het einde van 1932 in procenten opgegeven.

Landen	Pariteit	Not. eind 1929	Not. eind 1932	Daling in % t.o.v. de pariteit
<i>Europ. landen</i>				
Denemarken ..	66.67	66.45	43.15	35
Engeland	12.107	12.09 $\frac{3}{4}$	8.30 $\frac{1}{2}$	32
Finland	6.20 $\frac{1}{2}$	6.23	3.62 $\frac{1}{2}$	42
Griekenland....	3.23	3.22 $\frac{1}{8}$	1.32 $\frac{1}{2}$	59
Noorwegen	66.67	66.47 $\frac{1}{2}$	42.90	36
Portugal	2.68 $\frac{1}{2}$	0.11 $\frac{3}{16}$	0.07 $\frac{1}{2}$	97
Spanje	48.—	32.85	20.31 $\frac{1}{2}$	58
Zweden	66.67	66.75	45.35	32
IJsland.....	66.67	54.64	37.50	44
<i>Overige landen</i>				
Australië	12.107	11.89 $\frac{3}{4}$	6.64 $\frac{1}{2}$	45
Argentinië	1.0568	1.02 $\frac{1}{4}$	0.64 $\frac{1}{2}$	39
Bolivia	0.908	0.90 $\frac{3}{4}$	—	—
Brazilië	0.8075	0.27	0.19 $\frac{1}{4}$	76
Britsch-Indië ..	0.91	0.90 $\frac{1}{16}$	0.63	31
Canada	2.4878	2.45	2.20	12
Chili	0.30	0.30 $\frac{3}{8}$	0.15	50
Columbia	2.42	2.40	2.37	2
Costa Rica	1.16	0.62	—	—
Ecuador	0.498	0.49 $\frac{1}{2}$	0.41 $\frac{1}{2}$	17
Egypte	12.42	12.40 $\frac{3}{4}$	8.51 $\frac{1}{2}$	31
El Salvador	1.244	1.21 $\frac{1}{4}$	1.01	18
Japan	1.24	1.21	0.52	58
Mexico	1.24	1.19 $\frac{3}{4}$	0.78	37
Mozambique....				
Nieuw Zeeland..	12.107	11.89 $\frac{3}{4}$	7.57 $\frac{1}{2}$	38
Palestina				
Paraguay.....				
Peru	0.697		0.44 $\frac{1}{2}$	36
Strait Settl....	1.4125	1.40 $\frac{1}{4}$	0.97	31
Zuid-Afrika....	12.107	12.06 $\frac{3}{4}$	9.22 $\frac{1}{2}$	24
Uruguay	2.5725	2.35	1.07 $\frac{1}{2}$	58

Aan den anderen kant is het een gunstig verschijnsel, dat van een wereldgoudschaarschte, die men wel eens als de oorzaak van de crisis heeft beschouwd, thans geen sprake meer is. De goudproductie is het afgelopen jaar sterk toegenomen en zal waarschijnlijk dit jaar nog verder stijgen. Immers door de daling van de productiekosten, is het delven van goud thans in de betrokken landen zeer voordeelig geworden. Het is vrijwel de eenige belangrijke productietak, waar thans een zeer groote bedrijvigheid heerscht.

Hieronder laten wij tenslotte nog eenige cijfers volgen van de goudreserves in enkele landen, welke wij ontleend hebben aan het Federal Reserve Bulletin.

Goudreserves van Centrale banken en Regeeringen.
(In miljoenen dollars.)

	Ver. Staten	Frankrijk	Engeland	Duitsland	Nederland	Zwitserland
Dec. 1929 ..	3.900	1.633	711	544	180	115
Dec. 1930 ..	4.225	2.100	722	528	171	138
Dec. 1931 ..	4.051	2.699	588	234	357	453
Juni 1932 ..	3.466	3.218	663	198	394	503
Oct. 1932 ..	3.819	3.250	678	195	416	509
Nov. 1932 ..	3.883	3.267	678	197	415	494

Sedert het midden van 1932 zijn de goudvoorraden van bovenstaande landen, met uitzondering van Duitsland en Zwitserland toegenomen. Belangrijk is vooral de stijging in de Ver. Staten, waar echter de vermindering der goudvoorraden in de eerste helft van 1932 nog niet geheel is ingehaald.

DE OMLOOPSSNELHEID VAN HET GELD.

Wij laten hieronder wederom de cijfers betreffende den giro-omzet van den Postchèque- en Girodienst, van het Girokantoor der Gemeente Amsterdam en van De Nederlandsche Bank volgen, berekend volgens dezelfde methode, welke wij reeds in ons vorig kwartaalbericht hebben uiteengezet. Enkele kleine rekenfouten, die in onze vorige opgave bleken voor te komen en die het algemeene beeld der cijfers in geen enkel opzicht hebben gewijzigd, werden inmiddels gecorrigeerd.

De cijfers toonen over de geheele lijn, dat ten opzichte van 1931, welk jaar met name voor den Postchèque- en Girodienst en De Nederlandsche Bank reeds zulk een ongunstig beeld vertoonde, nog verdere achteruitgang heeft plaatsgevonden. De catastrophale daling van de cijfers der N. B. houdt uiteraard verband met de geweldige bedragen, die daar als saldo in rekening-courant worden aangehouden en die een symptoom zijn van het groote „hoarding” van geld in deze depressie. Op enkele bijzonderheden komen wij elders (zie de bespreking van de Nederlandsche conjunctuurlijnen) nog nader terug.

Bezieet men de laatste drie maanden in vergelijking met de daaraan voorafgaande maanden van 1931, dan blijkt in November een zekere toeneming (bij De N. B. reeds in October). Deze is echter te beschouwen als

een normaal seizoensverschijnsel en geeft als zodanig geen aanleiding tot optimisme, niet alleen, omdat de Decemberecijfers weder zijn gedaald, doch inzonderheid omdat het geheele peil van de omloopssnelheid van het geld lager is ten opzichte van de voorgaande jaren; dat dit in vergelijking met haussejaren als 1928 en 1929 het geval moest zijn, spreekt vanzelf, doch ook in verhouding tot een betrekkelijk normaal jaar als 1927 is de omloopssnelheid zeer belangrijk afgenomen.

Voor zoover de cijfers betreffende de omloopssnelheid van het geld eene conclusie omtrent den algemeenen toestand toelaten — en wij zijn van meening, dat zij daaromtrent inderdaad eene belangrijke aanwijzing verschaffen — geven zij derhalve nog geenerlei aanleiding tot optimisme. Mogen in andere landen zekere teekenen van verbetering van den economischen toestand zijn aan te wijzen — wij herinneren aan hetgeen in den aanvang werd geschreven omtrent Amerika en Duitschland — in ons land zijn zij nog maar zoo sporadisch, dat zij het algemeene beeld van voortgezette achteruitgang niet vermogen te wijzigen. Een aanwijzing te meer, hoe moeilijk de positie van ons land is en hoe pijnlijk het aanpassingsproces hier vermoedelijk nog zal moeten zijn, voordat het economisch leven van Nederland weer in geregelde banen zal zijn.

Tabel I. Postchèque- en Girodienst.

Jaar	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
1927.....	4.13	3.82	4.20	4.01	4.58	4.44	4.02	3.92	4.13	4.20	4.69	4.64
1928.....	4.47	4.67	4.67	4.28	5.10	4.62	4.75	4.57	4.35	4.75	5.23	4.20
1929.....	4.64	4.57	4.26	4.30	5.09	4.29	5.03	4.67	4.81	5.48	4.93	4.53
1930.....	4.87	4.54	4.56	4.38	5.12	4.72	4.75	4.35	4.19	4.56	4.58	4.34
1931.....	4.49	4.12	4.23	4.16	4.59	4.54	4.14	3.83	3.84	3.71	3.67	3.44
1932.....	3.38	3.38	3.12	3.29	3.21	2.88	3.05	2.87	2.88	3.01	3.25	3.02

Tabel II. Girokantoor der Gemeente Amsterdam.

Jaar	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
1927.....	2.23	2.02	2.07	3.42	5.41	4.40	1.96	1.61	1.64	1.85	1.94	2.54
1928.....	2.27	1.70	1.88	5.94	4.31	5.53	1.79	1.55	1.50	1.93	1.90	1.71
1929.....	2.34	1.58	1.65	3.75	7.20	5.04	2.14	1.71	1.66	1.99	2.10	2.52
1930.....	2.13	1.68	1.83	2.66	6.61	4.82	1.72	1.40	1.44	1.64	1.49	1.88
1931.....	1.77	1.44	2.04	2.79	6.43	3.09	1.69	1.25	1.60	1.92	1.61	1.96
1932.....	1.78	1.51	1.88	2.71	3.88	2.86	4.74	1.12	1.24	1.27	1.46	1.44

Tabel III. Girokantoor der Gemeente Amsterdam (alleen particulieren).

Jaar	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
1927.....	1.51	1.45	1.45	1.57	1.53	1.52	1.18	1.06	1.15	1.19	1.26	1.23
1928.....	1.23	1.14	1.21	1.14	1.25	1.17	1.22	1.01	1.11	1.26	1.32	1.25
1929.....	1.24	1.02	1.10	1.14	1.26	1.16	1.32	1.18	1.20	1.29	1.45	1.31
1930.....	1.45	1.18	1.25	1.32	1.32	1.13	1.18	1.01	1.07	1.18	1.03	1.13
1931.....	1.13	1.00	1.00	1.03	1.07	1.04	1.14	0.85	1.09	1.23	1.13	1.13
1932.....	1.19	0.94	0.95	1.00	0.92	0.92	1.04	0.75	0.85	0.87	1.06	0.80

Tabel IV. De Nederlandsche Bank.

Jaar	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
1927.....	122,1	176,0	160,3	162,8	153,5	107,8	101,4	120,7	130,4	117,2	123,3	108,3
1928.....	109,4	89,8	100,4	105,3	112,9	95,7	106,8	108,7	102,1	107,4	123,6	103,3
1929.....	96,6	119,5	251,4	239,2	287,5	250,2	252,2	222,9	272,2	219,0	193,8	187,9
1930.....	140,9	174,9	191,3	227,8	209,9	90,1	186,3	151,0	182,3	89,7	142,0	133,8
1931.....	134,9	96,9	161,1	187,8	193,9	97,2	38,3	12,3	15,8	13	9,6	11,0
1932.....	16,5	16,8	17,5	12,9	10,4	6,3	6,5	5,5	5,7	6,7	5,1	5,5

LIJNEN BETREFFENDE DE CONJUNCTUUR IN NEDERLAND.

Teneinde een overzicht te verschaffen van de ontwikkeling van de conjunctuur in ons land, zullen wij voortaan in het Kwartaalbericht enkele lijnen publiceren, welke een beeld geven van den algemeenen gang van zaken hier te lande. Deze lijnen zijn voor het eerst in onder- en nevenstaande grafieken opgenomen.

De eerste grafiek toont een index van de bedrijvigheid hier te lande. Wij hebben er reeds vroeger op gewezen, dat bij het ontbreken van „up to date” productie-indices de curve der Nederlandsche werkloosheid een redelijken maatstaf vormt voor de bedrijvigheid hier te lande. Met het oog op den invloed, dien de rationalisatie op de werkgelegenheid uitoefent — vervanging van hand- door machine-arbeid —, mag weliswaar geen volledig parallellisme tusschen de werkloosheidscijfers en den omvang van de bedrijvigheid worden aangenomen, maar bij gebrek aan betere indices, geeft de loop der werkloosheidscijfers, vooral op korten termijn, toch wel een vrij betrouwbaaren indruk van de verandering der bedrijvigheid.

Teneinde de werkloosheidscurve sprekender te maken, hebben wij haar omgekeerd en zodoende een curve van de bedrijvigheid verkregen.

Hierbij dient te worden opgemerkt, dat wij een nieuw werkloosheidscijfer hebben berekend uit de gegevens, zooals die maandelijks door den Rijksdienst der Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling worden gepubliceerd. In plaats van de 18 groepen, waaruit het gewone werkloosheidscijfer is samengesteld, hebben wij een werkloosheidscijfer berekend uit de volgende 12 groepen: diamantindustrie, drukkersbedrijf, bouwbedrijf, houtbewerking, kleeding-, leder-, metaal- en textiel-industrie, steenkolenmijnen, voedings- enz. bedrijven, verkeerswezen en overige groepen.

Wij zijn hiertoe overgegaan in de eerste plaats, omdat sedert Maart 1932 geen werkloosheidscijfers meer worden gepubliceerd van de aardewerkindustrie en van den landbouw, waardoor de werkloosheidscijfers niet meer een homogeen beeld geven. Verder hebben wij de groepen visscherij enz., handelsreizigers, handels- en kantoorbedienden en toonkunstenaars buiten onze berekening gehouden, omdat deze niet rechtstreeks met de industriële bedrijvigheid in verband staan.

Tenslotte hebben wij, om de seizoensinvloeden en de kleine toevallige veranderingen, welke zich voordoen, te ontgaan en zodoende een beter inzicht te verkrijgen in de algemeene richting, waarin zich de bedrijvigheid beweegt, een verschuivend twaalfmaandsgemiddelde berekend, hetwelk de conjunctuurbeweging van deze reeks duidelijker tot uitdrukking brengt.

Aansluitend bij de curve der bedrijvigheid, toont de tweede grafiek de waarde van den uitvoer van Nederland, gecorrigeerd op basis van het indexcijfer der Nederlandsche groothandelsprijzen, en wel in dezen zin, dat de uitvoerwaarde van elke maand gedeeld is door het indexcijfer van groothandelsprijzen van die maand. Wij meenen hiermede de beteekenis van den buitenlandschen handel voor een beoordeeling van den economischen toestand hier te lande het best te kunnen benaderen. Immers, in tijden van stijgende uitvoerwaarde, stijgt in het algemeen eveneens de waarde van grondstoffen en andere voor het bedrijfsleven noodzakelijke half- en eindfabrikaten; in tijden van dalende prijzen is een samenhang in omgekeerde richting waar te nemen. Weliswaar is door deze correctie geen absoluut betrouwbaar maatstaf verkregen, doch de gecorrigeerde cijfers schijnen ons in elk geval beter toe dan de absolute.

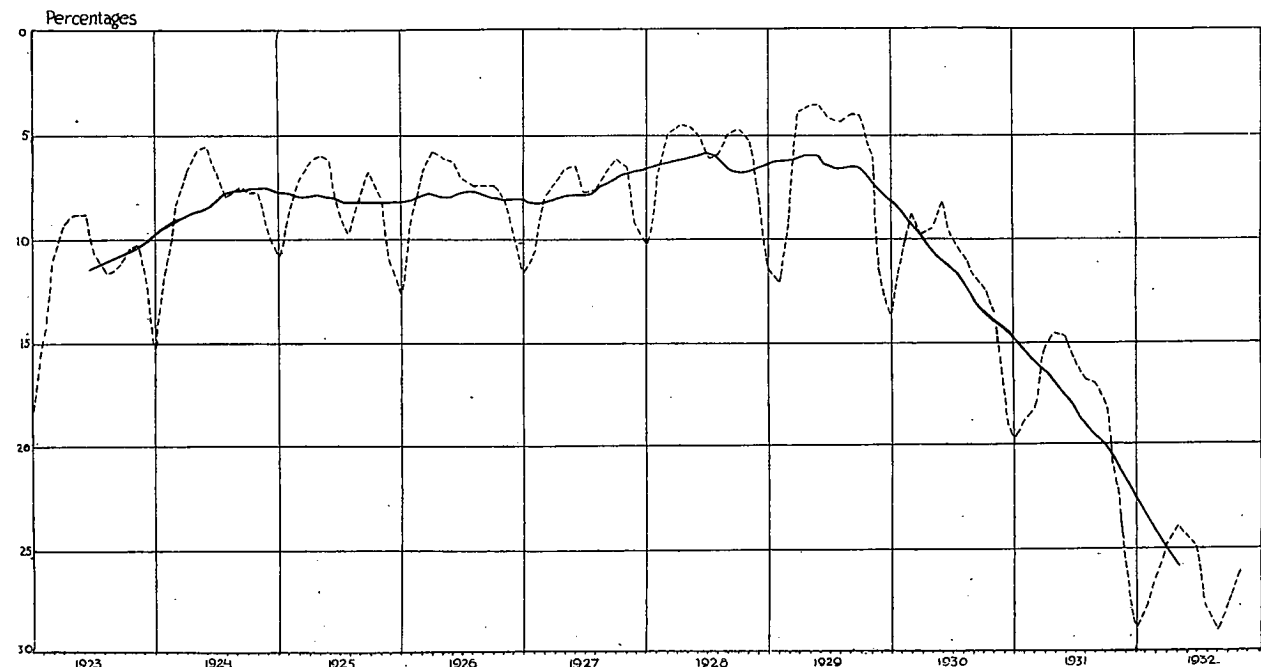
Op dezelfde wijze als in de vorige grafiek is ook hier een verschuivend twaalfmaandsgemiddelde berekend.

De lijn van de waarde van den Nederlandschen uitvoer toont opvallende seizoensbewegingen. De uitvoer stijgt elk jaar plotseling in September of October. De stijging in September is hoofdzakelijk te verklaren uit den export van bloembollen, die zich in een korte periode concentreert. De stijging van de uitvoerwaarde in October is aan den meerderen uitvoer van verschillende producten toe te schrijven. Op dit verschijnsel zullen wij in een later Kwartaalbericht uitvoeriger terugkomen.

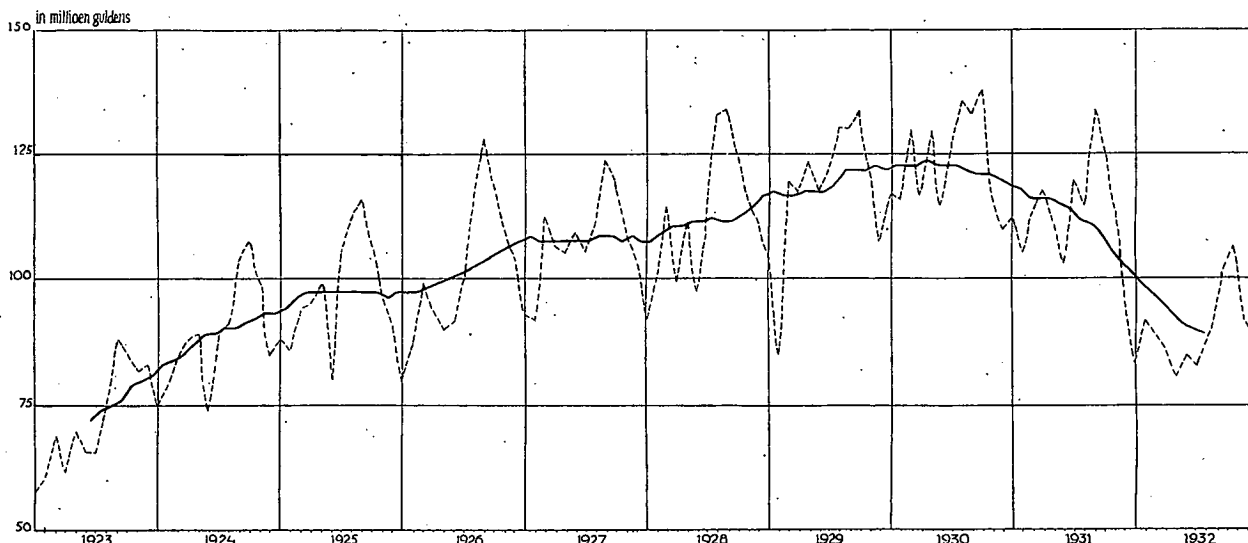
Voorts blijkt, dat de gecorrigeerde uitvoerwaarde in 1930 het hoogste niveau heeft bereikt en sedertdien voortdurend is blijven dalen, om aan het einde van 1932 het laagste sedert 1926 voorgekomen punt te bereiken.

Het beeld, dat deze lijn in de laatste jaren heeft getoond, bevestigt een reeds meer geconstateerd feit n.l. dat de invloed van de crisis in Nederland zich eerst aan het einde van 1931 scherp heeft doen ge-

CURVE VAN DE BEDRIJVIGHEID. IN NEDERLAND.

GECORRIGEERDE WAARDE VAN DEN NEDERLANDSCHEN UITVOER.

voelen. Beschouwt men de lijn van de omloopssnelheid (zie derde grafiek), dan vindt men ook daar een bevestiging van dit verschijnsel.

Naast de factoren, welke de bedrijvigheid en de waarde van den afzet van in ons land geproduceerde goederen bepalen, is het van belang tevens aandacht te schenken aan de monetaire indices en die, welke daarmede verband houden.

Dit is geschied in de derde grafiek, waarin het particulier disconto, het indexcijfer van industriële aandelen (beide van het Centraal Bureau voor de Statistiek) en de omzetsnelheid van de saldi bij den Postchèque- en Girodienst (door ons berekend) in *indexcijfers* op dezelfde basis (1927 = 100) in beeld zijn gebracht.

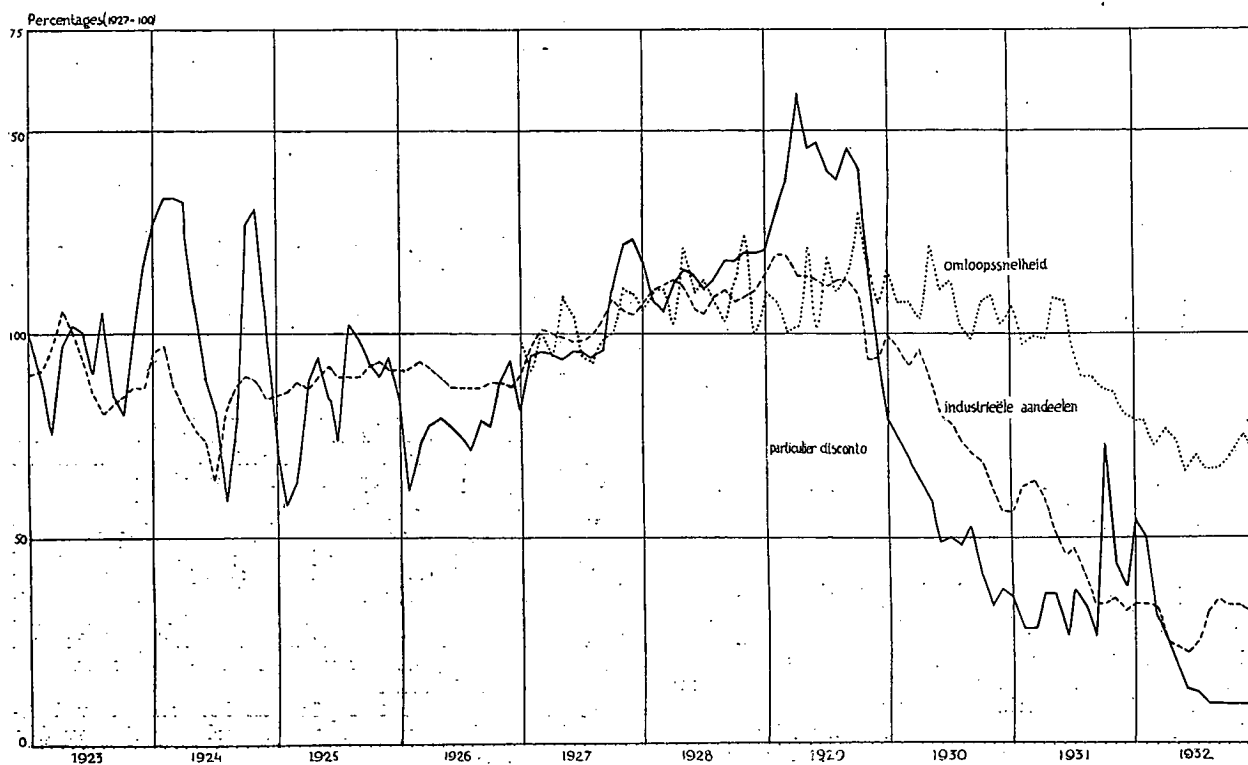
Deze drie grafieken geven een duidelijk beeld van den ernst van de huidige depressie in ons land. Vrijwel over de geheele linie valt een dalende beweging te constateeren. Alleen de aandelenindex is sedert het voorjaar iets gestegen; laatstelijk vertoont ook de bedrijvigheidslijn een kleine stijging, welker betekenis ons nog moeilijk te beoordeelen toeschijnt.

Bijzondere aandacht verdient in dit geval nog de

index van de omloopssnelheid van giro-saldi. Terwijl in andere jaren steeds in het najaar een stijging intrad, is deze in 1931 achterwege gebleven. Men mag aannemen, dat de groote onzekerheid, die de daling van het Engelsche Pond heeft teweeggebracht en die een verlamdenden invloed heeft gehad op het geheele bedrijfsleven, de omloopssnelheid sterk heeft beïnvloed. De sterke stijging van het particulier disconto in October 1931 geeft blijk van de toen ter tijd verminderde geldruimte en staat met de afnemende omloopssnelheid in nauw verband.

Het feit, dat de omloopssnelheid in het afgelopen najaar weder is gestegen (de gewone seizoensstijging), wijst er op, dat de binnenlandsche geldomloop in 1932 in zijn fluctuaties weder iets normaler is geworden dan in 1931. Het sterk verlaagde peil, waarop zich het indexcijfer der omloopssnelheid ten opzichte der voorgaande jaren bevindt, toont intusschen wel zeer duidelijk, dat de depressie hier te lande nog steeds voortschrijdt en dat enig herstel nog niet te bespeuren valt.

In dezelfde richting wijst ook het nog steeds abnormaal lage peil van de rente op korten termijn.

CRISISWETGEVING IN NEDERLAND.

De steunmaatregelen, die in de laatste jaren door de Regeering ten behoeve van het Nederlandsche bedrijfsleven zijn genomen, zijn langzamerhand zoo talrijk geworden, dat het ons wenschelijk voorkwam, hiervan eens een overzicht samen te stellen. Tevens scheen het ons van belang, om naast de verschillende steunwetten, die maatregelen te vermelden, welke voor een vermeerdering van de inkomsten van de schatkist dienen. Hieronder volgt eene opsomming van deze maatregelen, welke wij zoo overzichtelijk mogelijk gerubriceerd hebben.

HANDELSPOLITIEKE MAATREGELEN IN ENGEREN ZIN.

I. *Crisis invoerwet.* (Wet van 23 Dec. 1931 Stbl. No. 535).

Deze wet bepaalt, dat de invoer van bepaalde goederen uit ieder land zal kunnen worden verboden, voorzover de totale waarde dan wel de totale hoeveelheid of het totale gewicht van den invoer dier goederen uit dat land hooger zou zijn dan een bedrag, hetwelk tot het gemiddelde bedrag, waarvoor in het overeenkomstig tijdvak van ten minste twee voorafgaande jaren aan soortgelijke goederen uit dat land werd ingevoerd, in eene door den Minister te bepalen verhouding staat.

Deze regelingen, die bij K. B. worden getroffen, zijn achteraf aan de goedkeuring van den Staten-Generaal onderworpen. Deze wet vervalt uiterlijk 1 Jan. 1935.

De volgende maatregelen zijn reeds tot stand gekomen:

Regeling van den invoer van versch of gekoeld rund- en kalfsvleesch, van bevroren rund- en kalfsvleesch; schoeisel; tricotgoederen; wollen en halfwollen stoffen; bovenkleeding; leestklaar schoenwerk; boter; rijwielluiten- en binnenbanden; porselein; fijn en sanitair aardewerk, en muur- en wandtegels. (Wetten van 8 en 25 Juli 1932, Stbl. No. 347 en 363—370).

Regeling van den invoer van tarwebrood en deeg van tarwebloem of tarwemeel; kousen en sokken; tapijten, tapijtgoed, karpetten, loopers, kleedjes en matten; naai-garen; tafel- en servetgoed, handdoeken en ander huishoud-goed, beddelakens en sloopen; ongesmolten dierlijk vet; metaalraadgloeilampen. (Wetten van 30 Dec. 1932, Stbl. No. 693—700).

Bij de Kamers is nog in behandeling de regeling van den invoer van bedrukte, geverfde en bontgeweven katoenen manufacturen, die reeds bij K. B. is vastgesteld.

II. *Crisis uitvoerwet.* (Wet van 24 Dec. 1931 Stbl. No. 553, aangevuld bij de Wet van 16 Maart 1932 Stbl. No. 87).

Deze wet voorziet in het vaststellen van regelen betreffende den uitvoer van goederen naar landen, waarvan de invoer uit Nederland boven een bepaalde hoeveelheid is verboden of gebonden is aan daartoe af te geven bewijsstukken.

De bedoeling is den uitvoer van bepaalde goederen naar een land, dat den invoer daarvan heeft beperkt, over de gevestigde handelaren, naar rato van hun vroeger aandeel in dien invoer, te verdeelen.

Bij Wet van 24 Nov. (wijziging van de Rijksbegroting, Hoofdstuk X), is op grond van art. 3 dezer wet een bedrag van f 500.000,— toegekend ten bate van producenten van goederen, waarvan door eenig land de regelmatige invoer is verstoord.

III. *Wet betreffende regeling van het internationale betalingsverkeer.* (Wet van 25 Juli 1932 Stbl. No. 375).

Deze wet geeft de regeering de bevoegdheid om, naast het sluiten van overeenkomsten met andere landen, eenzijdig de betalingen wegens invoer hier te lande te beperken en wel door den omvang van den invoer terug te brengen in een nader te bepalen verhouding tot den uitvoer, zulks met het doel om de uitvoerbelangen te bevorderen.

Op grond van deze wet is begin dezer maand een deviezenovereenkomst met Duitschland tot stand gekomen.

LANDBOUW.

I. *Compenseerend invoerrecht op suiker.* (Wet van 1 Aug. 1930, Stbl. No. 354).

Als compensatie van de bezwaren en het nadeel, welke de heffing van suikeraccijns medebrengt, voor de hier te lande uitgeoefende suikerindustrie, wordt een invoerrecht geheven van f 2.40 per 100 KG. van buitenlandsche kandij, geraffineerde suiker en met laatstgenoemde suiker in belastbaarheid gelijkgestelde suiker. Hoewel het hier een fiscaal maatregel betreft, mag worden aangenomen, dat het tot stand komen daarvan rechtstreeks in verband stond met de moeilijkheden van de bietsuikercultuur.

II. *Tarwewet.* (Wet van 21 Febr. 1931, Stbl. No. 65, aangevuld door K. B. van 15 Juni 1931, Stbl. No. 254 en K. B. van 14 Mei 1932, Stbl. No. 202).

Van elke hoeveelheid voor binnenlandsch verbruik bestemd tarwemeel of tarwebloem kan de eisch gesteld worden, dat hoogstens 25 pCt. meel of bloem van inheemsche tarwe is. Aanvankelijk bedroeg dit percentage 20, later verhoogd tot 25 en thans beoogt een nieuw wetsontwerp het tot 40 op te voeren.

III. *Crediet ten behoeve van de aardappelmeelindustrie.* (Wet van 11 Maart 1931, Stbl. No. 79).

Het Rijk stelt een rentedragend crediet (rente 2 pCt.) van f 4.500.000,— aan de aardappelmeelindustrie ter beschikking, uit te betalen in 1930 en zoo noodig in 1931. Dit crediet diende voor uitkeering aan de bij het A.V.B. aangesloten fabrieken en tot aflossing van het opgenomen bankcrediet. Het A.V.B. zal, wanneer de voorraad van den oogst 1930 is teruggelopen tot 1.400.000 balen, van de opbrengst van ieder verder verkochte baal f 4.— van het regeeringscrediet aflossen.

Over 1930 en 1931 werd uitbetaald f 4.438.635,92. Over 1931 (uit te betalen in 1931 en zoo noodig in 1932) is een steunuitkeering verleend. Deze bedroeg f 1.838.333,17.

Een nieuwe steunverleening voor oogst 1932 is in voorbereiding.

IV. *Uitkeeringen aan de verbouwers van suikerbieten.* (Art. 145bis Hoofdst. V van de Rijksbegroting 1932).

Voor de campagnes 1931 en 1932 wordt aan de suikerfabrieken een garantie verleend tot een bedrag overeenkomende met ten hoogste f 4,50 per 1.000 KG. garantiëbieten.

Als garantiëbieten wordt per bietenteler aangemerkt een hoeveelheid, overeenkomende met 80 pCt. van zijn gemiddelde binnenlandsche productie over de jaren 1928, 1929 en 1930.

Voor oogst 1931 is uitbetaald f 4.563.639,13. Voor oogst 1932 is tot dusverre betaald f 13.233.000. Dit laatste bedrag kan oplopen tot maximaal f 14.100.000.

V. *Uitkeeringen ten behoeve van de teelt en de verwerking van het vlas.* (Rijksbegroting 1932. Binnenlandsche Zaken en Landbouw. Art. 145ter).

Teneinde in 1932 een redelijken vlasoogst te verkrijgen, heeft de regeering op de begroting van 1932 hiervoor een bedrag uitgetrokken van f 960.000,—, om daarmee de teelt van 6.000 H.A. vlas en de verwerking hiervan door Nederlandsche arbeiders te verzekeren.

VI. *Crisispachtwet 1932.* (Wet van 17 Juni 1932 Stbl. No. 301).

De pachter, die een pachtovereenkomst heeft aangegaan vóór 1 Jan. 1932, kan zich tot den kantonrechter wenden voor geheele of gedeeltelijke ontheffing van de pacht. De wet is van toepassing op alle termijnen van pachtprizen, vervallen na 12 Febr. 1932.

Volgens de door het Dep. van Justitie verzamelde en door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde gegevens zijn van 1 Juli tot 31 Oct. 1932 ingediend 8.475 verzoekschriften. De kantonrechters hebben in die periode behandeld 2393 zaken (1384 door afwijzing en niet ontvanke-lijkverklaringen, 1009 door minnelijke schikking als bedoeld in art. 4 der Wet), de Kamers voor Crisispachtzaken 3794, tezamen dus 6.187 zaken.

In 643 gevallen, of 13,4 pCt. van het totaal aantal behandelde gevallen, werd een reductie verleend van meer dan 50 pCt. van den pachtprijs.

VII. *Steun aan de griendcultuur.* (Wet van 30 Dec. 1932. Stbl. 692).

Voor den oogst 1932 wordt van Rijkswegen aan erkende bewerkers van teen onder bepaalde voorwaarden een bijdrage verleend van f 0,02 per KG. bewerkt teen. Deze uitkeeringen zullen in totaal ten hoogste f 100.000,— bedragen.

TUINBOUW.

I. *Steun aan den groven tuinbouw in West-Friesland.* (Wet van 11 Febr. 1932 Stbl. 46 aangevuld bij de Wet van 29 Dec. 1932, Stbl. 658, Wet van 25 Juli 1932, Stbl. No. 371).

Een crediet van f 700.000,— wordt renteloos ter beschikking gesteld van gemeenten op voorwaarde, dat de gemeente aan noodlijdende tuinders 70 pCt. verstrekt en de rest uit eigen middelen bijpast. Dit crediet is tweemaal verleend.

Daar het op de begroting van 1931 (wet van 11 Febr. 1932) uitgetrokken bedrag van f 700.000,— bij de wet van 29 Dec. 1932 verhoogd werd met f 4.000,—, bedragen de verleende voorschotten in totaal f 1.404.000,—.

II. *Uitkeeringen ten behoeve van de verbouwers van fruit en warmoezerijgewassen.* (Wet van 24 December 1932, Stbl. 633).

Deze wet beoogt een toeslag op de geveilde producten te verlenen om zoodoende tegemoet te komen aan de op die producten geleden verliezen. Deze verliezen komen, indien zij in totaal f 5.000.000,— of minder bedragen, geheel voor rekening van het Rijk, terwijl, indien zij dit bedrag overschrijden, de garantie zich slechts tot een zoodanig percentage van de geleden verliezen zal uitstrekken, als voortvloeit uit de verhouding van het totaal der geleden verliezen tot het beschikbaar gestelde bedrag van f 5 miljoen. De toeslag, welke gegeven wordt op grond van de door een tuinder op de veiling verkochte hoeveelheden, wordt berekend uit het verschil tusschen een opbrengst, berekend naar een richtprijs (productiekosten) en de werkelijke opbrengst (gemiddelde prijs van alle veilingen).

Deze regeling geldt voor 1932.

BLOEMBOLLENTEELT.

I. *Rentelooze voorschotten ten behoeve van de bloembollenteelt te Breezand.* (Art. 144 septies Hoofdst. V 1931 van de Rijksbegroting).

Deze voorschotten, ten bedrage van f 50.000,—, worden renteloos ter beschikking gesteld van het gemeentebestuur van Anna-Paulowna, op voorwaarde, dat dit eveneens een renteloos crediet opent van f 50.000,— en in ieder verleend crediet renteloos voor ½ wordt bijgedragen door crediteuren der noodlijdenden.

HEESTERTEELT.

I. *Steun aan de Boskoopsche cultures.*

Uit het antwoord van den Minister van Economische Zaken en Arbeid op de schriftelijke vragen van Mr. J. A. de Wilde, blijkt, dat binnenkort een wetsontwerp het Departement zal verlaten.

VEETEELT.

I. *Crisiszuivelwet* (Wet van 10 Juni 1932 Stbl. No. 290, aangevuld bij K. B. van 27 Aug. 1932 No. 450 en bij K. B. van 15 Sept. 1932 No. 475).

Het vervoeren, verkoopen enz. van zuivelproducten is slechts toegestaan, indien zij voorzien zijn van een merk, dat tegen een bepaalden prijs door de Crisis-Zuivel-Centrale aan erkende zuivelproducenten, melkveehouders en importeurs wordt verstrekt. Deze bedragen komen in het Crisis-Zuivel-Fonds, waaruit aan erkende melkveehouders een toeslag op den melkprijs wordt gegeven om den richtprijs (onmisbare productiekosten) te bereiken. Bij uitvoer wordt de toeslag terugbetaald.

Menggebod van margarine, volgens hetwelk de margarine ten hoogste 50 pCt. (thans 25 pCt.) inheemsche boter moet bevatten. De mogelijkheid is opengelaten om bij een teveel aan melk een deel ervan in brood te verwerken.

II. *Crisiszuivelbesluit I en II.* (K. B. van 7 Juli 1932 Stbl. No. 318 en 319, aangevuld bij K. B. van 27 Aug. 1932 No. 450 en van 9 Nov. 1932 No. 532 en van 22 Nov. 1932 No. 545).

I. Organisatie van de Crisiszuivelcentrale. II. Verbod van den invoer van boter, margarine B en andere spijsvetten, zonder vergunning. Het bedrag, tegen betaling waarvan deze vergunningen worden afgegeven, wordt zoodanig vastgesteld, dat de verschillen tusschen den binnenlandschen prijs en den wereldmarktprijs zooveel mogelijk worden opgeheven.

III. *Steun aan de varkenshouderij.* (Wet van 25 Juli 1932, Stbl. No. 374, aangevuld bij K. B. van 11 Aug. 1932 No. 434 en K. B. van 20 Oct. 1932 No. 502).

De in- en uitvoer van varkens en varkensvleesch is slechts toegestaan door de van regeeringswege opgerichte Nederlandsche Varkenscentrale. Door middel van het Stabilisatiefonds, waarin de bedragen, geheven van het slachten van varkens, worden gestort, wordt een richtprijs verkregen, die de onmisbare productiekosten van de varkenshouders moet dekken.

Bij invoer wordt een bedrag geheven zoodanig, dat de verschillen tusschen den binnenlandschen prijs en den wereldmarktprijs, zooveel mogelijk, worden opgeheven. De teelt van varkens is niet meer vrij, maar wordt via de gewestelijke organisaties door de Ned. Varkenscentrale geregeld.

PLUIMVEETEELT.

I. *Garantieregeling ten behoeve van de kippenhouderij.* (Wet van 25 Juli 1932 Stbl. No. 372).

Voor ten hoogste 101.246.460 eieren, welke gedurende Mei, Juni en Juli 1932 in koelinrichtingen zijn opgeslagen, wordt van Rijkswegen een garantie verleend, die ten hoogste f 3,45 per 100 stuks bedraagt. Al hetgeen de opgeslagen eieren in het najaar en in den winter opbrengen, komt in mindering van het totale garantiebedrag, dat de f 3.493.000 niet kan overschrijden.

VISSCHERIJ.

I. *Credietverleening ten behoeve van de haringdrifnetvisscherij.* (Wet van 29 December 1932 Stbl. 682).

Het Rijk zal een rentedragend crediet (rente 1½ pCt.) van ten hoogste f 2.500.000,— ter beschikking stellen van de Reedersvereniging voor de Ned. Haringvisscherij, die hiervoor het volle risico op zich neemt. Dit crediet dient voor den opslag van haring voor eigen risico van de reeders. Tot dusverre is hiervan ongeveer f 550.000,— gebruikt.

SCHIEPVAART.

I. *Kasvoorschotten aan de Koninklijke Hollandsche Lloyd.*

Over 1931 werd een bedrag van f 1.000.000,— uitgekeerd.
 „ 1932 „ „ „ „ „ 500.000,— „

II. *Behartiging van de nationale scheepvaartbelangen.* (Wet van 25 Juli 1932 Stbl. No. 373, 377 en 378).

Deelneming van het Rijk in het aandeelenkapitaal van de Maatschappij ter Behartiging van de Nationale Scheepvaartbelangen N.V., waarvan het kapitaal f 5.000.000,— bedraagt. Het Rijk heeft er in deelgenomen voor f 2.600.000, waarop 10 pCt. is gestort.

Deze Maatschappij verleent tegen onderpand rentedragende geldleeningen aan Nederlandsche scheepvaartmaatschappijen, welke behoefte hebben aan crediet en welke voor de instandhouding van onze nationale scheepvaart behouden moeten blijven. De scheepvaartmaatschappijen kunnen eerst na het nemen van aandeelen in de Financieringsmaatschappij crediet verkrijgen.

Volledigheidshalve wijzen wij er nog op, dat deze credieten in het geheel niet als subsidies zijn te beschouwen, daar de Regeering dit stelsel uitdrukkelijk heeft verworpen.

Volgens persberichten zijn er reeds een aantal credieten aanvragen in behandeling.

Een bepaald systeem van steunverleening heeft onze Overheid niet gevoerd. Kennisneming van het bovenstaande overzicht van de talrijke getroffen maatregelen toont, dat de steunverleening heeft plaatsgevonden volgens verschillende beginselen:

1. de steunlast wordt gelegd op *consument en tusschenhandel*:

- a. beschermende invoerrechten;
- b. contingentteering;
- c. Tarwewet;
- d. Crisis-Zuivelwet;
- e. Crisis-Varkenswet;

2. de Overheid kent een *subsidie* toe:

- a. uitkeering aan verbouwers van suikerbieten;
- b. steun aan den vlasbouw;
- c. steun aan de griendcultuur;
- d. steun aan verbouwers van fruit en warmoezerijgewassen;
- e. steun aan aardappelmeelindustrie;

3. *credietverleening* door de Overheid:

- a. aardappelmeelindustrie;
- b. tuinbouw West-Friesland;
- c. bloembollenteelt Breezand;
- d. haringvisscherij;
- e. scheepvaart;
- f. kascredieten aan Gemeenten;

4. *Regeeringsgaranties*:

- a. kippenhouderij;
- b. exportcredieten;
- c. regeling van het verlies van De Ned. Bank;

5. *regeling van het betalingsverkeer*:

Deviezenwet;

6. *vermindering van bepaalde schulden*:

Crisis-Pachtwet.

Van de hier bovengenoemde wijze van steunverleening zijn de onder sub 1 genoemde maatregelen wel de voornaamste, omdat zij de consumenten belasten met een bedrag, dat, over een jaar gerekend, wel meer dan *f* 100 miljoen zal belopen.

Wij zullen ons daartoe beperken tot de drie laatste onder sub 1 genoemde maatregelen. De druk, welke de invoerrechten en de contingentteeringsmaatregelen op den consument leggen, zal buiten beschouwing worden gelaten, omdat deze zoo uiterst moeilijk te berekenen is. Dit geldt tot op zekere hoogte ook voor de kosten, waarmede de Tarwe-, Zuivel- en Varkenswet de consumenten belasten, maar deze kan men in elk geval door schatting beter benaderen.

In het heden verschijnende nummer van ons weekblad is reeds een dergelijke berekening voor de Crisis-Varkenswet gemaakt. Daarbij kwamen wij tot het resultaat, dat de Nederlandsche consumenten sedert de invoering dezer wet (25 Juli 1932) tot 31 Dec. 1932 belast zijn met een bedrag, dat ligt tusschen de *f* 17,5 en 21,5 miljoen. Veiligheidshalve stellen wij het op *f* 18 miljoen.

Voorts hebben wij een berekening gemaakt van de kosten, waarmede de consumenten door de Crisis-Zuivelwet zijn belast. Wij hebben daarvoor eerst een berekening gemaakt voor de kosten, die de verhoogde boterprijs met zich mede brengt. Daarvoor hebben wij aangenomen, dat de invloed der wet zich reeds vanaf Mei 1932 heeft doen gevoelen, omdat de prijs te Leeuwarden in die maanden, in afwijking van andere jaren, boven dien van Kopenhagen lag.

Voor de overige maanden is de toeslag op den boterprijs verminderd met 5 cent, om zodoende rekening te houden met het feit, dat zonder de Zuivelwet, de prijs te Leeuwarden hooger zou zijn geweest dan die te Kopenhagen. De voor de verschillende maanden berekende extra-kosten hebben wij vermenigvuldigd met de door den Alg. Ned. Zuivelbond geschatte consumptie voor 1930. Het is namelijk aan te nemen, dat het boterverbruik in de tweede helft van 1932

gedaald is tot het peil van 1930. Zodoende kwamen wij tot de volgende berekening.

	Geschatte binnenl. cons. in 1930	Gemidd. toeslag in centen ¹⁾	Vershil Leeuw. en Kopenh. not. in centen	Totale kosten wat betreft boter in guldens
Mei	5.868.000		8	469.440
Juni	4.526.000		39	1.765.140
Juli	5.419.000	37		2.005.030
Aug.	4.934.000	51		2.516.340
Sept.	4.835.000	60		2.901.000
Oct.	3.797.000	65		2.468.050
Nov.	3.378.000	71		2.398.380
Dec.	4.012.000	80		3.209.600
				17.732.980

¹⁾ Na aftrek van 5 centen voor elke maand.

Daar de boterproductie in ons land ongeveer $\frac{1}{2}$ van de melkproductie absorbeert, moet ook nog met andere factoren rekening worden gehouden. Dit is in de eerste plaats de kaasproductie, waarvoor ook $\frac{1}{2}$ van de melkproductie wordt gebruikt. De kaasprijzen zijn echter zoodanig gedaald, dat de invloed van de Zuivelwet zich hier practisch niet heeft doen gelden. Voor het overige $\frac{1}{2}$ gedeelte mag men aannemen, dat de invloed der Zuivelwet niet geheel die werking heeft gehad, als bij de boterprijzen. Wij schatten dien invloed op ongeveer 80 pCt.

Op deze wijze komen wij tot een totaal van *f* 17.7 miljoen + (80 pCt. van dit bedrag) *f* 14.3 miljoen = *f* 32 miljoen.

De kosten der Tarwewet kan men berekenen door de hoeveelheid tarwe, welke van de oogsten 1931 en 1932 beschikbaar waren voor binnenlandsch verbruik (resp. 180.000 en 360.000 ton) te vermenigvuldigen met het verschil tusschen den richtprijs voor beide oogsten (resp. *f* 12.50 en *f* 12) en de gemiddelde wereldtarweprijzen in het betreffende oogstjaar, die wij op *f* 5 en 4.50 hebben aangenomen. Wij kwamen op deze wijze (de kosten van oogst 1932 slechts gerekend tot 31 Dec. 1932) tot een bedrag van *f* 21.5 miljoen.

In totaal hebben deze drie wetten dus reeds een last van ruim *f* 70 miljoen op de consumenten gelegd, t.w.:

Tarwewet	<i>f</i> 21.5 miljoen
Crisis-Zuivelwet	„ 32 „
Crisis-Varkenswet	„ 18 „

Totaal *f* 71.5 miljoen

Men moet evenwel bedenken, dat de Tarwewet reeds meer dan een jaar in werking is (vanaf 1 Sept. 1931), maar dat de Crisis-Varkens- en -Zuivelwet eerst vanaf resp. Mei en Juli 1932 haar invloed doen gevoelen. Over een geheel jaar gerekend, zou het totaalbedrag per saldo nog aanzienlijk hooger zijn.

Indien de veestapel en de tarwebouw dit jaar niet drastisch worden beperkt, en/of de tarwe- en boterprijzen niet sterk stijgen, is het te verwachten, dat over 1932 de kosten van deze wetten een bedrag van meer dan *f* 100 miljoen zullen bereiken.

Wat de subsidies betreft, belooft het totaal bedrag, dat de Overheid tot dusverre heeft uitbetaald of toegekend, ruim *f* 26,5 miljoen, als volgt verdeeld:

Suikercultuur in 1931	<i>f</i> 4.563.639,13
„ „ 1932	„ 14.100.000,—
Aardappelmeelindustrie „ 1931	„ 1.838.333,17
Vlasteelt „ 1932	„ 960.000,—
Griendcultuur „ 1932	„ 100.000,—
Tuinbouw „ 1932	„ 5.000.000,—
		<i>f</i> 26.561.972,30

De door de Regeering verleende of nog te verleenen credieten-bedragen:

Aardappelmeelindustrie	<i>f</i> 4.438.635,92
Tuinbouw West-Friesland	„ 1.404.000,—
Bloembollenteelt Breezand	„ 50.000,—
Haringvisscherij	„ 2.500.000,—
Kon. Holl. Lloyd: Credieten verleend in 1931 en 1932	„ 1.500.000,—
Andere scheepvaartmijnen: Niet bekend.	„
Kascredieten aan gemeenten op 15 Jan.	„ 41.743.313,29
		<i>f</i> 51.635.949,21

HET PRIJSVERLOOP VAN GROOT-HANDELSARTIKELN GEDURENDE HET VIERDE KWARTAAL VAN 1932.¹⁾

TARWE.

Aan het einde van September verkeerde de tarwemarkt nog in prijshoudende stemming, doch reeds spoedig is het vertrouwen in het toen geldende prijspeil verloren gegaan. Dringend aanbod uit Canada en de geringe vraag van het Europeesche vasteland zijn daarvan de voornaamste oorzaken geweest. In Europa was eigenlijk slechts Engeland geregeld koper van flinke hoeveelheden tarwe, doch Centraal-Europa en het Westen van het continent hadden groote oogsten gehad, hetgeen tot scherpe belemmering van den invoer en zeer geringen kooplust leidde. De Engelsche vraag concentreerde zich nog meer dan anders op Canadeesche tarwe, omdat als gevolg van de conferentie van Ottawa een invoerrecht van 2/10 per quarter geheven zou worden op alle niet-Britsche soorten. Ook Australische tarwe werd in Engeland gaarne gekocht, doch het aanbod uit den ouden Australischen oogst was niet groot meer. De geregelde Engelsche vraag en steun van de Canadeesche regeering, behoedden in October den tarweprijs in Canada voor al te groote daling.

Wegens de goede Engelsche vraag en omdat een enkelen keer ook het vasteland wat meer tarwe kocht, het Zuidelijk niet veel meer aan te bieden had en de

¹⁾ Bij de beschouwing van de volgende overzichten dient men er rekening mede te houden, dat wij deze reeds in het begin van deze maand van onze medewerkers hebben ontvangen (Red.).

Vereenigde Staten nauwelijks tarwe exporteerden, waren de verschepingen uit Canada in September en October veel grooter dan in dezelfde maanden van 1931. Daardoor was ten aanzien van de mogelijkheid, om vóór de verscheping van nieuwe tarwe uit Argentinië en Australië zou aanvangen, nog een groot gedeelte der omvangrijke voorraden te verkoopen, reeds een hoopvolle stemming in Canada ontstaan.

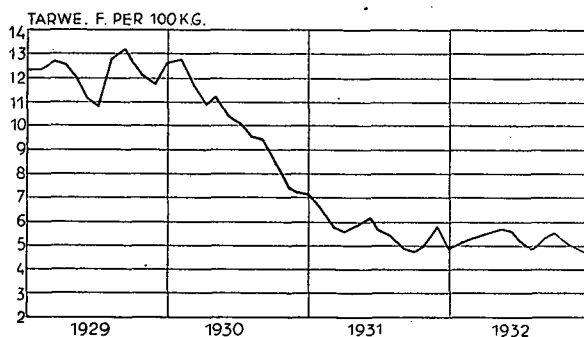
In de eerste drie weken van October was dan ook de prijsdaling nog niet groot, mede omdat het aanbod uit Rusland klein bleef. Daarop vielen echter de Canadeesche verschepingen tegen en in November waren zij zelfs niet grooter meer dan in dezelfde maand van 1931. Daarbij bleek de Fransche oogst nog grooter te zijn dan aanvankelijk was aangenomen. De opbrengst overtrof daar den omvang van het jaarlijksche tarweverbruik, hetgeen leidde tot scherpe daling der Fransche tarweprijzen en onrust onder de plattelandsche bevolking. De regeering besloot tot den aankoop van een voorraad inlandsche tarwe, om die ter ontlasting van de markt te bewaren tot het volgende seizoen. Duitschland vond niet meer als in September geregelde afzet voor zijn tarwe in Engeland en Nederland; Italië had een aanmerkelijk grooteren oogst dan in 1931 en het Internationaal Landbouwinstituut te Rome berekende, ondanks den slechten oogst der Donaulanden, de opbrengst in Europa (zonder Rusland) op 9 miljoen quarters meer dan verleden jaar. Volgens de gegevens van dezelfde instelling was bovendien de wereldvoorraad aan oude tarwe bij den aanvang van het seizoen (1 Augustus) zoo groot, dat die voldoende was om 9/10 gedeelte van het wereldverbruik aan tarwe gedurende een geheel jaar te

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										ZUIVEL EN EIERN					MINERALEN				
	TARWE Manitoba No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE No. 2 Canada loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 62/63 K.G. Z. Russische loco Rotterdam/ dam/A'dam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BOTER per K.G. Leeuwarder Comm. Noteering		KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks- kaas kl. m/merk		EIERN Gem. not. Eierrijm Roermond p. 100 st.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	2,31	100,0	56,—	100,0	9,18	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	1,98	85,7	43,15	77,1	8,15	88,8	17,90	165,7	1,89	112,5
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	2,03	87,9	43,30	77,3	7,96	86,7	11,25	104,2	1,30	77,4
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	2,11	91,3	48,05	85,8	7,99	87,0	10,10	93,5	1,20	71,4
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	2,05	88,7	45,40	81,1	8,11	88,3	11,40	105,6	1,23	73,2
1930	9,67 ⁵	56,3	6,22 ⁵	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	1,66	71,9	38,45	68,7	6,72	73,2	11,35	105,1	1,12	66,7
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	1,34	58,0	31,30	56,9	5,35	58,3	10,05	93,1	0,58	34,5
1932	5,22 ⁵	30,4	4,62 ⁵	35,4	77,25	33,4	100,75	42,7	137,00	29,6	0,94	47,0	22,70	40,5	4,14	45,1	8,00	74,1	0,81	48,2
Jan. 1930	12,67 ⁵	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	43,95	78,5	7,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72,0
Febr. "	11,72 ⁵	68,2	8,17 ⁵	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	41,15	73,5	6,90	75,2	11,75	108,8	1,11	66,1
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	41,25	73,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66,1
April "	11,17 ⁵	65,0	7,62 ⁵	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	64,9	36,50	65,2	5,16	56,2	11,35	105,1	1,16 ⁵	69,3
Mei "	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	1,44	62,3	37,20	66,4	5,30	57,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juni "	10,05	58,4	5,17 ⁵	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	1,54	66,7	37,—	66,1	5,09	55,4	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juli "	9,55	55,5	5,82 ⁵	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	39,90	71,3	5,99	65,3	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Aug. "	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	40,20	71,8	6,03	65,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Sept. "	8,40	48,8	5,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	37,55	67,1	7,23	78,8	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Oct. "	7,40	43,0	4,62 ⁵	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	36,90	65,9	8,60	93,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Nov. "	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	68,4	36,50	65,2	9,63	104,9	10,90	100,9	0,85	50,6
Dec. "	7,07 ⁵	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	33,50	59,8	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50,6
Jan. 1931	6,52 ⁵	37,9	4,—	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7	32,25	57,6	6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50,6
Febr. "	5,77 ⁵	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,66	71,9	33,80	60,4	6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50,6
Maart "	5,62 ⁵	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	1,47	63,6	35,00	62,5	4,94	53,8	10,30	95,4	0,66	39,3
April "	5,90	34,3	4,42 ⁵	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	1,35	58,4	31,60	56,4	4,20	45,8	10,15	94,0	0,53	31,5
Mei "	6,15	35,8	4,97 ⁵	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	1,26	54,5	30,85	55,1	4,07 ⁵	44,4	10,00	92,6	0,53	31,5
Juni "	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	1,29	55,8	33,50	59,8	4,30	46,8	10,00	92,6	0,34 ⁵	20,5
Juli "	5,42 ⁵	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	1,32	57,1	37,75	67,4	4,40	47,9	10,00	92,6	0,24	14,3
Aug. "	4,97 ⁵	28,9	4,02 ⁵	30,8	74,50	32,2	119,50	50,6	185,50	40,1	1,30	56,3	36,00	64,3	4,98	54,2	10,00	92,6	0,43 ⁵	25,9
Sept. "	4,77 ⁵	27,8	4,27 ⁵	32,7	68,00	29,4	97,00	40,1	164,25	35,5	1,27	55,0	32,25	57,6	5,77 ⁵	62,9	10,00	92,6	0,56	33,2
Oct. "	5,—	29,1	4,47 ⁵	34,2	68,50	29,6	94,75	40,1	160,25	34,6	1,24	53,7	26,25	46,9	6,27 ⁵	68,4	9,90	91,7	0,56	33,2
Nov. "	5,82 ⁵	33,9	5,47 ⁵	41,9	81,00	35,0	114,50	48,5	169,75	36,7	1,17	50,6	24,75	44,2	7,07	77,0	9,90	91,7	0,68	40,4
Dec. "	4,92 ⁵	28,6	4,95	37,9	69,25	29,9	111,25	47,1	145,75	31,5	1,18	51,1	21,40	38,2	5,32 ⁵	58,0	9,90	91,7	0,71	42,3
Jan. 1932	5,05	29,4	5,07 ⁵	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	30,8	1,16	50,2	25,75	46,0	4,71	51,3	8,25	76,3	0,71	42,3
Febr. "	5,30	30,8	5,07 ⁵	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8	1,34	58,0	27,75	49,6	3,79	41,3	8,25	76,3	0,71	42,3
Maart "	5,52 ⁵	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,50	50,0	143,25	31,0	0,98	42,4	23,65	42,2	3,42 ⁵	37,3	8,35	77,3	0,71	42,3
April "	5,65	32,7	6,22 ⁵	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	0,99	42,9	19,60	35,0	3,02	30,2	8,65	80,1	0,86	51,2
Mei "	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	0,82	35,5	19,65	35,1	2,88	31,4	8,30	76,9	0,86	51,2
Juni "	5,22 ⁵	30,4	4,15	31,7	80,75	34,9	105,75	44,8	128,75	27,8	1,11	48,1	24,25	43,3	3,08	33,5	8,25	76,3	0,86	51,2
Juli "	4,90	28,5	4,—	30,6	78,75	34,0	100,25	42,5	129,75	28,1	0,96	41,6	19,55	34,9	3,12 ⁵	34,0	8,10	75,0	0,86	51,2
Aug. "	5,20	30,2	4,07 ⁵	31,2	77,50	33,5	98,25	41,6	133,00	28,8	0,76	32,9	17,90	32,0	3,72	40,6	7,80	72,2	0,86	51,2
Sept. "	5,47 ⁵	31,8	4,20	32,1	78,50	33,9	88,50	37,5	150,75	32,6	0,84	36,4	19,70	35,2	4,64	50,5	7,75	71,8	0,86	51,2
Oct. "	5,25	30,5	3,92 ⁵	30,0	74,50	32,2	79,50	33,7	138,25	29,9	0,82	35,5	25,50	45,5	5,73	62,4	7,65	70,8	0,86	51,2
Nov. "	4,90	28,5	3,90	29,8	71,25	30,8	79,00	33,5	135,2 ⁵	29,2	0,81	35,1	26,50	47,3	6,65	72,4	7,40	68,5	0,86	51,2
Dec. "	4,72 ⁵	27,5	3,80	29,1	66,25	28,6	75,25	31,9	135,00	29,2	0,73	31,6	22,50	40,3	5,12 ⁵	55,7	7,25	67,1	0,74 ⁵	44,3
2 Jan. 1933	4,80	27,9	3,65	27,9	68,50	29,6	74,00	31,4	135,00	29,2	0,71 ⁷	30,7	22,50 ⁷	40,2	4,55	49,6	7,05	65,3	0,63	37,5
9 "	5,25	30,5	3,80	29,1	71,00															

dekken. Ook deed zich steeds meer de invloed gelden van de gunstige vooruitzichten voor den Argentijnschen nieuwen oogst en de grootere opbrengst dan in het vorige seizoen, die in Australië verwacht werd. Dientengevolge nam in Europa de ondernemingslust nog af. Wel kocht China sedert half October weder geregeld Australische tarwe, ook van den nieuwen oogst, doch ondanks dringend aanbod tot steeds lagere prijzen bestond er in Europa voor de nieuwe in het begin van 1933 te verschepen Argentijnsche tarwe weinig belangstelling, nu daarop in Engeland als gevolg van Ottawa een invoerrecht wordt geheven, dat voor Britsche tarwe niet geldt. Met slechts weinig onderbreking daalden in November en December de tarweprijzen tot tegen het einde van December het laagste peil bereikt was, dat in dezen crisistijd nog was voorgekomen, terwijl toch Rusland, dat in 1930 van alle prijsdalingen de schuld kreeg, nauwelijks als verschepers van beteekenis optrad. Aan de termijnmarkt te Rotterdam kwam Januari-tarwe, die op 1 October nog f 4,70 per 100 KG. noteerde, op 28 December op f 3,75. In Canada werd het laagste punt bereikt tusschen 16 en 20 December, doch fluctuaties in den Canadeeschen wisselkoers hebben daar op den prijsloop een zoodanigen invloed gehad, dat de loop der prijzen te Winnipeg de stemming aan de tarwemarkt niet meer zuiver weergaf. Tot de flauwe houding der Canadeesche markt heeft ook beëindiging van den regeeringssteun bijgedragen. Uit de Ver. Staten kwamen berichten van kleinen uitzaaï van wintertarwe en een slechten stand van het nieuwe gewas in sommige belangrijke productiegebieden wegens langdurige droogte, doch de voor-

raden in de Ver. Staten waren zoo groot, terwijl de export zeer gering bleef, dat die berichten weinig steun aan de markt verleenden. De onzekerheid, welke er aan de tarwemarkt heerschte en daar een deprimeerende invloed had, werd versterkt door de daling van den Sterlingkoers, flauwe markten voor andere goederensoorten en andere in het bijzonder

ook in Amerika steeds meer aan het licht tredende gevolgen der crisis en de steeds zwakkere Europeesche koopkracht. Naar China bleven, steeds belangrijke verkoopen van Australische tarwe tot stand komen, en gedurende den geheelen herfst verluide reeds, dat het er met den nieuwen Russischen uitzaaï slecht voorstond, doch daarvan ging vooralsnog niet voldoende invloed uit, om de voortdurende prijsdaling tegen te houden. Eerst in de allerlaatste dagen van het jaar begon eenige reactie in te treden en schenen de hierboven genoemde factoren, die naast de vele redenen voor lage prijzen ook op de mogelijkheid van een herstel wezen, eenigszins aan kracht te winnen.

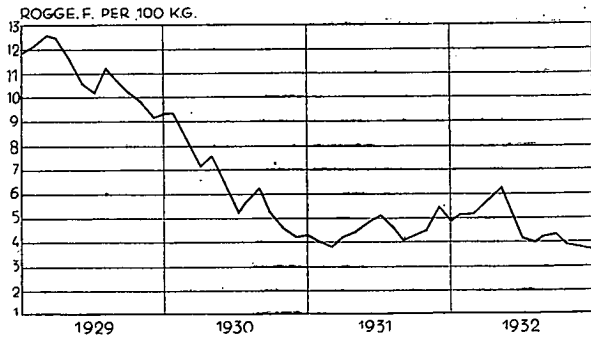
(VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾)

METALEN										TEXTIELGOEDEREN					DIVERSEN				
ZILVER cash Londen per Standard Ounce		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER- Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN Locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN Middling locoprijzen New-York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto	
pence	%	Sh.	%	£	%	£	%	£	%	\$ cts.	pence	%	pence	%	fl.	%	fl.	%	
321/8	100.0	73/-	100.0	62.1/6	100.0	261.17/-	100.0	36.8/6	100.0	23.25	100.0	55.00	100.0	29.50	100.0	34.70	100.0	12.-	100.0
281/16	89.3	86/6	118.5	58.1/-	93.5	290.17/6	111.1	31.1/6	85.3	17.55	75.5	47.25	85.9	24.75	83.9	28.46	82.0	11.61	96.8
263/4	83.3	73/-	100.0	55.14/-	89.7	290.4/-	110.8	24.4-	66.4	17.50	75.3	48.50	88.2	26.50	89.8	40.43	116.5	11.48	95.7
247/16	76.2	66/-	90.4	63.16/-	102.8	227.5/-	86.8	21.1/-	57.8	20.00	86.0	51.50	93.6	30.50	103.4	47.58	137.1	11.48	95.7
171/16	55.4	67/-	91.8	54.13/-	88.0	142.5/-	54.3	18.1/6	49.6	13.55	82.4	39.-	70.9	25.25	85.6	32.25	92.9	10.60	88.3
133/8	41.6	55/-	75.3	36.5/-	58.4	110.1/-	42.0	12.1/-	33.1	8.60	37.0	21.50	39.1	12.00	40.7	18.65	53.7	8.61	71.8
127/8	40.1	42/-	57.5	22.17/-	36.8	97.2/-	37.1	8.12/-	23.6	6.45	27.7	16.00	29.1	8.50	28.8	11.15	32.1	6.15	51.3
2015/16	65.3	72/6	99.3	71.9/6	155.1	174.13/-	66.7	21.11/-	59.4	17.15	73.8	29.50	53.6	19.25	65.3	26.63	76.7	10.11	84.3
201/8	62.6	72/6	99.3	71.12/6	115.4	174.4/-	66.5	21.4/-	58.2	15.45	66.4	28.50	51.8	17.75	60.2	24.50	70.6	10.21	85.1
191/8	59.5	70/-	95.9	68.19/6	111.1	165.18/-	63.4	18.16/-	51.6	15.20	65.4	26.25	47.7	16.50	55.9	24.-	69.2	10.21	85.1
1991/16	61.0	67/6	92.5	61.3/-	98.5	161.17/6	61.8	18.6/6	50.3	16.45	70.8	27.25	49.5	17.25	58.5	24.13	69.5	10.21	85.1
1811/16	59.0	67/6	92.5	53.9/-	86.1	145.-	55.4	17.16/-	48.9	16.50	71.0	28.75	52.3	18.00	61.0	26.25	75.6	10.21	85.1
1611/16	50.0	67/6	92.5	50.1 6	80.7	136.4/6	52.0	17.19/-	49.3	14.50	62.4	27.75	50.5	17.50	59.3	26.63	76.7	10.21	85.1
16	49.9	67/6	92.5	48.2/-	77.5	134.17/6	51.5	18.3/-	49.8	13.10	56.3	27.00	49.1	16.75	56.8	24.25	69.9	9.18	76.5
169/8	51.0	65/-	89.0	47.15/-	76.9	135.5/6	51.7	18.6/-	50.2	11.95	51.4	27.25	49.5	16.50	55.9	24.88	71.7	9.28	77.3
1611/16	52.0	63/6	87.1	46.6/-	74.6	132.6/-	50.5	17.18/-	49.1	11.-	47.3	27.00	49.1	15.75	53.4	26.50	76.4	9.39	78.3
161/2	51.5	63/6	87.1	43.-	69.3	117.13/-	44.9	15.15/-	43.2	10.55	45.4	24.50	44.5	14.50	49.2	26.25	75.6	9.49	79.1
169/8	51.9	63/6	87.1	46.8/6	74.8	113.16/-	43.5	15.18/6	43.7	10.35	46.7	24.00	43.6	13.00	44.1	25.25	72.8	9.70	80.8
169/8	51.9	63/6	87.1	47.6/6	76.2	115.3/-	44.0	15.5/6	41.9	9.95	42.8	22.50	40.9	12.50	42.4	25.-	72.0	9.90	82.6
137/8	43.2	60/6	82.9	45.7/6	73.1	116.8/-	44.4	14.-/6	38.5	10.30	44.3	21.25	38.6	12.00	40.7	24.63	71.0	10.11	84.3
121/2	38.9	58/6	80.3	45.1/6	72.6	117.-/6	44.7	13.5 6	36.4	10.95	47.1	21.75	39.5	12.00	40.7	22.50	64.8	10.21	85.1
1371/16	41.8	58 6	80.3	45.1/6	72.6	122.1/-	46.6	13.3 6	36.2	10.90	46.9	25.25	45.9	14.50	49.2	22.25	64.1	10.21	85.1
131/8	40.9	58 6	80.3	42.15/6	68.9	113.4/-	43.2	12.10 -	34.3	10.25	44.1	24.50	44.5	14.50	49.2	22.25	64.1	10.21	85.1
1219/16	40.3	58/6	80.3	39.6 6	63.4	104.17/-	40.0	11.10/6	31.6	9.40	40.4	23.50	42.7	13.00	44.1	21.75	62.7	10.21	85.1
127 8	40.1	58/6	80.3	36.6/6	58.5	106.2/6	40.5	11.11/6	31.8	9.10	39.1	22.00	40.0	12.50	42.4	19.13	55.1	10.21	85.1
131 8	41.2	58/6	80.3	34.14/-	55.9	112.5/6	42.9	12.15/6	35.1	9.25	39.8	22.25	40.5	12.50	42.4	20.25	58.4	8.26	68.8
1219/16	39.9	58/6	80.3	32.15/-	52.8	114.19 6	43.9	11.19 6	32.9	7.20	31.0	22.25	40.5	12.00	40.7	18.75	54.0	7.-	58.3
139/16	41.4	55/6	76.0	30.3/6	48.6	111.16/-	42.7	11.4 -	31.1	6.55	28.2	20.00	36.4	11.00	37.3	18.-	51.9	6.50	54.2
1319/16	43.0	46 -	63.0	28.2/6	45.3	101.1/6	38.6	10.9 6	28.8	6.30	27.1	19.50	35.5	10.75	36.4	17.50	50.3	6.65	55.4
141/2	45.1	44 6	61.0	27.19/6	45.1	102.-/-	39.0	11.5/-	30.9	6.40	27.5	19.00	34.5	10.75	36.4	16.75	48.3	6.80	56.7
149/16	44.6	41 6	56.8	27.6/6	44.2	98.17/6	37.8	10.16/-	29.6	6.30	27.1	16.25	29.5	9.00	30.5	-	-	6.95	57.9
137/8	43.2	41 6	56.8	27.14/6	44.7	98.18/-	37.8	10.14/-	29.4	6.65	28.6	16.50	30.0	9.00	30.5	11.63	33.5	7.10	59.2
14	43.6	41 6	56.8	26.4/-	42.2	99.2/6	37.9	10.5/-	28.1	6.90	29.7	16.25	29.5	9.00	30.5	11.75	33.9	7.25	60.4
133/4	42.8	44.-	60.3	24.18/-	40.1	96.6/-	36.8	9.9/-	25.9	6.90	29.7	16.50	30.0	8.75	29.7	10.25	29.5	7.40	61.7
131/8	40.9	45/-	61.6	23.8/-	37.7	84.15/6	32.4	8.16/6	24.2	6.25	26.9	16.50	30.0	9.00	30.5	9.25	26.7	7.40	61.7
129/8	39.3	44/-	60.3	21.6/-	34.3	89.13/6	34.2	8.1-	22.0	5.80	24.9	15.75	28.6	8.25	28.0	8.88	25.6	7.40	61.7
129/8	39.3	44/-	60.3	20.12 6	33.2	84.9/-	32.3	7.5/-	19.9	5.25	22.6	15.25	27.7	7.75	26.3	9.-	25.9	7.40	61.7
129/8	38.5	42/6	58.2	19.2/6	30.8	90.17/6	34.7	7.3/6	19.7	5.80	24.9	16.00	29.1	8.50	28.8	9.75	28.1	-	-
1219/16	39.9	42/-	57.5	22.4/6	35.8	101.-/-	38.6	7.17/6	21.6	7.35	31.6	15.75	28.6	8.25	28.0	12.-	34.6	5.70	47.5
13	40.5	42/-	57.5	25.8/-	40.9	109.9/6	41.8	9.10/6	26.1	7.75	33.3	16.75	30.5	8.75	29.7	13.75	39.6	5.90	49.2
121/2	38.9	41/-	56.2	22.5/6	35.9	105.13/6	40.4	8.7/-	22.9	6.50	28.0	15.75	28.6	8.50	28.0	14.-	40.3	6.-	50.0
129/16	38.3	40/-	54.8	21.19/-	35.4	104.7/6	39.9	8.4/6	22.6	6.15	26.5	15.25	27.7	8.25	28.0	12.-	34.6	6.10	50.8
111/2	35.8	39/-	53.4	19.12/6	31.6	100.10/6	38.4	7.9/6	20.5	5.95	25.6	15.25	27.7	8.00	27.1	11.50	33.1	6.20	51.7
119/8	35.4	40/6 ¹⁰⁾	55.5	19.18 6	32.1	102.-/6 ¹⁰⁾	39.0	7.8/6 ¹⁰⁾	20.4	6.10 ¹⁰⁾	26.2	15.75 ¹¹⁾	28.6	8.25 ¹¹⁾	28.0	11,50 ¹⁴⁾	33.1	6.30	52.6
119/8	36.2	40/6	55.5	19.18/6	32.1	100.6/-	38.3	7.14/6	21.2	6.30	27.1	15.75 ¹²⁾	28.6	8.25 ¹²⁾	28.0	-	6.30	52.6	
119/16	36.0	40/6	55.5	19.13/6	31.7	99.12 6	38.0	7.5/-	19.9	6.15	26.5	15.72 ¹³⁾	28.6	8.25 ¹³⁾	28.0	-	6.30	52	

Zowel in Noord- en Zuid-Amerika als in Europa sloten de tarwemarkten aan het einde van het jaar iets boven de laagte-records van enkele dagen tevoren.

ROGGE.

Zaken in rogge zijn in dit kwartaal vrijwel voortdurend van weinig beteekenis geweest. Uit Canada en de Ver. Staten werden aanvankelijk nog wel zaken gedaan naar Scandinavië en tegen het einde van October, toen de Amerikaansche markten zeer flauw waren, ook wel naar Nederland. Met het oog op de mogelijkheid, dat na de Presidentswisseling in de Ver. Staten het alcohol-verbod zal verdwijnen of althans worden verzacht, zijn de Noord-Amerikaan-

sche prijzen later te hoog gebleven voor den verkoop naar Europa in concurrentie met rogge uit Duitsland, Polen en Rusland. Deze soorten ontmoetten in de eerste helft van November ook in Nederland korten tijd goede belangstelling tot de toen reeds als

laag beschouwde prijzen. Later echter, toen tarwe en maïs steeds verder in prijs daalden, is de vraag naar rogge zeer teleurstellend geworden, ofschoon de verschepingen uit Rusland klein waren. Steeds goedkooper kwamen Duitsland en vooral Polen aan de markt, doch ofschoon er in Poolsche en ook wel in Duitse rogge vrij geregeld zaken naar Nederland werden gedaan, bleef de omzet van zeer beperkten omvang.

In November begonnen de zaken in Argentijnsche rogge van den nieuwen oogst ter verscheping in het begin van 1933. Vrij geregeld zijn hierin daarna zaken naar Nederland gedaan. Tot een grooten omzet kwam het echter niet.

MAIS.

Het verbruik van maïs in Engeland, Nederland en België is in het vierde kwartaal van 1932 meegevalen en vooral in Nederland vonden steeds zeer groote hoeveelheden haar weg naar den verbruiker. De prijzen hebben zich echter bijna voortdurend in dalende richting bewogen, hetgeen verband gehouden heeft met het feit, dat de markt niet meer werd beheerscht door Argentinië, doch ook de Ver. Staten en in het bijzonder de Donaulanden een belangrijke rol op de maïsmarkt speelden. In October waren de aanvoeren uit Argentinië gewoonlijk ruim, doch de daling der prijzen was toen reeds voornamelijk het gevolg van oogstramingen uit de Ver. Staten (2885 millioen bushels tegen 2556 millioen in 1931) en de Donaulanden, waar Zuid-Slavië 1.1 millioen ton (ruim 30 pCt.) meer maïs had geoogst dan in 1931 en ook Roemenië en Hongarije zeer groote maïsoogsten hadden. Tot dalende prijzen werden in Donaumaïs in

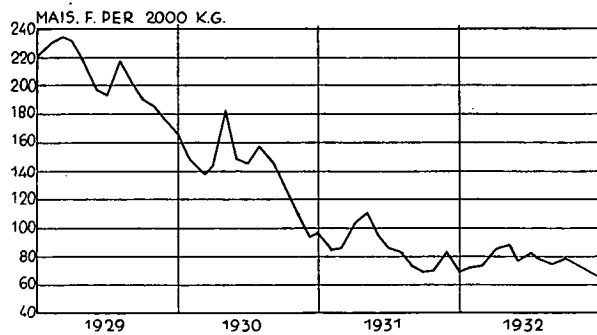
Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN						INDEXCIJFERS						
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/ Finland per standaard van 4.672 M ³ .	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER		KOFFIE		THEE		COPRA		Bruto- gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v. d. Statistiek van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100	
			Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.	R'ibbed A'dam	Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.	Af. N.-I. thee v. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. 1/2 K.G.	Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam	In- voer	Uit- voer						
1925	159,75	100	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,87 ⁵	100,0	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,-	94,8	112	128	93,2
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,12 ⁵	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,62 ⁵	90,9	113	116	95,4
1928	151,50	94,8	-1/10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,87 ⁵	88,9	118	128	96,4
1929	146,00	91,4	-1/10,25	28,8	13,-	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,37 ⁵	76,3	122	132	91,6
1930	141,50	88,6	-5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,62 ⁵	63,1	124	135	75,5
1931	110,75	69,3	-3	8,4	8,-	42,7	25	40,7	42,50	50,3	15,37 ⁵	42,9	117	136	62,6
1932	69,00	43,2	-1/1,75	4,9	6,32 ⁵	33,7	24	39,1	28,25	33,4	13,-	36,2	97	113	50,7
Jan. 1930	147,50	93,9	-7,375	20,7	11,67 ⁵	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,87 ⁵	74,9	128	136	84,5
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,37 ⁵	73,5	112	126	81,3
Maart "	147,50	92,3	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7
April "	147,50	92,3	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,12 ⁵	72,8	115	127	78,7
Mei "	145,00	90,8	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1
Juni "	145,00	90,8	-6,125	17,2	9,77 ⁵	52,1	33	53,8	58	68,6	22,87 ⁵	63,8	131	133	76,1
Juli "	142,50	89,2	-5,625	15,8	9,27 ⁵	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2
Aug. "	142,50	89,2	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,-	55,7	129	145	73,5
Sept. "	140,00	87,6	-4,125	11,6	7,97 ⁵	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,62 ⁵	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6
Nov. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,37 ⁵	54,0	121	139	71,0
Dec. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,-	53,0	105	129	69,0
Jan. 1931	125,00	78,2	-4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7
Febr. "	125,00	78,2	-3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,12 ⁵	50,7	96	121	67,1
Maart "	125,00	78,2	-3,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,62 ⁵	51,9	107	140	66,5
April "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,57 ⁵	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8
Mei "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,37 ⁵	42,9	114	141	65,8
Juni "	110,00	68,9	-3,125	8,8	8,57 ⁵	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,12 ⁵	39,4	127	133	64,5
Juli "	110,00	68,9	-3	8,4	8,77 ⁵	48,6	27	44,0	38,25	45,3	15,-	41,8	138	153	62,6
Aug. "	100,00	62,6	-2,5	7,0	7,90	42,1	25,50	41,5	38,50	45,6	14,12 ⁵	39,4	122	142	60,6
Sept. "	100,00	62,6	-2,375	6,7	7,52 ⁵	40,1	23,75	38,7	37,50	44,4	13,37 ⁵	37,3	125	146	58,7
Oct. "	100,00	62,6	-2,375	6,7	7,55	40,3	23	37,5	37,75	44,7	13,25	36,9	119	146	58,7
Nov. "	100,00	62,6	-2,225	6,3	7,15	38,1	23	37,5	37	43,8	13,75	38,3	113	132	58,7
Dec. "	82,50	51,6	-2,25	6,3	6,75	36,0	23	37,5	35	41,4	12,75	35,5	115	114	54,8
Jan. 1932	82,50	51,6	-2,125	6,0	7,35	39,2	23	37,5	32	37,9	13,12 ⁵	36,6	103	107	54,2
Febr. "	82,50	51,6	-2	5,6	7,05	37,6	23	37,5	30	35,5	14,50	40,4	86	111	53,5
Maart "	70,00	43,8	-1,625	4,6	6,25	33,3	23	37,5	31	36,7	14,75	41,1	87	116	52,9
April "	70,00	43,8	-1,5	4,2	5,90	31,5	23	37,5	29,25	34,6	14,-	39,0	89	110	51,6
Mei "	70,00	43,8	-1,5	4,2	5,62 ⁵	30,0	23,50	38,3	30,25	35,7	13,25	36,9	89	107	51,0
Juni "	70,00	43,8	-1,375	3,9	6,30	33,6	24	39,1	28,50	33,7	12,37 ⁵	34,5	101	116	50,3
Juli "	67,50	42,3	-1,375	3,9	6,70	35,7	24	39,1	23,75	28,1	12,37 ⁵	34,5	100	112	49,0
Aug. "	63,00	39,4	-1,75	4,9	6,57 ⁵	35,1	24	39,1	22,75	26,9	12,37 ⁵	34,5	95	105	48,4
Sept. "	60,00	37,6	-2,125	6,0	6,52 ⁵	34,8	25,25	41,1	23,75	28,1	12,75	35,5	96	112	49,0
Oct. "	63,50	39,7	-1,75	4,9	6,32 ⁵	33,7	26,50	43,2	28,50	33,7	12,37 ⁵	34,5	104	127	49,7
Nov. "	63,50	39,7	-1,75	4,9	5,87 ⁵	31,3	24,50	39,9	30,75	36,4	12,12 ⁵	33,8	101	115	49,7
Dec. "	65,00	40,7	-1,75	4,9	5,50	29,3	24	39,1	28,25	33,4	11,75	32,8	113	123	49,0
2 Jan. 1933	70,00	43,8	-1,6875 ²⁾	4,7	5,25	28,0	24	39,1	25,50 ³⁾	30,2	11,75	32,8			
9 "	70,00	43,8	-1,6875	4,7	5,50	29,3	24	39,1			11,75	32,8			
16 "	70,00	43,8	-1,5625	4,3	5,25	28,0	24	39,1			11,50	32,6			
23 "	70,00	43,8	-1,5	4,2	5,50	29,3	24	39,1			11,37 ⁵	31,7			

1) Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. 2) 3 Jan. 3) 12 Jan.

N.B. Alle Pondennoteringen vanaf 21 Sept. '31 zijn op goudbasis omgerekend

October reeds geregeld zaken gedaan op aflading in die maand, November en December. Gelukkig werd over de kwaliteit der nieuwe Donaumaïs gunstig gerapporteerd en inderdaad is die beter gebleken te zijn dan de laatste jaren in dien tijd dikwijls het geval is geweest.

Tot zaken in nieuwe Noord-Amerikaansche maïs begon het te komen tegen het einde van October. Het aanbod was toen zeer dringend onder den invloed der flauwe Amerikaansche markt. Deze zaken kwamen vooral tot stand naar Nederland. Engeland deed daaraan minder mede dan vroeger, omdat daar ten behoeve van Zuid-Afrika als gevolg van Ottawa een invoerrecht op witte maïs wordt geheven, dat voor maïs uit Zuid-Afrika niet geldt. Dit invoerrecht geldt ook voor Mixed (gemengde witte en gele) maïs, de voornaamste Noord-Amerikaansche soort, zoodat in Engeland uit Amerika slechts gele maïs werd gekocht. Gedurende October en de eerste helft van November intusschen arriveerde de nieuwe Donaumaïs nog niet in West-Europa en de binnenkomende Platamaïs vond dan ook gemakkelijk afzet, zij het tot de algemeen gedaalde prijzen. Soms ontstond zelfs met name in Nederland nu en dan eenige schaarschte aan beschikbare maïs als gevolg waarvan dan daarvoor soms een premie werd betaald. Wegens het dringende aanbod van de andere soorten op aflading, bestond echter dikwijls voor Platamaïs op latere posities zeer weinig kooplust. Gedurende korten tijd arriveerde te Rotterdam tegelijkertijd zooveel maïs uit Noord-Amerika, dat deze slechts tot sterk gedrukte prijzen kon worden verkocht en aanmerkelijk beneden het Amerikaansche prijspeil, dat namelijk reeds na enkele weken weder aanmerkelijk is gestegen, zoodat in strijd met de verwachting de zaken in Amerikaansche maïs reeds spoedig weder een einde namen. Tot prijsstijging leidde dat echter allerminst, evenmin als de geleidelijke vermindering der Argentijnsche verschepingen. Reeds de daling van den Sterlingkoers werkte prijsherstel tegen, doch vooral de toenemende aanvoeren uit de Donaulanden deden dat en leidden zelfs tezamen met voortdurend dringend aanbod op aflading tot verdere prijsdaling. De Argentijnsche termijnmarkten hebben in sterke mate den druk gevoeld van het groote aanbod uit de Donaulanden en aanvankelijk ook uit Amerika. Daarnaast heeft in November ook daling der zeevrachten tot de prijsverlaging voor Platamaïs medegewerkt. Naast de Donaulanden kwam ook Rusland als verkoper van maïs aan de markt. Aanvankelijk werden zaken daarin vooral gedaan naar Engeland, doch tenslotte is ook in Nederland vrij wat Russische maïs aangebracht. In November en December waren de aanvoeren van maïs in Nederland uitermate groot en dat die stroom van maïs in ons land steeds is opgenomen, wijst er wel op, dat althans tot nog toe de Nederlandsche varkensstapel en pluimveestapel, weinig vermindering hebben ondergaan. Eenige voorraden hebben zich in onze havens in November gevormd, doch na een korte periode van kleinere aanvoeren waren deze in het begin van December reeds weder verbruikt.

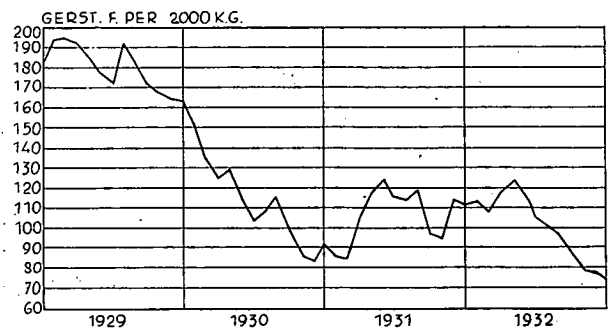
Aan het einde van November verminderde de druk, dien de Donaulanden op de maïsprijzen hadden oefend, waardoor de internationale markt eenige ver-

betering onderging, doch spoedig ging die verbetering weer verloren, omdat de invoerlanden te groote aanvoeren te verwerken kregen, om de stijging te volgen. Daarbij kwam dat Engeland gedurende eenigen tijd als gevolg van den dalenden Sterlingkoers zeer goedkoop Platamaïs aanbood, vooral ook naar Nederland. Overvloedige aanvoeren van Donaumaïs in Nederland hebben daar de markt in December zoozeer gedrukt, dat de prijzen er lager kwamen, ook voor Platamaïs, dan waar ook in Europa en vooral Donaumaïs werd ver beneden de prijzen van het uitvoerland verhandeld. Januari-maïs, die begin October aan de termijnmarkt te Rotterdam op f 73 per 2000 KG. stond en op 1 December nog f 63½ noteerde, kwam op 23 December op het ongekend lage peil van f 57. Na de Kerstdagen bleek echter de Donaumaïs grootendeels te zijn opgeruimd en voor het restant bestond, nu verder weder kleinere aanvoeren werden verwacht, goede vraag, zoodat op 31 December de Januari-termijn reeds weder op f 62 sloot. Platamaïs stond voortdurend f 2 à f 4 hooger in prijs dan Donaasoorten.

GERST.

Verschepingen van gerst uit Oost-Europa zijn in de laatste drie maanden van 1932 kleiner geweest dan men met het oog op den goeden oogst der Donaulanden had verwacht. Het schijnt, dat dit samenhangt zoowel met den kleinen tarwe-oogst dier landen als met de vrees voor verdere inflatie in Roemenië, die tot aankopen en achterhouden van gerstvoorraden moet hebben geleid. Ook Rusland heeft slechts matige hoeveelheden gerst verscheept. Uit Noord-Amerika is wegens de kans op verzachting van het alcoholverbod en hervatting van het brouwerij-bedrijf de uitvoer van gerst zeer klein geweest. Canadeesche gerst werd evenals Amerikaansche te duur in vergelijking met Oost-Europeesche en slechts naar Engeland bleven zaken van eenige beteekenis in Canadeesche gerst tot stand komen.

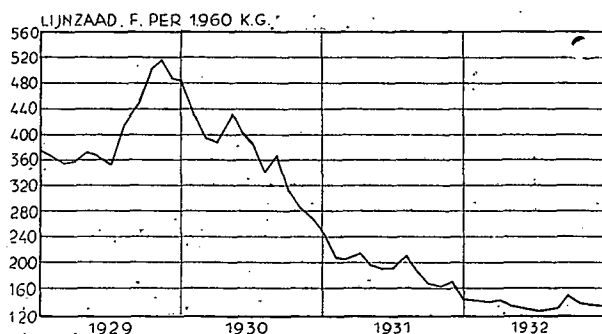
In het begin van November was gerst eenigen tijd vast wegens kleine verschepingen en het terugkopen door Roemenië van vroeger afgesloten verkoopcontracten. In de tweede helft dier maand trad Roemenië echter weder tot lagere prijzen als verkoper op. Ook laadde Rusland wat meer gerst af, hetgeen tot eenige prijsinzinking heeft geleid, doch de zaken bleven van beperkten omvang. Intuschen was ook Argentinië, waar de gersttoegst op 700.000 ton wordt geraamd tegen 482.000 ton in het vorige jaar, met gerst ter verscheping in het begin van 1933 aan de markt ge-

komen. Naar Nederland werden daarin vrij wat zaken gedaan, die echter eindigden, toen de vraagprijzen werden verhoogd. In December waren in West-Europa aanvoeren van Oost-Europeesche gerst groter dan in de voorafgaande weken en tegen het einde der maand zijn dientengevolge, alsmede onder den druk der lage maïsprijzen, de prijzen van gerst in Nederland aanmerkelijk gedaald. Vooral waren het toen vrij groote aanvoeren van Russische gerst, die de markt drukten en goedkoop werden opgeruimd. Ook nieuwe Platagerst kwam toen weder veel goedkoop aan de markt, hetgeen in Nederland tot flinke zaken leidde. Over het algemeen is in het laatste kwartaal van 1932 de omzet in gerst niet van groote beteekenis geweest.

LIJNZAAD.

Stonden de prijzen begin October nog op f 146,—, de slechte economische omstandigheden, het algemeene pessimisme en bovenal het dringende aanbod uit Argentinië, waar bleek, dat de oogst grooter was dan men had verwacht en men dus aan het einde van de campagne nog een betrekkelijk groot surplus beschikbaar zou hebben, heeft de prijzen in het begin van November omlaag gebracht naar circa f 130,—. Weliswaar is vrij spoedig daarop een verbetering ingetreden, maar deze verbetering heeft toch geen stand kunnen houden en in het begin van December zijn de prijzen onder den druk der omstandigheden weder naar ongeveer f 131,— per last teruggevallen. Dit is des te verwonderlijker, omdat de consumptie van lijnzaad in Europa langzamerhand groote afmetingen is gaan aannemen. De importen zijn dit jaar grooter geweest dan het voorgaande jaar en de Europeesche consumptie was in staat, om de zeer groote hoeveelheden stoomende posten, die aangeboden worden, zonder veel moeite op te nemen.

Het blijkt, dat Argentinië in staat is geweest 2.252.200 tons te exporteeren, waarvan 1.954.200 tons naar Europa en 208.100 tons naar Amerika. Het Amerikaansche quantum was weliswaar kleiner, maar daarentegen is Europa in staat geweest meer op te nemen, dan het jaar tevoren. Sinds begin December hebben de prijzen zich tengevolge van de minder gunstige berichten omtrent den nieuwen oogst langzaam omhoog bewogen. Betrouwbare particuliere berichten schatten den nieuwen oogst op ca. 1.500.000 tons, tegenover 2.170.000 tons het vorige jaar, zoodat de oogst waarschijnlijk ca. 30 pCt. kleiner zal zijn. De zeer lage prijzen hebben de consumptie van lijnzaad gestimuleerd en het ziet er naar uit, alsof die consumptie in den loop der eerstvolgende maanden eerder groter dan kleiner zal worden.

Britsch-Indië is volkomen in staat geweest den eigen oogst zonder veel moeite zelf te absorbeeren en is klaarblijkelijk van den export onafhankelijk geworden. Zoo lang de prijzen zoo laag blijven, als zij op het oogenblik zijn, is het niet waarschijnlijk, dat Britsch-Indië als een concurrent van Argentinië op de markt zal verschijnen. Indien er dus ook al geen reden is voor een buitengewoon optimisme, er is zeker wel aanleiding om te meenen, dat wat lijnzaad betreft, wij voorloopig de laagste prijzen hebben gezien en dat wij voor het nieuwe jaar met iets verbeterde omstandigheden rekening zullen mogen houden. Aan het einde van het jaar zijn de prijzen ca. f 135,— per last, hetgeen tenslotte toch nog maar slechts f 4,— is boven de allerlaagste prijzen, die aan het begin van 1932 goldeden hebben.

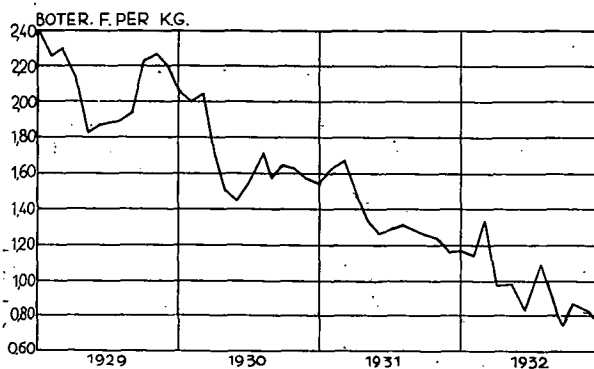
BOTER.

De Nederlandsche botermarkt had het afgelopen kwartaal geen gebrek aan aanbod. De aanvoeren uit de productie mogen wellicht wat kleiner zijn uitgevallen dan andere jaren om dezen tijd het geval was, er zijn vooral vanaf den aanvang van November geregeld groote partijen boter uit de koelhuizen uitgeslagen. Deze werden ten deele geëxporteerd; Frankrijk heeft daarvan nogal wat opgenomen; het grootste deel vond plaatsing in het binnenland, waar zij

niet hebben nagelaten een zekeren druk op de markt te leggen.

De binnenlandsche handel was gedurende het berichtskwartaal bij voortdoring rustig; alleen in den loop van November en tegen Kerstmis was er meer geanimeerdheid te bespeuren en waren de omzetten groot. In dit kwartaal zijn de prijzen in den binnenlandschen handel, tengevolge van de heffingen der Crisis-Zuivel-Centrale, nog wat gestegen, hetgeen evenwel het binnenlandsche verbruik, naar de hieromtrent voorloopig beschikbare gegevens toch niet noemenswaard ongunstig vermocht te beïnvloeden.

De exportmarkt vertoonde meer beweging en, hoewel bij gestadig dalende prijzen, een zekere opleving. Dat de boteruitvoer een geregelde toename aanwees, is voor het 4e kwartaal van het jaar merkwaardig. Men vergeet hierbij evenwel niet, dat ons land in den afgelopen zomer als boterexportland vrijwel had opgehouden te bestaan, en dat de regeeringssteunmaatregelen, welke in den voorzomer, met name die met betrekking tot den opslag in koelhuizen den uitvoer hebben tegengehouden.

Op 15 November zijn er t.a.v. den boterimport in Duitschland nieuwe bepalingen gemaakt, die, wat onze uitvoer betreft, een verruimende werking niet hebben gemist, van den anderen kant ons land nog meer hebben gedwongen op Deensch prijspeil te exporteeren. Ook de kleinere markten, zoals Frankrijk, dat met 1 October jl. de contingentteering van den boterimport opgaf en daarvoor in de plaats zeer hoge invoerrechten instelde, evenals België, dat zijn systeem van landencontingenten vervisselde voor het stelsel van globale contingentteering van den boterimport, droegen hiertoe het hare bij.

Het kon onder deze omstandigheden dan ook niet uitblijven, dat de export-zoowel als de importmarkten van boter op het vasteland nog meer onder den directen invloed van het verloop der Engelsche markt zijn geraakt. De Engelsche markt werd gedurende het berichtskwartaal geheel beheerscht door de zeer overvloedige boteraanvoeren uit de Britsche Dominions, welke dit seizoen een record aanwijken, zoo zelfs, dat men het in Australië raadzaam achtte berichten omtrent een voorgenomen beperking der verschepingen te lanceren. In November waren de Nieuw-Zeelandse boteraanvoeren in Engeland 30 pCt. grooter dan in dezelfde maand van het vorig jaar, die uit Australië zelfs 36 pCt. grooter. De vergrootte preferenties voor de dominiale boters vormden opnieuw een druk op de Deensche prijzen. Een en ander leidde tot een aanhoudenden teruggang in de prijzen, waaraan onze noteeringen zich geheel moesten aanpassen. De aanhoudend toenemende export tegen aanvankelijk zich handhavende prijzen, doch sedert eind November vrijwel gestadig afbrokkende prijzen, is in het kader der huidige abnormaliteiten in den internationalen boterhandel dan ook zeer wel te verklaren. In dit verband is het ook wel vermeldenswaard, dat Duitschland, onze hoofdmarkt, door zijn afsluitingsmaatregelen bij het huidige gebrek aan koopkracht niet meer in staat schijnt te zijn eenigen invloed ten goede op het wekelijksch verloop onzer prijzen uit te oefenen,

wel ten kwade. De Duitse markt bleek op het einde van het kwartaal met binnenlandsche boters overvoerd te zijn. Het jaar sloot op het laagste prijspeil, zonder dat er voorloopig nog aanwijzingen op verbetering zijn.

Hieronder volgen weder de cijfers van den in- en uitvoer van boter. De catastrophale daling van den uitvoer, zooals die in de eerste helft van 1932 heeft plaats gevonden, heeft zich niet herhaald. Toch bedroeg de uitvoer in de tweede helft van 1932 nog slechts ongeveer de helft van dien in 1929.

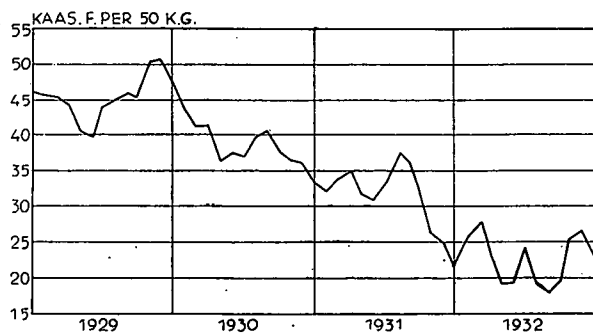
Daartegenover staat, dat de invoer van boter zeer aanzienlijk is gedaald, als gevolg van de verhooging van het invoerrecht en de contingentieeringsmaatregelen.

Boter in tons.

	Invoer				Uitvoer			
	1929	1930	1931	1932	1929	1930	1931	1932
1e halfj. .	772	742	1.233	3.792	24.194	21.678	18.007	8.400
2e „	1.255	1.252	2.798	437	23.127	20.231	14.951	11.977
Maart ...	56	95	130	307	3.919	3.167	2.839	1.911
April ..	86	133	94	266	4.308	4.014	3.473	1.600
Mei	96	76	152	110	5.411	4.620	4.132	1.881
Juni	145	121	173	25	5.168	4.322	3.468	1.096
Juli	211	108	368	74	4.612	4.001	2.914	1.128
Aug. ..	111	70	360	90	4.780	4.230	2.977	1.436
Sept.	298	112	84	32	4.103	3.353	2.765	1.587
Oct.	275	246	442	54	3.498	3.374	2.793	2.074
Nov.	205	357	663	112	3.074	3.075	1.653	2.496
Dec.	156	357	882	75	3.059	2.197	1.849	3.256

KAAS.

Gedurende de maand October hield de betere stemming, welke reeds in het vorige kwartaaloverzicht vermeld werd, op de kaasmarkten aan. Zoowel het buitenland als het binnenland onderhielden een goede vraag, waarbij de prijzen gemakkelijk verder konden

aantrekken, daar er thans slechts geringe voorraden worden aangehouden en de productie een grooter afname onderging dan men om dezen tijd van het jaar gewoon is. Mede door de slechte uitkomsten bij de

Kaas in tons.

	Invoer				Uitvoer			
	1929	1930	1931	1932	1929	1930	1931	1932
1e halfj.	271	308	274	239	45.206	44.031	41.364	36.603
2e „	385	377	336	249	50.609	49.744	45.027	40.535
Maart ...	45	56	57	47	8.124	6.599	6.348	4.962
April ...	44	48	46	37	7.329	7.027	6.988	6.397
Mei	52	49	36	38	7.877	8.172	6.815	6.299
Juni	39	41	45	36	9.386	8.655	8.627	7.605
Juli	65	60	48	33	9.329	10.218	8.916	6.733
Aug.	58	58	54	39	9.526	8.729	7.716	7.325
Sept.	71	64	56	37	9.056	8.120	7.538	8.103
Oct.	76	76	63	51	9.164	9.208	8.058	7.804
Nov.	54	57	57	45	7.296	7.119	7.229	5.465
Dec.	60	60	59	44	6.239	6.349	5.569	5.105

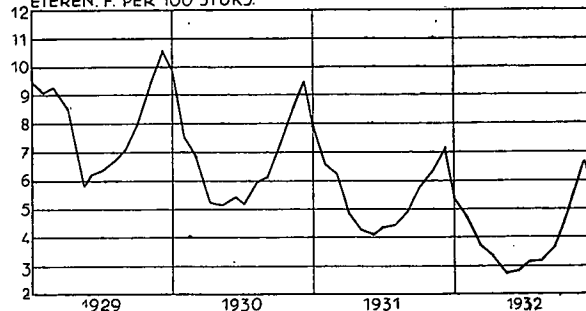
boterbereiding, ging men in Friesland over tot een uitbreiding van de kaasproductie, welk quantum de markt niet dan onder teruglopende prijzen in de laatste twee maanden van het jaar, wanneer het onder gewone omstandigheden op onze kaasmarkten toch reeds stil is, kon verwerken.

De uitvoer van kaas beweegt zich nog steeds in dalende richting, zooals uit bovenstaande tabel blijkt.

EIEREN.

De prijzen van eieren zijn in het begin van het laatste kwartaal weder zeer sterk gestegen, om in December, zooals gewoonlijk, weder te dalen.

EIEREN. F. PER 100 STUKS.

In onderstaande tabel is een overzicht van den uitvoer van eieren opgenomen. Voor het eerst sedert vele jaren is een daling ingetreden, hetgeen geheel toe te schrijven is aan den zeer sterken teruggang van den uitvoer naar Engeland. Vergeleken met 1931 is de uitvoer naar dit land met meer dan de helft gedaald. Daarentegen is de uitvoer naar Duitschland in 1932 sterk gestegen.

Uitvoer van Eieren in schaal in tons.

Jaar	Versche eieren			Koelhuiseieren	Kalk-eieren en op andere wijze gecouserv. eieren
	Totale uitvoer	Waarvan naar			
		Duitschland	Groot-Britannië		
1920..	443	—	441	—	30
1923..	13.522	—	11.383	107	1.374
1925..	43.864	31.492	11.826	1.359	3.129
1926..	53.598	38.632	14.571	2.258	2.940
1927..	63.904	45.593	16.580	3.880	2.714
1928..	66.762	46.782	17.716	6.032	2.829
1929..	71.827	52.329	16.977	6.872	2.886
1930..	76.073	50.838	21.260	6.595	2.285
1931..	77.958	52.687	22.117	6.586	1.655
1932..	75.020	62.667	10.223	3.964	1.076

STEENKOLEN.

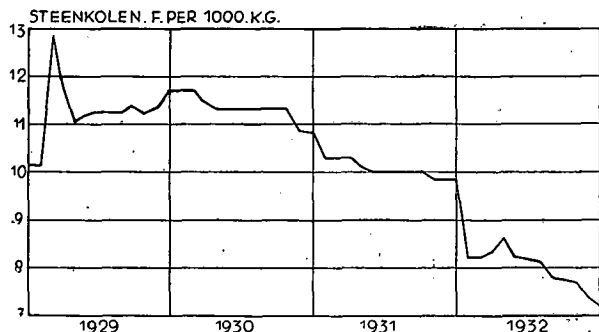
Tenslotte heeft het jaar 1932 tengevolge van de toeneming van de bedrijvigheid in de kolenindustrie nog gelegenheid gegeven tot eenige opgewektheid. De vraag naar kolen nam in het algemeen zoodanig toe, dat er in de voornaamste productie-centra met veel grotere regelmaat kon worden geproduceerd, hetgeen uit den aard der zaak een gunstigen invloed op de productiekosten uitoefende. De voorraden zijn niet toegenomen; hier en daar valt zelfs een vermindering te constateeren. Deze verbetering gaf vaak aanleiding tot grooter optimisme, dan wel gerechtvaardigd schijnt. Reden tot opgewektheid geven de laatste drie maanden slechts voor zoover zij met de buitengewoon ongunstige vorige kwartalen van 1932 worden vergeleken.

In Engeland bleek het, dat men bij het toekennen der productiequota voor het laatste kwartaal niet voldoende de opleving voorzien had. De quota voor diverse districten moesten verruimd worden. Vóórdat evenwel te bevoegder plaatse over deze verruiming beslist was, moesten de coalowners orders afwijzen, hetgeen het systeem niet populairder gemaakt

heeft. De Coal Mines Act 1930 staat trouwens allereerste in het middelpunt van de belangstelling en de gedachte, dat een grondige reorganisatie van de kolenindustrie dringend noodig is, wint ook onder de coalowners steeds meer en meer veld. In antwoord op een rondschriven van den Minister werd door de coalowners medegedeeld, dat men meende onder de huidige omstandigheden de loonkwestie niet ter sprake te kunnen brengen, doch dat men van oordeel was, dat de vraagstukken betreffende bemerking en reorganisatie voor een behandeling met de Regeering voldoende rijp waren. In dit verband is het ook zeer vermeldenswaard, dat de Commissie voor Amalgamaties in de kolenindustrie de owners in Fifeshire dwingen zal tot een aaneensluiting, hetgeen het eerste voorbeeld van deze werkwijze is. Hoewel de bedrijfsresultaten nog verre van gunstig zijn, vooral in de exportdistricten, verheugt men zich in Engeland in toenemende successen op de internationale markt, in het bijzonder in het Noorden. Zoo zijn er verschillende teekenen, die er op wijzen, dat het Polen niet mogelijk blijft zich even krachtig te handhaven als voorheen.

Ook in Duitschland is het laatste kwartaal aanmerkelijk gunstiger geweest, zoodat het aantal „Feierschichten” belangrijk kon worden verminderd. Toen in November de vraag naar huisbrandkolen in verband met het zachte weer overal wat afnam, kon de omzet zich tengevolge van de toenemende vraag naar industriekolen handhaven.

In November bereikte de afzet bijna het peil van November 1931.

Frankrijk en België zagen zich genoodzaakt tengevolge van de verbeterde vraag hun invoercontingenten te verruimen, in het bijzonder voor huisbrandkolen.

In ons land heeft men de laatste maanden van het vorige jaar de gevolgen ondervonden van de teugeloos geworden concurrentie tusschen de Limburgsche en de Duitsche kolen, welke concurrentie haar scherpte ontleent aan de omstandigheid, dat de Limburgsche productie niettegenstaande de voor alle soorten van kolen verminderde vraag op het peil van welker schijnt te moeten blijven gehandhaafd. De koopers, in de hoop, dat de prijzen nog lager zouden worden, stelden bij de dalende prijzen de aanvulling van hun wintervoorraad uit, totdat in September de huisbrandprijzen wederom plotseling tot hun normale hoogte stegen. Hierdoor is de vraag naar huisbrand in ons land meer in de laatste maanden geconcentreerd geworden dan gewoonlijk het geval is. Voor industriekolen bleef de concurrentiestrijd ongebreidel gehandhaafd.

PETROLEUM.

Ook in dit kwartaal was de voornaamste gebeurtenis een *Parijsche petroleumconferentie*; de derde sinds den zomer. Over de op deze laatste conferentie behaalde resultaten — het ging om een „uitstrijken van (zeer belangrijke) plooiën”, die bestonden ondanks de verzekeringen, dat men op de vorige conferenties tot volkomen overeenstemming was gekomen, — zijn blijkbaar de deelgenooten, indien men althans uit de in de pers verschenen uitlatingen van dezen kant een conclusie mag trekken, meer opgetogen dan de onaf-

hankelijke critiek, zooals deze zich eveneens in de dagbladen en in de vakpers laat vernemen.

Het tot stand komen van een overeenstemming tusschen de *Roemeensche petroleumindustrielen* heeft heel wat voeten in de aarde gehad. Tenslotte hebben de Roemeensche producenten besloten, hun productie op 17.500 tons per dag te „beperken”, en deze productie onder elkaar volgens nog nader te bepalen maatstaven te verdeelen. In Parijs moest daartoe de toestemming van de groote concerns worden verkregen. Het resultaat van de Parijsche onderhandelingen was, dat de productie op — niet minder dan 18.500 ton per dag zou worden „beperkt”. De uitdrukking „beperkt” kan alleen dan zonder ironie worden uitgesproken, indien men bedenkt, dat de productie gedurende de aan de conferentie voorafgaande maanden, ondanks alle mooie beloften, tot de hoogte van niet minder dan 24.000 ton per dag was opgelopen, terwijl een cijfer van 15.000 ton zeker niet een nijpend gebrek aan olie had veroorzaakt. In deze enorme overproductie deelden nagenoeg alle maatschappijen, de grooten niet minder dan de kleinen.

In de pers werd terecht opgemerkt, dat het moeilijk is te begrijpen, hoe deze enorme productie in overeenstemming is te brengen met den grondslag der overeenkomst, nl. aanpassing van den Roemeenschen export aan het (afnemende) verbruik der consumentielanden, vooral waar verreweg het grootste gedeelte van de Roemeensche productie in den vorm van derivaten wordt geëxporteerd. De bovenstaande cijfers worden met 1 Januari van kracht en zullen voor den duur van drie maanden gelden; daarna zullen zij worden herzien.

De geheele overeenkomst is voor onbepaalden duur gesloten. Na al de met de Roemeensche petroleumindustrie opgedane ondervindingen zal zelfs een optimistisch oordeel aangaande deze overeenkomst „Wait and see!” moeten luiden; een pessimistische meening zou niet eens zoo'n bescheiden prognostiek durven te geven. In de maanden September—November heeft de Roemeensche winning van ruwe olie 694.224, 748.124 en pl.m. 720.000 ton bereikt, en in de eerste tien maanden van het jaar 5.885.047 tegen 5.592.133 ton in 1931.

Stipter dan in Roemenië heeft men zich in de *Vereenigde Staten* aan de overeenkomsten tot beperking der productie gehouden, al zou zelfs daar een nog nauwkeuriger naleving der bepalingen betreffende de productie hoogst gewenscht zijn. Aangezien een rechtbank een decreet van de Railroad Commission van den Staat Texas — aan wie de regeling der productie is toevertrouwd — als onwettig beschouwde, hebben de wetgevende lichamen van den staat een nieuwe wet aangenomen, die de dekking der marktbehoefte als maatstaf voor de productiebeperking neemt, terwijl vroeger slechts „physical waste” was verboden.

De wet werd ook reeds toegepast, maar omstreeks midden December werd een nog verdergaande stap der autoriteiten bekend: de productie in het Oost-Texasveld moest tot één Januari volkomen worden stopgezet. Deze maatregel werd genomen, om de z.g. „bottom hole pressure”, den gasdruk op den grond van de bronnen, te kunnen bepalen. Deze gasdruk is een vrij betrouwbare maatstaf voor den rijkdom en den levensduur van een bron, en waar de Railroad Commission (en niet slechts zij alleen) wenschte, de productiebeperking zoo te doen geschieden, dat ook met den rijkdom van elke bron afzonderlijk werd rekening gehouden — tot nu toe was zulks niet het geval en werd eenvoudig de totale voor Oost-Texas toegestane productie over alle (9000) bronnen verdeeld, onverschillig, hoeveel olie elk zou kunnen produceren — besloot zij tot dezen maatregel, die natuurlijk door de vermindering der winning tot een stabilisatie der industrie bijdraagt.

Deze vermindering scheen ook daarom niet onge-

wenscht, omdat enkele dagen tevoren de belangrijkste koopers van ruwe olie in het Mid-Continent een met het oog op de situatie op de benzinemarkt nogal ongemotiveerde prijsverhoging ongedaan hadden gemaakt. Trouwens de benzinemarkt gaf gedurende de laatste weken een weinig opgewekte houding te aanschouwen, iets wat met het oog op de te verwachten verdere consumptie niet onbegrijpelijk is. Verhoogde booractiviteit en winning van ruwe olie viel in het Gulfgebied te constateeren.

Misschien de meeste aandacht heeft, niet slechts in vakkringen, gedurende de laatste weken het *conflict tusschen de Anglo Persian Oil Co. en de Perzische regering getrokken*. Men weet, waarom het gaat: de Perzische regering heeft de van 1901 dateerende concessie der maatschappij (oorspronkelijk verleend aan William Knox d'Arcy) ingetrokken, en heeft dezen stap daarmee gemotiveerd, dat de concessie aan Perzië niet gaf, waarop het land recht meende te hebben, en dat de maatschappij hetzelfde deed.

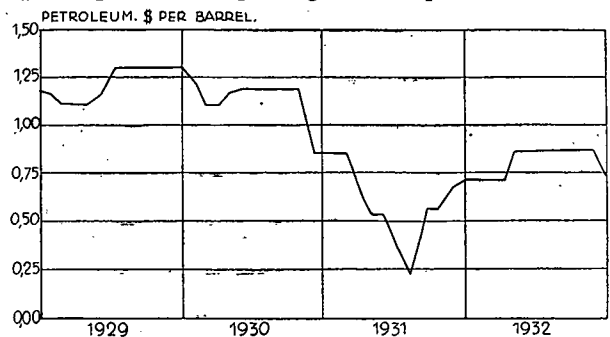
De ware oorzaken van dezen opzienbarende stap: de wensch, een hooger winstaandeel te verkrijgen, en aan de nationalistische stroomingen in het land tegemoet te komen, werden niet genoemd, bleken echter duidelijk uit het geheele verloop der „affaire”. De Britsche regering richtte aan de Perzische een nota — zij had dat zeker ook gedaan, indien zij niet de grootste houder van gewone aandelen Anglo-Persian ware geweest — en wenschte de zaak voor het Permanente Internationale Gerechtshof in den Haag te brengen. Aldaar zou haar positie zeker onoverwinnelijk zijn gebleken, want het Hof kan alleen volgens bestaande verdragen oordeelen, en die waren door de Anglo-Persian niet geschonden en voorzagen ook in geen opzegging der concessie. Maar de Perzische regering bracht de zaak voor den Volkenbond, alwaar zij, ook volgens den (lateren) wensch van de Britsche regering, werd behandeld; de uitvoerigere behandeling zal echter pas in Januari beginnen.

Inmiddels schijnt het, dat van weerskanten geneigdheid bestaat, de zaak niet op de spits te drijven, en men mag een oplossing voorzien, die aan Perzië een hooger royalty, misschien gebaseerd op een minimumcijfer, en vervulling van zekere nationale aspiraties zal geven. In elk geval bleek, dat op de wereld sinds de dagen, van vóór den oorlog toch heel wat is veranderd — toen zouden eenige Britsche kruisers zijn verschenen; nu werd aan de hoogste instanties ter vreedzame beslechting van geschillen tusschen regeringen geappelleerd.

De ramingen van Prof. Garfias (Henry L. Doherty & Co.) betreffende de *wereldproductie* in 1932, doen een vermindering der productie met ongeveer 70 miljoen barrel verwachten. Deze vermindering is het resultaat van nogal uiteenlopende krachten zooals uit de volgende details dezer raming blijkt.

	1932	1931	1930
Ver. Staten	789.000	850.275	898.011
Rusland (incl. Sach.)	154.000	164.140	127.360
Venezuela	122.500	118.770	136.669
Roemenië	45.000	47.600	41.624
Perzië	44.800	44.300	45.828
Ned. Oost-Indië	37.000	35.500	41.729
Mexico	32.000	33.039	39.530
Columbia	18.000	18.237	20.346
Argentinië	13.000	11.608	9.002
Trinidad	10.000	9.769	9.419
Peru	10.000	10.106	12.449
Britsch-Indië	8.200	8.190	8.292
Polen	4.000	4.340	4.904
Serawak	2.300	3.689	4.907
Japan	2.000	1.990	1.950
Duitschland	1.800	1.643	1.182
Egypte	1.700	1.946	1.996
Ecuador	1.700	1.751	1.553
Canada	1.050	1.584	1.522
Irak	900	900	913
Frankrijk	500	517	523
Andere landen	550	405	328
	1.300.000	1.370.299	1.410.037

De petroleumindustrie heeft voor een niet gering gedeelte haar lot in 1933 in eigen handen. Indien zij op het pad der aanpassing van de productie aan de

consumptie voortgaat, en de wereldconjunctuur ook maar iets medewerkt, zullen de uitkomsten van het bedrijf beter worden dan die van 1932, die echter weer bij de meeste Amerikaansche maatschappijen niet onaanzienlijk gunstiger waren dan in het „catastrophenjaar” 1931.

IJZER.

Het schijnt wel, alsof de exportmarkt voor ruwijzer langzamerhand zijn laagste niveau bereikt heeft. Hoewel de vraag zeer gering en onregelmatig was, kon de prijs van Lux. 3 na een daling van ongeveer een shilling aan het eind van September gedurende het laatste kwartaal op 34/6 goud f.o.b. Antwerpen gehandhaafd worden. In nauw verband hiermede staat het feit, dat in Frankrijk, welhaast het eenige exportland van Lux. 3, de markt den laatsten tijd eveneens wat groter weerstandsvermogen toont als gevolg van de herfstvraag, die weliswaar geluwd is, maar nog altijd de markt steunt. De aanvankelijk vrij snelle uitbreiding van de vraag moet gedeeltelijk aan geruchten omtrent de stichting van een verkoopkantoor voor gieterij-ijzer worden toegeschreven. Dit verkoopkantoor is nog steeds niet opgericht, wel is men omtrent een aantal punten tot overeenstemming gekomen. De moeilijkheid zit vooral in het feit, dat tal van staalproducenten thans gieterij-ijzer produceeren en in de kwestie van de aansluiting der producenten in het Saargebied.

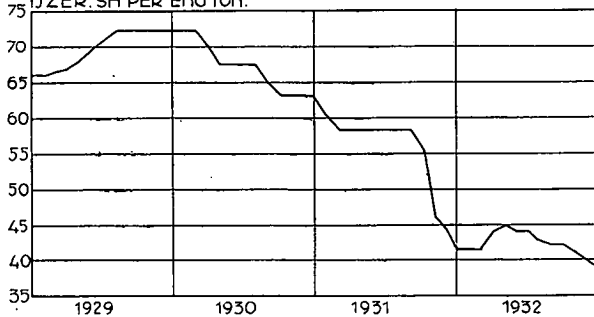
De notering van 190 frs., basis Longwy, waarvan in het vorige overzicht nog melding gemaakt werd, is thans zoo goed als verdwenen, terwijl het hoogste peil van 220 frs. stand heeft gehouden; de prijs op de Fransche markt variëert thans van 200 tot 220 frs. De positie van Lux. 3 op de Belgische markt is nog niet verbeterd. Weliswaar stelde het Comptoir belge den prijs vast op 300 B. frs. f.o.b. Fr.-B-Lux. grens, maar in werkelijkheid wordt er nog tegen 275 B. frs. aangeboden.

Na een opleving van weinig beteekenis in October, daalde de vraag naar Cleveland-ijzer in November, zoowel in Schotland als aan de Tees, tot een minimum. Daar de producenten blijkbaar niet geneigd waren den officiëlen, aan de Tees geldenden, prijs van 58/6 f.o.t. hoogoven te verlagen — deze markt toch maakt het hen mogelijk in Schotland te concurreren — en de voorraden onrustbarend toenamen, werden zij genoopt de productie in te krimpen tot die van drie hoogovens, waarvan er twee voor de markt werken. In December echter kwamen verbruikers weer aan de markt; sommigen dekten hun behoefte zelfs voor het eerste kwartaal van 1933. Tot dusver heeft dit nog niet tot een uitbreiding van de voorbrenging geleid. Evenmin heeft de opleving kunnen verhinderen, dat de prijs van Cleveland No. 3 in Schotland in ruim een maand tijds met 1½ sh. tot 54/- f.o.t. Falkirk daalde. Dit geschiedde, ondanks het feit, dat er met de Britsch-Indische concurrenten een overeenkomst gesloten werd, volgens welke voor den invoer van hun ruwijzer, dat vrij van rechten binnen mag komen, een quotum wordt vastgesteld.

De Cleveland producenten hebben veel te lijden van de concurrentie uit de Midlands, voornamelijk Northamptonshire. Het z.g. Northants no. 3 wordt in Schotland een sh. onder de notering van het Cleveland product aangeboden.

De daling van den koers van het Pond Sterling schiep voor den export van het Britsche product een nieuwe kans op de exportmarkt. De handel ontmoet hier natuurlijk ontelbare moeilijkheden, maar toch heeft men, zij het ook zeer beperkte hoeveelheden, in het buitenland kunnen verkoopen. In Duitschland werd de concurrentie van het Engelsche ruwijzer tenslotte zoo scherp, dat het Roheisenverband besloot van 1 November af zijn prijzen met 6 Mk. te verlagen. Toen dit weinig bleek te helpen, schiep men in December een kortingstelsel, waarbij koersverschillen gecompenseerd worden. De vraag naar ruwijzer in Duitschland nam in October en November toe. De binnenlandsche vraag naar ijzer en staal nam toe, vooral van den kant der machinerijverheid, de spoorwegen beloofden groote bestellingen te zullen doen, orders van betekenis kwamen uit Rusland en bovendien leek het er aanvankelijk op, alsof Duitschland weer op de West-Europeesche exportmarkt voor staal zou kunnen verschijnen. De tijdelijk gebleken toeneeming van de vraag op de exportmarkt had nl. den prijs van stafijzer van 42/- goud f.o.b. Antwerpen in Augustus (het laagste peil) in korten tijd tot 60/- doen stijgen; in November en December ging hij tot 47/6 naar beneden. Op zulk een niveau kan Duitschland niet concurreeren. Intusschen is ook de binnenlandsche vraag sterk verminderd en de Russische orders zijn voor het grootste deel afgewerkt.

IJZER. SH PER ENG. TON.

Evenals in België en Frankrijk is, zooals uit onderstaand overzicht van de productie van ruwijzer in West-Europa blijkt, de Deutsche productie als gevolg van de in October en November toegenomen activiteit, in het laatste kwartaal uitgebreid. In Engeland, waar de eigenlijke herfstvraag pas in December begon, is de productie bij die van het vorige kwartaal achtergebleven. Er is reden om aan te nemen, dat de vraag voorloopig zal aanhouden, zoodat de productie in Januari wel uitgebreid zal worden. Ter vergelijking met West-Europa geven wij ook de voortbrenging van de Ver. Staten in dezelfde tijdperken. De productie in December van de meeste landen is geschat:

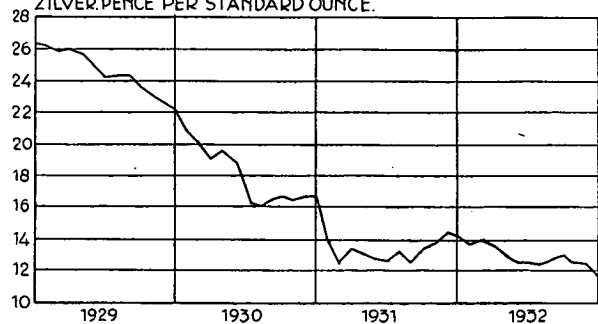
	4e kwart. 1932	3e kwart. 1932	4e kwart. 1931
Productie (× 1000 m.t.)	1932	1932	1931
Duitschland	1.082	1.036	1.213
Frankrijk	1.370	1.356	1.797
Engeland	958	1.028	824
België-Luxemburg	1.404	1.108	1.466
West-Europa (incl. Nederland en Saar)	5.218	4.895	5.700
Vereenigde Staten	1.906	1.722	3.310

De buitenlandsche handel in ruwijzer der voornaamste productielanden van West-Europa is in den loop van 1932 gestadig achteruitgegaan, tengevolge van de nog altijd overal heerschende malaise, waarbij nog komen de vele maatregelen, genomen door de ijzer-produceerende landen om de eigen industrie te beschermen. De — overigens minder belangrijke —

invoer van ruwijzer in Duitschland en Frankrijk verminderde in de eerste 10 maanden van 1932, vergeleken met hetzelfde tijdperk over 1931, met 53 en 57 pCt. Tengevolge van de beschermende maatregelen door Engeland genomen (10 pCt. invoerrecht in Maart, 33½ pCt. in Juni) ging de eertijds belangrijke invoer in hetzelfde tijdvak met 47 pCt. naar beneden. Voor België-Luxemburg, eveneens een belangrijk invoerland, is dit percentage zelfs 54. De uitvoercijfers geven een nog treuriger beeld van den achteruitgang van den internationalen handel. Deze was in percenten uitgedrukt voor Duitschland, Frankrijk, Engeland en België-Luxemburg in de 10 maanden van 1932 achtereenvolgens 64, 57, 40 en 55 pCt. Engeland is er dus nog het beste afgekomen; Frankrijk, dat van de genoemde het belangrijkste uitvoerland is, zag zijn uitvoer, in absolute cijfers uitgedrukt, dalen van 365.000 ton tot 157.000 ton ruwijzer.

ZILVER.

ZILVER. PENCE PER STANDARD OUNCE.

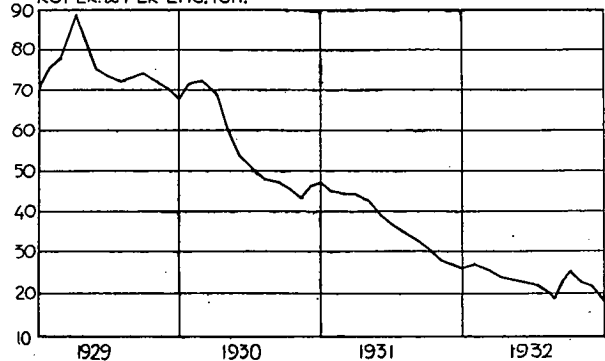

KOPER.

De prijsstijging, welke wij bij het schrijven van het vorige overzicht konden vermelden tegenover de zeer lage notering van Juni en Juli, heeft zich helaas niet bestendigd; in het afgelopen kwartaal werd weder een nieuw laagtepunt bereikt.

Het is zeer moeilijk, om één bepaalde oorzaak voor de prijsdaling van koper op te geven. Er zijn verschillende factoren, welke den prijs van koper beïnvloeden. Allereerst heeft het mislukken der Koperconferentie een deprimeerenden invloed op de markt uitgeoefend. De Rhodesische Roan Antelope Copper Company, welke men eerst de schuld heeft gegeven voor de mislukking, heeft de verantwoordelijkheid van zich afgeschoven en beschuldigt er de Amerikaanse maatschappijen van, de Koperconferentie te hebben doen mislukken, daar zij voor haar kopermijnen buiten Amerika een uitbreiding der productie eischten. Katanga wenschte ook een uitbreiding harer voortbrenging, zoodat alras bleek, dat de tegenstellingen onder de producenten te groot waren, om tot overeenstemming te kunnen geraken.

KOPER. £ PER ENG. TON.

De strijd gaat om een betrekkelijk klein afzetgebied, uitgezonderd Duitschland, daar de grootverbruikers als Amerika en Frankrijk, den invoer van koper belast hebben en Engeland in verband met de Ottawa Conferentie ook wel hiertoe zal overgaan. (Wel is

alles al geregeld, doch tot op heden zijn de besluiten nog niet uitgevoerd).

Naast de mislukking der Conferentie komt de statistische positie, welke zeer ongunstig is. Men schat den wereldvoorraad op ca. 800.000 à 900.000 ton. Als men nu in aanmerking neemt, dat het verbruik sterk is gedaald, hetwelk duidelijk uit onderstaand staatje blijkt, dan is de toestand weer verre van rooskleurig.

Jaarverbruik van koper per hoofd der bevolking.					
Jaar	Duitsland	Frankrijk	Engeland	Amerika	Rusland
1913	3.88	2.50	3.27	3.35	0.25
1921	2.03	1.26	1.47	2.08	0.046
1929	3.34	3.49	3.36	7.12	0.35
1931	2.46	2.72	2.63	3.72	0.34

In Duitschland heeft de invoer van koper in de eerste elf maanden van 1932 113.705 ton bedragen tegen 141.479 in 1931 en 150.588 in 1930. Alles bij elkaar genomen dus een allesbehalve optimistisch beeld. Toch zou men moeten aannemen, dat juist deze periode de meest gunstige is voor uitbreiding van electriciteitsnetten, enz. Het onderstaande staatje over prijzen voor Standaard koper doet zien, dat het tegenwoordige niveau nog nooit bereikt werd.

Standaard koper.

Noteering sedert 1880	Goud £
1889	£ 35.-
1927 55.13.10
1929 75.9.7
1931 35.19.-
Nov. 1932 20.10.-

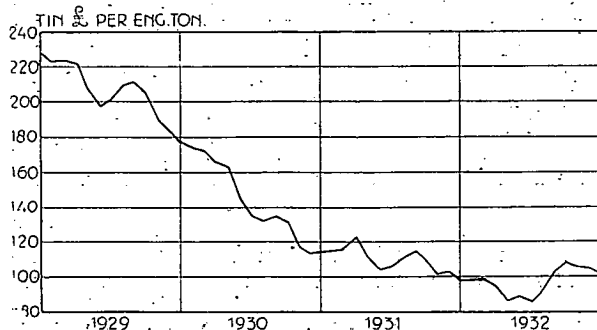
TIN.

Het laatste kwartaal van het afgelopen jaar was, wat tin betreft, weinig belangrijk, daar zoowel de statistische positie als het prijsverloop van dit metaal geringe veranderingen vertoonden.

Over het algemeen was het verbruik iets beter dan in de voorgaande maanden, doch nog niet in die mate, dat de voorraden belangrijk verminderden.

De zichtbare voorraden, nl. Visible supply plus carry-over in de Straits, daalden met 446 ton tot 55.903 ton per ultimo December. Over het jaar 1932 bedroeg deze daling 3.344 ton, en ten opzichte van het hoogst bereikte punt (op eind April) 4.644 ton.

In December bedroeg de afneming der voorraden slechts 250 ton, hetgeen belangrijk beneden de verwachting was. Vooral de December-deliveries in de Ver. Staten waren teleurstellend, nl. slechts 2.645 ton, waarmede het tinverbruik in de Ver. Staten, na de opleving in October en November, weer nagenoeg teruggevallen is op het lage peil van de zomermaanden.

Eenige compensatie gaf de bevredigende vraag, welke er van Europeesche zijde bleek te bestaan, voornamelijk door toedoen van Rusland, waarheen in den laatsten tijd vrij groote hoeveelheden tin werden verschéept. In Engeland bleef het verbruik vrijwel constant.

In het algemeen kan gezegd worden, dat de consumptie in Europa in mindere mate is teruggelopen dan in Amerika, welk laatste land zijn overheersende positie als tinconsument momenteel heeft ingeboet.

Wat den tinprijs betreft: de standard cash notering

te Londen daalde in het afgelopen kwartaal met £ 1 tot £ 149.1/8 per ultimo December, doch in goud-£ berekend bedroeg deze daling £ 5.3/8 door de verdere depreciatie van het pond sterling.

LOOD.

De algemeen dalende tendens op de metaalmarkt heeft ook den prijs van lood beïnvloed.

Ofschoon de groote producenten van lood eenigen tijd erin geslaagd zijn den prijs op een bepaald peil te houden, hebben de politieke en economische invloeden tenslotte tot prijsdaling geleid. Een van de grootsten in Europa: Duitschland, is vooral sterk teruggelopen, wat het verbruik betreft. Voor de eerste elf maanden van 1932 bedroeg de totale consumptie 47.000 ton tegen 58.000 ton in 1931 en 79.000 ton in 1930.

De twee grootste consumenten van lood: de electriciteitsindustrie en de bouwnijverheid, werken nog altijd op zeer beperkte schaal, zoodat er voorloopig nog geen uitzicht bestaat, dat de consumptie zal toenemen. Een verder bezwaar, wat de statistische positie betreft, is, dat de sterk afgenomen consumptie in geen enkel opzicht gelijken tred houdt met de productie, hetgeen uit onderstaand staatje duidelijk blijkt:

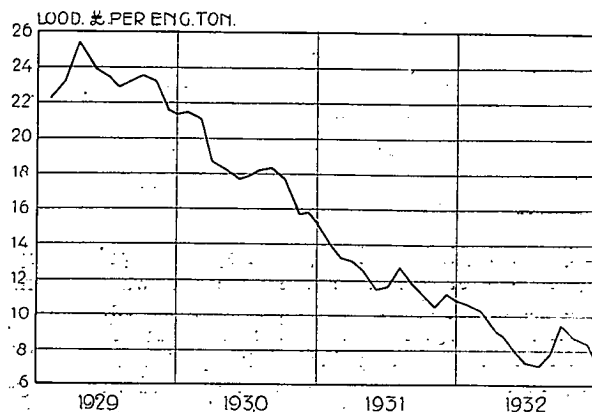
	1929	1930	1931
Wereldverbruik van lood	1.703,8	1.512,9	1.270,2
.. productie ..	1.741,7	1.645,7	1.387,0

Voor Amerika zijn deze cijfers het minst gunstig:

	1929	1930	1931
Verbruik	723,3	576,5	403,2
Productie	1.048,1	950,4	745,4

De voorraad lood geeft een constante stijging te zien, zooals uit onderstaand staatje blijkt:

1929	230.000 ton
1930	330.000 ..
1931	400.000 ..
Mei 1932	440.000 ..

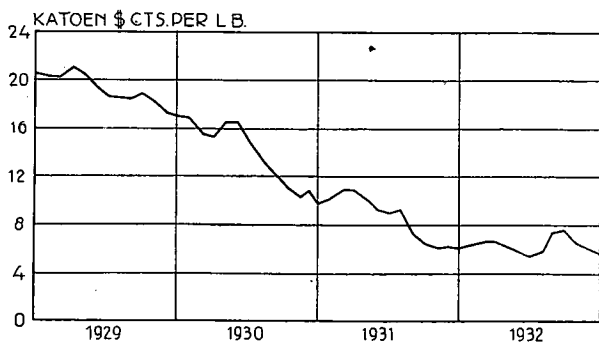
De laagste marktprijs voor lood werd in Juni 1932 bereikt, toen dit materiaal £ 9.10.- noteerde bij een Pondenkoers van f 8.85. Vanaf 1800 is dit de laagste notering; in 1894 noteerde dit materiaal Goudpond 9.- per ton en men dacht, dat deze notering nooit meer bereikt zou worden. Het tegendeel heeft echter plaats gevonden.

KATOEN.

Prijzen van ruwe katoen hebben in het afgelopen kwartaal al zeer weinig gefluctueerd, hoewel deze op 31 December iets lager waren dan op 1 October jl. Gedeeltelijk is zulks het gevolg van de verhoogde oogstschattingen en tenslotte bleek wel, dat het eerste bericht van 1 Augustus jl., dat een oogstschatting voor den Amerikaanschen oogst van 11.306.000 balen aangaf, eenigszins overdreven was. Deze oogstschatting is daarna vrijwel maandelijks verhoogd, totdat men op 1 December gekomen is met een schatting

van 12.727.000 balen, waaruit dus wel blijkt, dat de eerste schattingen wat al te pessimistisch zijn geweest.

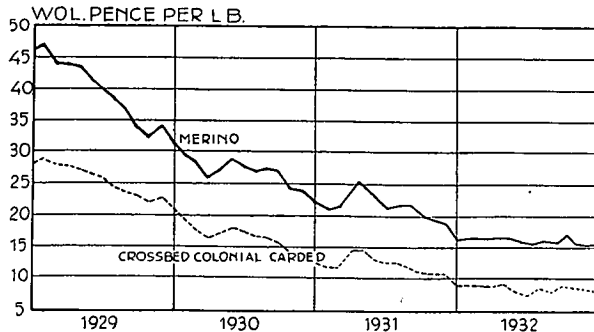
Prijzen zijn in den loop van October gedaald van 23 op 20 c., doch hebben in de maanden November en December tusschen 19 en 21 c. gefluctueerd, zoodat deze prijsverschillen al heel onbelangrijk zijn geweest.

De vraag uit de industrie blijft bevredigend, speciaal in de Ver. Staten en in Japan, terwijl zoowel in Engeland als ook in de meeste Europeesche landen het katoen verbruik iets grooter schijnt te zijn dan verleden jaar. Bepaald ongunstige berichten uit de industrie komen hoofdzakelijk uit Nederland en België, doch het verbruik in deze landen is te gering, om eenigen invloed uit te oefenen op de wereldconsumptie of het prijsniveau.

WOL.

Na een zeer geanimeerde stemming in het begin van het jaar, werden de omzetten steeds geringer, totdat zij in Juni/Juli bijna in het geheel niet meer plaats vonden. Ook begin September was wederom een periode van groote omzetten. Daarna bleven de omzetten tot het einde van het jaar gelijkmatig.

Bij het begin van het jaar liepen de prijzen op, hetgeen echter van zeer korten duur was; daarna brokkelden de prijzen weer regelmatig af, om in Juni een nieuw laagterecord te bereiken. In Augustus/September liepen de prijzen iets op, om dan gelijktijdig met den nieuwen val van het Pond weer langzaam te dalen tot ca. 5 tot 10 pCt. boven het in Juni bereikte niveau.

Met uitzondering van een korte periode gedurende den zomer, toen de omzet werkelijk gering was, was hij van grooteren omvang vergeleken met dien van het vorige jaar.

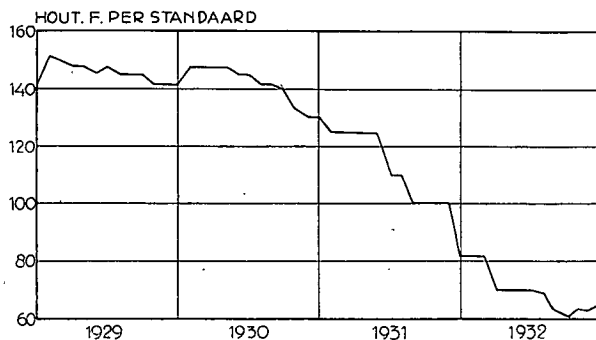
HOUT.

Gedurende October/November heeft vooral Zweden vrij behoorlijke kwantiteiten o.s. Vuren kunnen afsluiten. De prijs was in de meeste gevallen f 65.— basis 7" f.o.b., met enkele partijen van de beste producties en van gunstige specificaties à f 67.50.

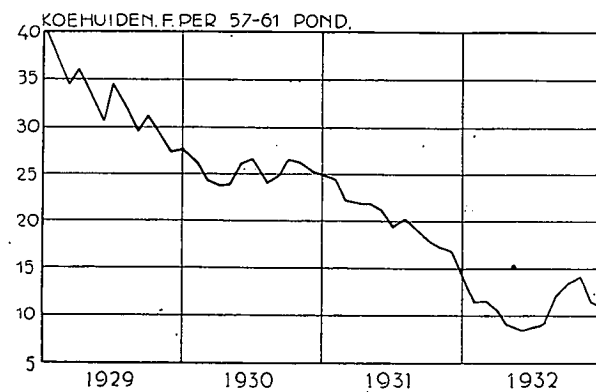
Van Finland was er betrekkelijk weinig aanbod, aangezien de Finsche afladers tamelijk kleine partijen hadden aan te bieden, daar zij in November vrijwel uitverkocht waren. Restant partijen zijn nog afgesloten à f 65.— met enkele ongunstige specificaties van een 2de klasse aflader à f 62.50.

Het van Zweden gekochte quantum gedurende den

zomer was abnormaal klein, doch is het een feit, dat in het najaar een gedeelte van den achterstand kon worden ingehaald, wat evenwel niet wegneemt, dat de van Zweden gekochte hoeveelheden zeer belangrijk beneden de normale zijn gebleven.

KOEHUIDEN.

RUBBER.

Bij de beoordeeling van het prijsverloop van rubber moet men natuurlijk den factor van de sterke schommelingen van het Pond uitschakelen. Bij een omrekening van de Londensche noteringen op goud blijkt echter ook, dat de prijs zich betrekkelijk goed kon handhaven, en de Amsterdamsche noteringen bevestigen dezen indruk.

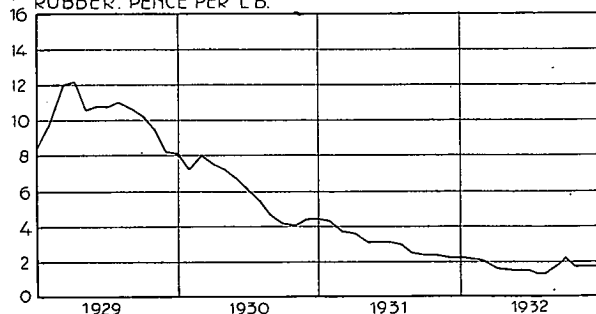
Misschien was de meest opvallende verschijning gedurende de afgelopen maanden de herleving van de restrictiegedachte. Indien het niet de noodzakelijkheid is, dan valt een oorzaak daarvoor moeilijk aan te wijzen. Want dat, ondanks een lichte verbetering der statistische positie — waarover aanstonds nader — de toestand ongunstig is, kan niet worden ontkennd. Een aanpassing der productiekosten aan het zoozeer geslonken prijsniveau is, althans voor de allermeeste ondernemingen, onmogelijk. Deze onbevredigende verhouding heeft, zooals bekend, tot stopzetting van den tap op tal van ondernemingen geleid; de lichte verbetering der prijzen was echter voldoende, om juist in Ned.-Indië, waar tal van ondernemingen daartoe hadden besloten, weer een vrij groot gedeelte daarvan den tap te doen hervatten. Zoodoende was eind October in totaal 25 pCt. van het tapbare rubber-areaal aldaar volkomen uit den tap, terwijl deze percentages sinds het begin van het jaar (Januari—September) 10, 12, 13, 18, 24, 27, 31, 32 en 29 pCt. hadden bedragen. De Ned. Ver. voor den Rubberhandel meent dan ook, haar oordeel (De wereldstatistiek belooft aan het einde des jaars niet zulk een ongunstig beeld te tonen als aan het begin werd gevreesd), aldus te mogen motiveeren: „De oorzaak daarvan ligt voornamelijk in het stopzetten van den tap op tal van ondernemingen, terwijl de productie van inlandsche herkomst, speciaal in Nederlandsch-Indië, een geveeligen teruggang aanwijst tegenover het jaar 1931.”

Intusschen dient toch de aandacht daarop te worden gevestigd, dat in den laatsten tijd de lichte verbetering der rubberprijzen tot een aanzienlijke toe-

neming van den uitvoer van *bevolkingsrubber* heeft geleid, die, via de zes voornaamste uitvoerhavens, in Januari 1932 6305 ton (nat) had beloopt, en in April tot 3335 ton was gedaald, maar sindsdien weer tot 6923 ton in October is gestegen, d.w.z. hooger was dan in October 1931, toen deze 6031 ton beliep. Gedurende de eerste tien maanden van het jaar beliep de uitvoer over deze zes havens slechts 49.194 tegen 73.749 ton. Een *vermindering der productie* toonen echter ook andere productiegebieden, hetgeen blijkt uit de mededeeling der Rubber Growers' Association, dat 363 rubbermaatschappijen, die in November 1931 een productie hadden van 12.452 ton, in November 1932 slechts 10.377 ton hebben voortgebracht; echter zal het totaal der bij de Association aangesloten leden een minder sterke procentueele afneming aantoonen dan uit de bovenstaande, iets meer dan de helft der aangeslotenen omvattende cijfers blijkt, aangezien onder deze laatste die producenten begrepen zijn, die in de afgelopen maanden den tap geheel hadden stopgezet.

Onder den invloed van deze stroomingen hebben de *productiecijfers der voornaamste gebieden* zich als volgt ontwikkeld: De totale bruto-verschepingen der *Maleische Staten* bereikten in de maanden Januari-November 438.144 ton tegen 483.999 ton een jaar geleden. De totale netto-verschepingen beliepen resp. 370.470 en 390.074 ton. *Ceylon* heeft gedurende de eerste elf maanden 46.963 ton tegen 57.719 in hetzelfde tijdperk van 1931 uitgevoerd. De totale export van *Nederl.-Indië* beliep van Januari tot en met October 170.000 ton tegen 209.577 een jaar geleden. De *wereldproductie van plantagerubber* bedroeg in de eerste tien maanden van 1932 585.480 tegen 664.815 ton.

RUBBER. PENCE PER L.B.

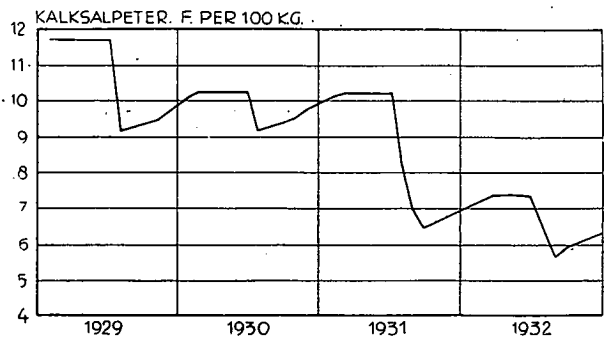
Tegenover deze vermindering van de voortbrenging staat echter ook een *vermindering der consumptie*. Deze komt voornamelijk op rekening van de Ver. Staten, waarvan het verbruik in 1932 op 315.600 ton wordt geraamd (Decemberversbruik geschat) tegen 348.987 ton in 1931. Europa toont een gunstiger cijfer; het zal, globaal gesproken, van dat van 1931 niet verschillen.

Er dient nog bijgevoegd te worden, dat de verminderde Amerikaanse consumptie niet een evengroote vermindering der aankopen beteekent. Men schijnt aldaar nog steeds voorraden op te hoopen in verwachting van een prijsstijging van het product. Daarmede vindt ook het hoge cijfer van den *wereldvoorraad* — einde October volgens W. & K.'s Rubberbericht 599.961 ton tegen 583.692 ton einde October 1931 (waarbij nog de bekende fout in de statistiek komt, die in Juni 1932 werd opgehelderd, zoodat het correcte cijfer een jaar geleden waarschijnlijk pl.m. 15.000 ton lager was) — zijn verklaring, want de Amerikaanse voorraden beliepen 31 October 1932 373.823 ton tegen 273.450 ton een jaar tevoren.

Al deze cijfers — het eene iets meer, het andere iets minder — laten het boven aangehaalde oordeel der Ned. Ver. voor den Rubberhandel betreffende de statistische positie van het product niet ongemotiveerd verschijnen. Het groote vraagstuk, dat 1933 zal moeten oplossen, is slechts, hoe zich de verdere aanpassing van de productie aan de consumptie zal voltrek-

ken: door een vermindering der productie (te bereiken door een „survival of the richest” of „the fittest” of door een planmatige vermindering) of door de zoozeer gewenschte toeneming van het verbruik, die in Engeland, Rusland en Japan reeds in 1932 een feit was.

KALKSALPETER.

SUIKER.

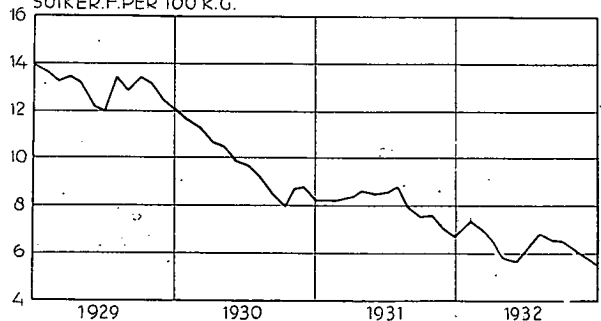
Het laatste kwartaal van het afgelopen jaar heeft voor de zooveelste maal aangetoond, dat de stemming voor het artikel suiker in hooge mate afhankelijk is van de economische wereldtoestanden. Ook de ontwikkeling van de statistische positie van het artikel is niet bevredigend geweest. De groote onverkochte voorraden op Java zijn een van de hinderpalen gebleken voor betere markten en het is, vooral ook voor de suikerproducenten aldaar, te hopen, dat zij erin zullen slagen deze voorraden geleidelijk te reduceeren. De totale zichtbare wereldvoorraden bedragen volgens C. Czarnikow per eind October 7.774.000 tons waarin 3.103.000 tons Javasuiker begrepen zijn. (Van het totaal zijn 3.757.000 tons geblokkeerd).

De oogst 1932/33 van de geheele wereld wordt door Willett & Gray geraamd op 15.821.000 tons rietsuiker en 7.932.000 tons bietsuiker, totaal dus 23.753.000 tons. De opbrengst van 1931/32 bedroeg volgens dezen statisticus 17.574.000 tons rietsuiker en 8.512.000 tons bietsuiker, totaal 26.092.000 tons.

De Cuba-oogst is per decreet van President Machado gelimiteerd op 2.000.000 tons.

Wat de Europeesche bietoogsten betreft zijn, behalve met betrekking tot Rusland, geen verrassingen te verwachten. Volgens verschillende instanties zal Rusland met een belangrijk tekort rekening moeten houden. Transportmoeilijkheden, gebrek aan kolen en leidelijk verzet der boeren, zouden oorzaak zijn, dat van den in uitzicht gestelden grooten oogst wel niet veel terecht zal komen. In dit verband is het wel opvallend, dat Rusland eenige scheepsloadingen witte suiker naar Britsch-Indië heeft verkocht tot zeer concurrerende prijzen.

SUIKER.F.PER 100 K.G.

De loop der prijzen was gedurende de verslagperiode, behoudens eenige kleine oplevingen, in dalende richting. Te New-York luidde de notering voor Spot Centrifugals op 1 October 3.16 d.c., op 31 October 3.03 d.c., op 30 November 2.90 d.c. en op 30 December 2.75 d.c.

De periode na de Presidentsverkiezing in de Ver. Staten heeft niet de verwachte opleving gebracht. Integendeel, het streefstandpunt van Regeering en

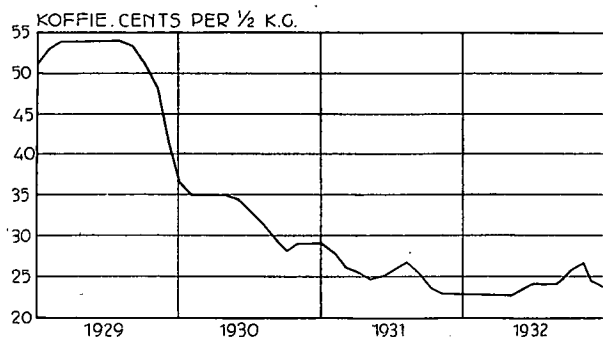
Senaat ten opzichte van eene voor Europa bevredigende schuldenregeling veroorzaakte weder wantrouwen en pessimisme. Vooral voor Engeland, dat uit verschillende overwegingen betaling niet wenschte te weigeren, was zulks een hard gelag. Gedurende December is de Engelsche suikermarkt dan ook met een niet ongevoelige daling — het reeds zeer lage niveau in aanmerking nemende — de andere markten voorgaan. Hierdoor zijn de noteringen te Londen en te Amsterdam wederom op eene record-laagte aangeland.

Op Java kwamen geregeld kleinere verkoopen tot stand tot den ouden prijs van f 6.— voor Superieur en geheime prijzen voor de andere kwaliteiten. Een prijsverlaging voor Superieur, bestemd voor de Westkust van Britsch-Indië tot f 5.50 en voor de kust van Malabar tot f 5.75, teneinde aan de concurrentie van Engelsch geraffineerd het hoofd te kunnen bieden, had verschillende transacties tot resultaat.

Op 31 December werd, onder medewerking van de Regeering de N.I.V.A.S. opgericht, die thans alle Javasuiker-producenten in zich vereenigt. De zetel dezer Vereeniging is te Soerabaja.

KOFFIE.

In den loop van het vierde kwartaal daalde de notering van loco Robusta van 27 op 24 ct. en die van loco Superior Santos van 37 op 31 ct. per ½ K.G. De oorzaak van deze daling was tweeledig. De belangrijke prijsstijging, welke vanaf half Juli tot einde September had plaats gevonden als gevolg van den opstand van den Staat Sao Paulo tegen de Federale Regeering van Brazilië, nam plotseling een einde en maakte plaats voor een daling, nadat in de laatste dagen van September geheel onverwachts bericht was gekomen, dat de opstandelingen om staking der vijandelijkheden hadden gevraagd. Het vooruitzicht, dat nu weder spoedig heropening van het verkeer met de haven van Santos kon worden tegemoetgezien en dus nieuwe aanvoeren uit deze haven moesten worden verwacht, bracht, na de opleving in het derde kwartaal, een uiterst kalme stemming teweeg. Dat deze stemming aanhield, ook toen bleek dat de aanvoeren van Santos koffie in Europa zoowel als in Amerika slechts zeer matig bleven, vond zijn grond in de omstandigheid, dat tegen het einde van het kwartaal geruchten in omloop kwamen, volgens welke een verlaging van de Braziliaansche uitvoerrechten op koffie kon worden tegemoetgezien. Aangezien be-

vestiging dier geruchten onvermijdelijk met verlaging van de kostprijzen moest samengaan, bleef de handel overal in zijn afwachtende houding volharden. In de laatste dagen van December kwam ook werkelijk bevestiging, dat het extra-uitvoerrecht verlaagd was met 7 Milreis per baal en dat twee andere uitvoerbelastingen van den Staat Sao Paulo nog eens met 9 Milreis per baal waren verminderd, wat voor Santos koffie een daling van 2½ Ned. ct. en voor Rio koffie van ongeveer 1 Ned. ct. in het productieland tengevolge had.

De cijfprijzen van Robusta koffie op prompte verscheping van Nederlandsch-Indië daalden voor Robusta W.I.B. van 26 ct. per ½ K.G. tot 23 ct. om daarna wegens gering aanbod wederom te stijgen tot

24½ ct. Die van ongewasschen Palembang Robusta daalden van 20½ tot 17¼ ct. en stegen vervolgens, eveneens wegens uitputting van het aanbod, tot 19¼ ct.

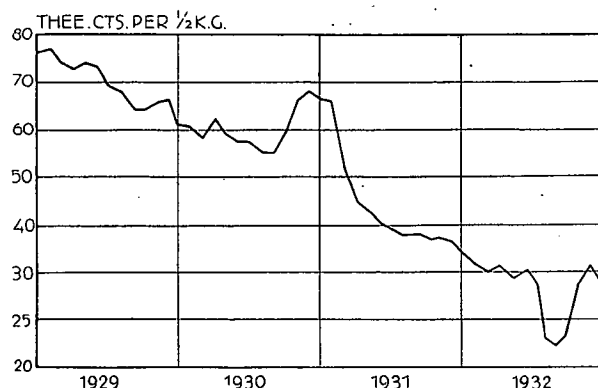
De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt liepen voor de dichtbijzijnde maanden ongeveer 3½ à 4 ct. per ½ K.G. terug, doch voor de verder verwijderde maanden bedroeg de daling slechts ongeveer 2½ à 3 ct.

THEE.

Het laatste kwartaal van 1932 gaf voor de theeprijzen ongeveer een gelijksoortig beeld als vele andere goederenprijzen, t.w. een lichte opleving aan het begin, die geleidelijk weder goeddeels verloren ging. Wel een bewijs, hoe ook de theemarkt in eerste instantie afhankelijk is van de algemeene conjunctuur. De Amsterdamsche veilinggemiddelden (per h.K.G. in entrepôt) bedroegen achtereenvolgens in de maanden October tot en met December 26, 30¼, 30¼, 28¼ en 27½, terwijl het jaargemiddelde 28¼ cts. beliep tegen nog 43 cts. over 1931 en 59½ cts. over 1930.

In het begin van October verschenen mededeelingen, dat restrictie-onderhandelingen, ditmaal op instigatie van Nederlandsche zijde, gevoerd werden tusschen Nederlandsche en Engelsche producenten, hetgeen aanvankelijk op een voor dergelijke maatregelen gevoelige Engelsche markt, eenigen invloed uitoefende en een vastere tendens medebracht. Al heel spoedig bleek deze invloed te zijn uitgewerkt en hernam de markt haar gewone aanzien, bestaande in goede vraag voor de goedkoopste theeën (een gevolg van de dalende koopkracht van de Europeesche verbruikslanden), alsmede voor de beste soorten. Midensoorten vielen in Londen, waar veel minder prijsonderscheid pleegt te worden gemaakt dan te Amsterdam, vrijwel geheel weg als klasse, daar zij meerendeels onder de goedkoope thee werden gerangschikt, waarvoor te Londen van 6—7 d. werd betaald.

Werd de Londensche markt door, dikwijls voorbarige, restrictie-geruchten beïnvloed, waarvan uiteraard de terugslag ook in de Amsterdamsche veilingen merkbaar was, zoo werd de Amsterdamsche markt op zichzelf verontrust door de door de Regeering voorgestelde verdere tijdelijke verhooging van het invoerrecht met 30 pCt. en nog méér door de daaraan verbonden navordering van terugwerkende kracht tot 29 September l.l.

De handel wist derhalve niet, waar hij aan toe was; eerstens was er nog kans, dat de verhooging — wat thee betreft — niet zou doorgaan, dan wel zou worden verminderd, tweedens werd van sommige handelaren bij inkling reeds het verhoogde recht zekerheidshalve gevorderd door degenen, die het wetsontwerp daarvoor aansprakelijk stelden, terwijl andere handelaren voldoende goed werden geacht en de verhooging nog niet terstond te betalen hadden.

Dit alles ontwrichtte de Nederlandsche markt in hooge mate en deed den kooplust verder inkrimpen, daar aan de financiële verplichtingen van koopers door toedoen der Regeering reeds hoge eischen werden gesteld.

Het wetsontwerp werd tenslotte met aanzienlijken tegenstand ook in de Eerste Kamer aangenomen, waarmede aan de reeds onder zware verliezen gebukt gaande Nederlandsch-Indische thee-cultuur, die ca. 85 pCt. der binnenlandsche behoefte dekt, een nieuwe slag werd toegebracht.

De statistische positie van het artikel is niet zoo slecht te noemen als soms wordt aangenomen. Volgens de Ver. voor de Thee-cultuur in Ned.-Indië bedroeg de wereld-uitvoer gedurende Januari tot en met October 313½ miljoen KG. tegen 300 miljoen KG. in 1931. In dat tijdvak voerde Noordelijk en Zuidelijk Britsch-Indië, alsmede Ceylon 14.8 miljoen KG. méér, Sumatra één miljoen KG. méér en Java ca. 2 miljoen KG. *minder* uit dan in 1931. De meerdere uitvoer van Japan woog op tegen de vermindering, die Formosa te zien gaf.

Tot en met November voerde Noordelijk Britsch-Indië alléén reeds 270½ miljoen lbs. uit of bijna 25 miljoen lbs. méér dan in het voorafgaande jaar. De enorme oogstcijfers van dat land zijn dan ook grootendeels aansprakelijk voor den achteruitgang der theeprijzen na October.

Uit rapporten blijkt, dat de Britsch-Indische planters in het afgelopen jaar hun heil hebben gezocht in sterke opvoering der producties door bemesting. Op Ceylon heeft men hetzelfde gedaan.

De toeneming van den Sumatra-uitvoer moet echter grootendeels worden toegeschreven aan het inproductie-komen van nieuwe, in vroeger jaren ontgonnen, nieuwe arealen.

Het rijksvoorkeursrecht voor Britsche thee ten bedrage van 2 d. in Engeland ingesteld op 19 April l.l., blijkt niet aan de verwachtingen der voorstanders i.e. de Britsch-Indische en Ceylonneese producenten te hebben beantwoord. Volgens de Londensche gegevens bedroegen de veiling-middenprijzen aldaar voor Noord-Britsch-Indische- en Ceylon-thee resp. 9.51 d. en 11.17 d. over het jaar 1932 tegen resp. 11.87 d. en 1 sh. 3.36 d. over 1931. Voor Java-thee was de gemiddelde jaar-opbrengst over 1932 6.42 d. tegen 7.61 d. over 1931. De achteruitgang van de opbrengstprijzen der Britsche theeën heeft derhalve dien der Java-thee aanmerkelijk overtroffen!

Een ander, niet door de voorstanders verwacht, averechtsch resultaat van den rijksvoorkeur is de sterke inkrimping van den Engelschen thee-uitvoerhandel geweest. De uitvoer derwaarts nam van 83 miljoen lbs. in 1931 af tot slechts 69 miljoen lbs. in 1932 over de periode Januari tot en met November. Merkwaardig is te constateeren, dat de uitvoer uit Engeland van Britsch-Indische thee over hetzelfde tijdvak van 46 miljoen lbs. in 1931 afnam tot 36 miljoen lbs., van Ceylon-thee terugliep van 25 miljoen op 19 miljoen, doch van Java/Sumatra-thee *steeg* van 9½ op 11 miljoen lbs.! De voorraden Britsch-Indische thee per ultimo December beliepen dan ook 194 miljoen lbs. (vorig jaar 161 miljoen). Van Ceylon-thee 63 miljoen lbs. (vorig jaar 41 miljoen), doch van Java/Sumatra-thee bijna 22 miljoen lbs. (vorig jaar ruim 32 miljoen), of ongeveer 7½ pCt. van de totale Londensche voorraden tegen 13 pCt. op ultimo 1931.

In Amsterdam werden gedurende 1932 in totaal 308.712 kisten thee geveild, inhoudende 14.069.766 KG. tegen in 1931 totaal 321.540 kisten, inhoudende 14.527.891 KG.

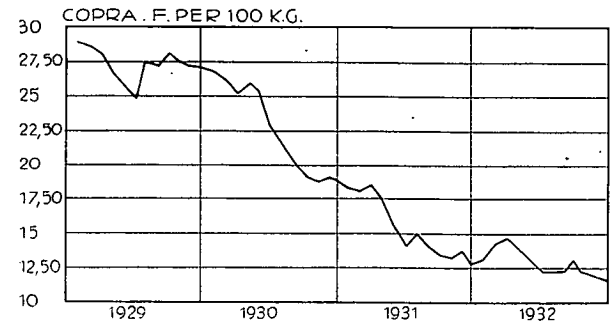
De uitvoer van Ned.-Indische thee uit Nederlandsch entrepôt naar het buitenland is eveneens teruggelopen en wel (gedurende Januari t/m. November) van 6.846.000 KG. netto in 1931 tot 6.177.000 KG. in 1932. Naar Duitsland nam de uitvoer belangrijk toe, evenals naar de Ver. Staten. De grootste vermindering vertoonde de uitvoer naar Engeland.

De (handels) voorraden in entrepôt te Amsterdam, derhalve die in tweede hand, bedroegen per ultimo December l.l. 42.314 kisten tegen 51.227 kisten in 1931.

COPRA.

De prijsfluctuaties bleven de afgelopen maanden zeer klein.

De prijsdaling in de laatste weken van het afgelopen jaar sproot gedeeltelijk voort uit sterke vrachtverlagingen welke de Conference toepaste. De vraag was regelmatig en het aanbod ruim, zoodat de omzetten vrij groot waren. Ceylon Copra wordt nog steeds bijzonder weinig geoffreerd naar Europa, daar Britsch-Indië hoge prijzen blijft betalen.

Stoomend goed was voortdurend gedeprecieerd en moeilijk te plaatsen; het aanbod daarvan is echter niet groot.

DE ECONOMISCHE TOESTAND IN NEDERLAND, NED.-INDIË, DUITSCHLAND, GROOT-BRITANNIË EN DE VER. STATEN.

Waar verschillende van de gegevens der hierachter volgende conjunctuurstaten reeds in het voorafgaande werden besproken, zullen wij ons in hoofdzaak tot een korte toelichting beperken van enkele cijfers, die nog niet werden behandeld.

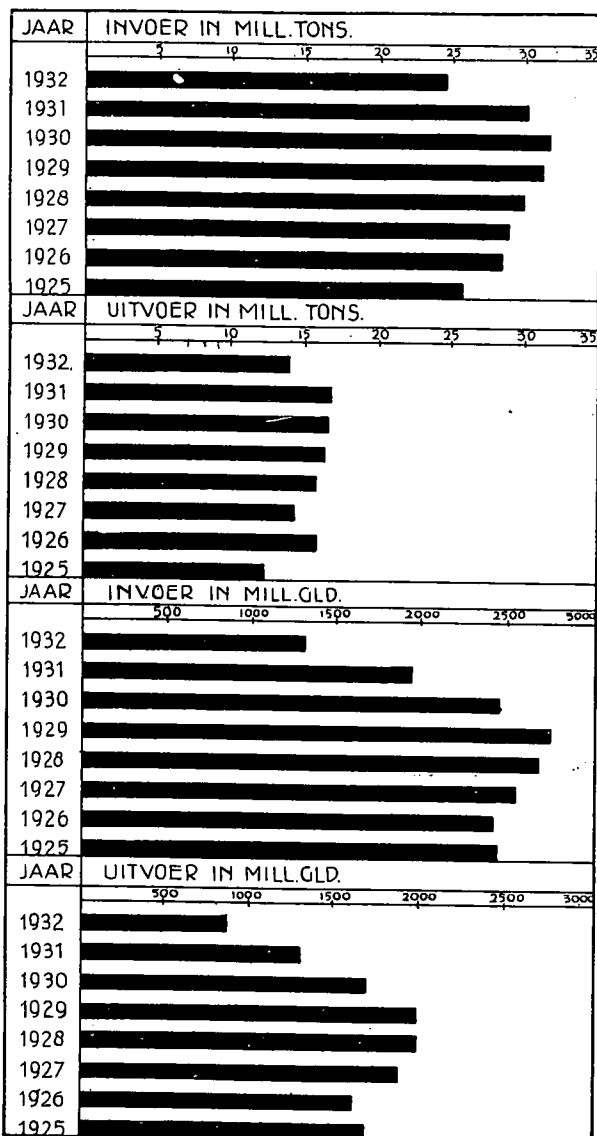
In de eerste plaats de gegevens betreffende *Nederland*. Deze geven weinig aanleiding tot optimisme. De bedrijvigheid is over het geheel gering, de werkloosheid groot; de beurs is weliswaar wat beter dan een jaar geleden, doch deze toonde niettemin in de laatste maanden des jaars weder een reactie ten opzichte van het in September bereikte hoogtepunt.

Van onzen internationalen handel geeft nevenstaande grafiek een beeld. Deze grafiek is samengesteld op dezelfde wijze, als die, welke wij in vorige kwartaalberichten hebben opgenomen.

De grafiek toont, dat inzonderheid de uitvoerwaarde een uitermate bedenkelijk verloop heeft getoond. Quantitatief heeft de uitvoer zich beter gehouden, hetgeen uit een oogpunt van bedrijvigheid wellicht een gunstig symptoom is, doch een bedenkelijk licht werpt op de afnemende rentabiliteit van de uitvoerbedrijven, wier kostenniveau nog niet is aangepast aan de lage verkoopprijzen.

Zoo is dus de toestand van het bedrijfsleven ten onzent verre van fraai; ook de faillissementsstatistiek toont een ongunstig beeld tegenover de beide voorafgaande jaren.

Toch ontbreken ten onzent niet alle lichtpunten. Gunstig was het terugkeerend vertrouwen in Overheidsfondsen. Dit blijkt duidelijk uit de cijfers van de emissiemarkt. Het zeer aanzienlijke bedrag, dat dit jaar als nieuw geld aan de obligatiemarkt werd toegevoerd, bewijst, dat voor credietverleening op langen termijn de willigheid van het publiek volkomen is teruggekeerd. Het finantiëel herstel behoeft dus niet meer in gevaar te komen door onwil van het publiek en het is nu maar te hopen, dat die Overheidslichamen, die van dit terugkeerend vertrouwen een al te gemakkelijk gebruik maken, tijdig hun gewone budget op behoorlijke wijze in evenwicht zullen brengen. Hoe minder drastisch dit wordt gedaan, des te grooter is het gevaar, dat de Overheid door verkeerde financiële gestie de depressie laat slepen; daarentegen kan de Overheid, zoodra zij haar gewone budget in evenwicht zal hebben gebracht, door het versneld uitvoeren van groote publieke werken — mogelijk ge-

maakt door het herstelde vertrouwen op de kapitaalmarkt — lenigend optreden. Er is dus meer dan ooit belang bij snelle sanering der Overheidsfinanciën.

De depressie in *Nederlandsch-Indië* blijft nog steeds aanhouden, hetgeen in vrijwel alle gegevens van den conjunctuurstaat tot uiting komt. Na de stijging van de prijzen van de voornaamste exportartikelen (suiker, rubber, tin enz.) in Augustus en September van het vorige jaar, is weder een terugslag gevolgd. De prijsstijging van rubber heeft intuschen reeds tot een vermeerderden uitvoer van bevolkingsrubber geleid. Daarentegen heeft de prijsstijging van tin, in het geheel niet de productie beïnvloed. Integendeel, op grond van de Internationale Kartelovereenkomst, is de productie verder beperkt. De gouvernements-inkomsten van dit product bedroegen in de eerste 9 maanden van 1932 f 7.4 miljoen tegen f 23.6 miljoen in 1930. Ook de export van suiker blijft nog zeer onbevredigend. De oorzaak hiervan is bekend genoeg om er nog langer bij stil te staan.

Desondanks is het gewicht van den uitvoer over de eerste 9 maanden van 1932 ongeveer 7 pCt. grooter dan in 1931; de waarde van den uitvoer is echter met bijna 30 pCt. gedaald.

De vermeerdering van het gewicht van den uitvoer is, o.a. toe te schrijven aan een grooteren export van koffie, copra en aardoliën, om ons tot de voornaamste te bepalen.

De invoer is zowel naar het gewicht als naar de waarde in ongeveer dezelfde mate gedaald (24 resp. 26 pCt).

Wat de prijzen betreft, is de daling van de prijzen

van exportartikelen in de eerste 9 maanden weer grooter geweest dan die van de importartikelen. Het verschil in tempo van prijsdaling is thans echter lang niet meer zoo groot als in 1930.

Als teeken van de toenemende depressie zij hier tenslotte nog gewezen op den sterk stijgenden achterstand van de Afdeulings- en Desabanken.

Geheel anders dan in Nederland is het beeld, dat *Duitschland* in het laatste kwartaal te zien geeft. Naast de ook hier bemerkbare verbetering ter beurze is het beeld van de bedrijvigheid laatstelijk veel beter dan in de andere door ons behandelde landen. De productie-indices vertoonen eene stijging, die somtijds zelfs zeer belangrijk is. De werkloosheid is er weliswaar nog altijd enorm en in de laatste maanden van 1932 ernstiger dan in het laatste kwartaal van 1931. Doch het tempo van toeneming in November en December is niet zoo snel geweest als in 1931.

Daarentegen vertoont het verloop van den buitenschen handel een beeld van bedenkelijken achteruitgang ten opzichte van het vorig jaar. De door *Duitschland* zelf gevolgde handelspolitiek is aan het afbraakproces in den internationalen handel niet vreemd. Te bedenkelijker is dit laatste, wanneer men overweegt, dat *Duitschland* het tenslotte van zijn uitvoeroverschot zal moeten hebben, wanneer het zijn schulden aan het buitenland tot eene min of meer bevredigende afwikkeling wil brengen.

Ook in *Duitschland* vormt de positie der Overheidsfinanciën een moeilijk punt in het economisch leven. Wij verwijzen in dit verband naar de verschillende beschouwingen, door Dr. Carl Krämer in ons weekblad gepubliceerd¹⁾.

In *Engeland* blijft de toestand in de meeste opzichten onbevredigend. Afgezien van de ook hier te constateeren verbetering ter beurze, wil het ons voorkomen, dat alleen de betrekkelijke stabiliteit van den Engelschen uitvoer een lichtpunt vormt. De productie-indices, voorzover beschikbaar, toonen een daling en het aantal werklozen bevindt zich bij voortdoring boven het peil van 1931. De loonindex is in het afgelopen jaar niet meer dan anderhalf punt omlaag gegaan. Wij kunnen dan ook geen aanleiding vinden om het in ons vorig kwartaalbericht uitgesproken oordeel te herzien.

Dit alles valt te meer te betreuren, omdat juist van *Engeland* de oplossing van de monetaire instabiliteit afhangt. Zoolang het Pond Sterling en de daarmee samenhangende deviezen een factor van onzekerheid in het economisch leven blijven vormen, en zoolang men niet weet, op welke wijze *Engeland* zelf bereid zou zijn aan het weder instellen van een *internationalen* geldstandaard mee te werken, zal het geldvraagstuk niet behoorlijk op te lossen zijn.

Tenslotte de *Vereenigde Staten*. Ook hier valt eenige verbetering te bespeuren, o.a. blijkende uit de stijging van verschillende productie-indices en van de indices der te werk gestelden en der betaalde lonen.

Toch is, wij hebben het reeds vroeger opgemerkt, in de Ver. Staten de toeneming der bedrijvigheid beneden de verwachting gebleven. Verschillende belangrijke takken van het bedrijfsleven zitten nog te diep in de put. Wij wijzen in dit verband op het zeer lage peil van de productie-indices voor ijzer en staal en het bouwbedrijf. Een groote en algemeene opleving in de Ver. Staten zal echter eerst dan kunnen volgen, wanneer de toestanden in den landbouw en in de productie van grondstoffen gezonder zullen zijn geworden en wanneer de voorwaarden voor een normaal wereldverkeer zullen zijn geschapen, waarvoor meerdere stabiliteit van het geldwezen, afschaffing van een aantal handelsbelemmeringen en herstel van het internationale kapitaalverkeer noodig is.

¹⁾ Zie Ec.-Stat. Ber. van 14, 21 en 28 Dec. jl.

Datum	Productie en Handel.																						
	Productie.					Invoer *)							Uitvoer *)										
	Steenkolen 1)	Scheepsbouw 2)	Aanbestellingen 3)		Indexcijfer der werkloosheid	Totaal	Invoersaldo grondstoffen 1922-1925 = 100	Kracht-werktuigen	Arbeids-werktuigen	Landbouw-werktuigen	Totaal	Fabrikaten		Grondstoffen		Gloeilampen	Radio	Kunstzijde		Margarine	Kaas	Groenten	Invoer-overschot
			Totaal	Fabrieks-bouw								in 1000 tons	in 1000 tons	in 1000 tons	in 1000 tons			in 1000 tons	in 1000 tons				
1000 tons	1000 B. R. T.	in mill. gld.	in mill. gld.	in mill. gld.	in mill. gld.	in mill. gld.	in mill. gld.	in mill. gld.	in mill. gld.	in 1000 tons	in mill. gld.	in 1000 tons	in mill. gld.	in 10000 stuks	in tons	in tons	in fl. 1000	in 1000 tns	in 1000 tons	in 1000 tons	in 1000 tons	in mill. gld.	
1925	593	101	9.55	0.36	—	205	121	30.7	49.4	7.5	151	164	52	631	24	395.4	31	237	1.280	7.7	6.6	36.5	54
1926	737	148	11.33	0.39	—	203	125	36.5	56.3	8.1	146	193	52	899	28	325.4	100	444	1.744	7.9	7.0	35.9	58
1927	791	172	11.07	0.48	7.5	212	139	39.4	63.9	7.1	158	210	58	751	29	318.4	173	579	2.158	7.7	8.1	38.8	54
1928	910	173	13.35	0.57	5.6	224	157	48.3	76.6	7.1	166	225	67	849	27	573	336	633	2.431	7.4	7.7	43.8	58
1929	965	172	14.84	0.68	5.9	229	161	51.2	82.4	7.4	166	228	72	895	27	503	875	717	2.271	6.0	8.0	45.9	63
1930	1.018	187	15.42	0.24	7.8	202	146	40.3	78.2	8.1	143	222	62	929	23	412	908	743	1.992	5.7	7.8	45.0	59
1931	1.075	108	12.66	0.16	14.7	153	108	23.4	56.0	6.5	109	230	45	941	17	243	706	791	1.588	4.5	7.2	39.4	49
1932	1.063					108					71	204	28	764	12	163	530	686	1.380	1.3	6.4	35.0	38
A.'31	1.060		16.72	0.45	11.8	168	116	1.99	4.99	1.17	119	240	47	932	18	211	628	806	1.634	4.9	7.0	35.2	49
Mei	997	108	14.81	0.12	10.7	161	136	2.03	5.59	1.02	12	211	43	1.048	19	319	449	1105	2.178	4.9	6.8	41.4	49
Juni	1.106		11.81	0.01	10.3	163	132	2.26	4.93	1.26	103	193	39	997	16	269	392	804	1.626	5.0	8.6	47.4	60
Juli	1.167		15.99	0.08	11.7	165	126	1.73	5.42	0.58	115	238	47	1.112	18	211	353	753	1.554	5.5	8.9	58.0	50
Aug.	1.068	95	10.53	0.27	12.2	147	123	1.93	4.61	0.44	107	225	41	1.025	16	157	457	674	1.368	4.1	7.7	52.7	40
Sept.	1.121		10.97	0.33	12.8	153	117	1.62	4.76	0.34	120	246	45	1.004	17	204	651	679	1.367	4.3	7.5	36.4	33
Oct.	1.156		10.09	0.08	14.8	160	119	1.48	4.11	0.23	111	213	43	954	17	241	746	852	1.656	5.3	8.1	32.9	49
Nov.	1.085	68	8.24	0.12	18.4	140	117	1.54	3.52	0.14	101	226	44	835	17	224	1.127	804	1.493	2.7	7.2	31.1	39
Dec.	1.069		10.61	0.02	22.6	141	119	1.34	3.85	0.16	81	213	36	779	15	234	712	927	1.684	2.4	5.6	26.2	60
J.'32	1.025		7.88	0.05	27.1	131	115	4.49	3.68	0.26	70	193	29	691	13	156	588	597	1.329	1.9	5.9	34.9	61
Feb.	1.001	51	7.65	0.06	25.9	110	114	1.16	3.82	0.31	76	250	34	697	13	153	448	730	1.561	1.9	5.5	38.6	34
Mrt.	1.072		7.64	0.05	23.9	116	111	1.42	3.18	0.47	73	266	31	722	13	162	348	608	1.347	1.3	5.0	43.7	43
Apr.	1.069		8.40	0.01	22.1	113	103	1.36	3.96	0.68	69	202	27	715	12	126	312	660	1.377	1.4	6.4	40.9	44
Mei	997	49	6.47	0.16	22.6	101	95	1.59	2.82	0.44	64	182	25	753	11	102	292	566	1.194	1.1	6.3	34.1	37
Juni	1.067		8.12	0.08	23.0	107	93	1.62	2.93	0.49	66	188	25	838	12	147	408	732	1.475	1.0	7.6	41.8	41
Juli	1.035		7.58	0.11	25.3	96	87	1.12	3.07	0.48	63	171	25	799	11	158	486	696	1.345	1.1	6.7	46.4	33
Aug.	1.043	40	5.88	0.20	25.7	95	89	1.02	2.62	0.37	67	191	27	723	11	139	587	615	1.199	1.0	7.3	47.3	28
Sept.	1.069		9.31	0.18	25.6	102	89	1.41	2.59	0.30	77	191	26	747	12	214	659	709	1.347	1.1	8.1	29.6	25
Oct.	1.108		5.59	0.10	25.4	117	98	1.16	3.34	0.24	82	233	33	825	14	188	707	898	1.662	1.4	7.8	22.4	35
Nov.	1.114		6.02	0.09		106	102	1.34	2.67	0.17	70	184	28	769	13	210	684	738	1.369	1.2	5.5	19.9	36
Dec.	1.154					107					70	201	30	883	14	206	839	681	1.359	1.4	5.1	20.6	37

1) Vanaf Jan. 1931 voorloopig. 2) De cijfers van 1925-1927 hebben betrekking op Juni. 3) „De Aannemer”. 4) Bruto-gewicht X 1000 K.G.

Datum	Kapitaalmarkt										Geldmarkt		Prijzen			Verkeer			Aantal Faillissementen *)				
	Effectenbeurs				Emissies					Spaar-banken		Prolongatierente *)	Particulier disconto *)	Indexcijfers van			Scheepv. verkeer *)			Ontvangsten van de Spoorwegen	Ontvangsten van Posten, Telegrafie en Telefoon		
	Koersen 1)		Industrie	Scheepvaart	Totaal (zonder conversie)	Conversie	Nederland en Koloniën	Buitenland	Aandelen	Obligatiën	Rijkspost-spaarbank			40 particuliere spaar-banken *)	Groothandels-prijzen *)	Prijzen in den landbouw 2)	Kosten van Levensonderh.-arbeidersgez. Amsterdam 3)	Inkomend				Uitgaand	
	Banken	Handelsovern.										In millioenen guldens	In pCt.							1913=100	1924-1923=100		1 Oct. '23 - 30 Spt. '24 = 100
1925	—	—	—	297	219	175	122	64	233	304	191	2,88	3,08	155	—	—	5,00	4,24	13,6	6,31	342		
1926	—	—	—	470	429	196	274	73	397	299	209	2,92	2,88	145	—	—	5,22	6,10	13,6	6,23	312		
1927	—	—	—	494	46	158	336	93	401	321	225	3,33	3,76	148	—	—	95,9	4,80	13,5	6,23	296		
1928	—	—	—	667	48	364	303	338	329	332	242	4,16	4,18	149	—	—	95,8	6,14	5,03	14,5	6,42	266	
1929	158	168	433	125	460	84	327	133	287	173	343	2,57	4,89	142	—	—	95,1	6,02	4,12	15,0	6,79	236	
1930	149	126	265	83	598	64	349	249	29	569	367	2,92	2,17	117	79	—	91,1	5,95	4,00	14,6	6,62	252	
1931	118	94	167	50	333	474	292	41	11	322	429	1,56	1,42	97	54	—	85,5	5,17	3,85	13,7	6,19	287	
1932	76	67	116	25	439	252	415	24	1	438	—	—	—	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A.'31	139	114	207	58	22.2	56.0	4.3	17.4	0.7	21.5	386	306	1,61	1,39	102	75	—	5,38	4,17	14,2	6,75	291	
Mei	133	95	179	54	171.0	260.0	165.1	5.9	6.3	164.7	388	309	1,56	1,40	102	74	—	5,58	3,66	14,1	5,75	272	
Juni	128	89	165	53	8.3	81.9	7.0	1.3	0.2	8.1	392	313	1,07	1,04	100	71	86,9	4,69	4,09	13,8	6,36	288	
Juli	126	106	169	56	26.0	12.1	19.0	7.0	—	26.0	395	315	1,43	1,41	97	69	—	5,62	4,15	15,9	7,27	255	
Aug.	113	88	151	48	19.3	5.4	19.2	0.1	1.0	18.3	400	318	1,21	1,28	94	67	—	5,04	3,83	16,3	5,71	194	
Sept.	95	74	126	37	3.5	1.8	3.1	0.4	—	3.5	404	314	2,07	1,01	91	62	85,6	5,06	3,75	14,3	6,13	276	
Oct.	89	72	125	35	0.3	—	0.3	—	—	0.3	413	304	3,07	2,74	89	58	—	5,19	3,74	13,7	6,68	331	
Nov.	93	75	135	35	7.4	—	7.4	—	0.5	6.9	423	302	1,73	1,67	89	58	—	5,14	3,44	12,1	6,06	298	
Dec.	79	62	114	27	20.7	—	20.7	—	0.4	20.3	429	302	1,57	1,47	85	54	82,2	5,11	3,48	11,7	7,49	354	
J.'32	81	64	124	27	8.9	—	8.9	—	0.3	8.6	443	304	2,37	2,09	84	54	—	4,57	3,28	11,3	5,80	312	
Feb.	83	66	123	23	15.5	—	15.5	—	—	15.5	464	306	1,69	1,89	83	55	—	3,92	3,13	10,5	5,82	369	
Mrt.	81	69	123	27	77.8	120.9	77.8	—	—	77.8	468	306	1,06	1,21	82	52	79,9	4,39	3,04	12,0	5,90	423	
Apr.	70	59	102	20	4.4	—	4.4	—	—	4.4	472	292	1,03	1,00	80	51	—	4,01	3,07	11,8	6,33	384	
Mei	65	53	94	19	1.1	—	1.1	—	—	1.1	478	292	1,03	0,74	79	49	—	4,67	3,19	12,1	5,61	356	
Juni	59	51	89	17	122.7	129.8	122.7	—	—	122.7	480	290	1,00	0,52	78	52	79,8	4,40	3,25	11,3	6,20	409	
Juli	68	64	106	21	4.5	1.0	4.5	—	0.4	4.5	485	290	1,00	0,48	76	52	—	4,41	3,27	13,0	6,04	323	
Aug.	80	72	126	26	12.1	—	12.1	—	—	12.1	490	292	1,00	0,37	75	49	—	4,47	3,37	13,3	5,77	312	
Sept.	86	78	133	31	20.9	—	18.0	2.9	—	20.9	493	289	1,00	0									

Datum	Productie van *					Buitenlandsche Handel *																
	Rubber	Thee	Koffie	Kina	Palmolie en -pitten	Invoer					Uitvoer											
						Totale waarde	Totale hoeveelh.	Ijzer en Ijzerlegerg.	Machi-nerien	Garens en Manufact.	Rijst	Totale waarde	Totale hoeveelh.	Ondern. rubber	Bevolkings-rubber	Suiker	Thee	Koffie	Tabak-producten	Copra	Aardolien	Uitvoer-overschot
						In 1000 K.G.	in mill. gld.	In miljoenen K.G.					in mill. gld.	In miljoenen K.G.								
1925	—	—	—	—	—	70.0	—	—	—	—	—	150.1	—	—	—	190.0	4.2	5.8	—	29.3	—	80.1
1926	—	—	—	—	—	74.5	123.4 ¹⁾	—	—	—	—	132.1	234.4 ¹⁾	—	—	166.8	5.1	6.2	—	31.4	—	57.6
1927	—	—	—	—	—	75.2	117.4 ¹⁾	—	—	—	—	137.0	630.3	10.5	8.1	193.4	5.5	7.2	—	25.4	—	61.8
1928	—	—	—	—	—	83.6	234.8	—	—	—	—	131.7	801.4	12.1	7.6	255.0	5.8	9.7	—	36.7	231.3	48.1
1929	—	—	—	—	—	88.1	279.7	—	—	—	60.3	120.3	842.7	26.0	12.4	248.0	6.9	7.0	—	37.8	299.4	32.2
1930	12.794	5.341	3.136	849	3.581	69.5	235.0	—	7.0	12.4	52.3	100.3	830.3	13.3	9.9	185.0	6.0	5.2	10.9	31.3	356.0	30.8
1931	13.901	6.059	3.817	776	4.387	45.7	183.2	—	3.1	10.2	50.7	67.6	675.5	15.0	9.8	129.5	6.6	5.8	16.0	30.0	286.8	21.9
J.'31	14.09 ¹⁾	6.439	513	770	3.800	53.6	227.2	—	3.2	10.8	58.5	89.3	735.4	14.5	10.6	198.4	7.5	3.8	15.4	36.6	276.0	35.7
Feb.	12.016	6.048	393	697	3.172	45.6	196.0	17.7	3.6	11.5	58.3	79.9	733.2	13.2	8.8	132.8	5.9	3.2	13.3	37.8	324.3	34.3
Mrt.	14.180	6.569	530	868	4.326	56.0	258.6	21.4	4.5	14.5	68.6	85.7	760.8	13.6	11.5	111.7	7.1	3.3	16.0	31.8	379.3	29.7
Apr.	13.059	5.814	928	821	3.683	46.5	197.1	19.0	3.8	8.9	63.8	68.7	555.8	13.5	8.9	68.6	6.6	2.9	13.4	32.8	224.1	22.2
Mei	14.287	6.858	2.979	916	3.619	43.6	161.0	15.0	3.2	10.8	39.5	60.8	586.1	16.5	10.9	57.4	6.9	5.3	12.1	24.1	265.6	17.2
Juni	14.230	5.936	7.967	861	3.679	44.6	152.3	10.6	2.9	7.9	35.1	62.0	638.2	14.4	11.4	129.9	6.6	8.4	11.6	24.2	289.4	17.4
Juli	14.727	5.257	12.870	886	4.322	43.3	170.1	12.3	2.6	8.8	46.6	62.2	724.5	15.4	11.0	134.2	6.4	9.4	13.3	22.8	340.1	18.9
Aug.	13.242	5.231	10.325	956	5.277	40.9	156.4	13.3	2.7	7.7	49.7	71.6	671.6	17.7	8.8	169.6	6.8	8.5	12.5	23.2	263.2	30.7
Sept.	13.025	5.329	5.488	866	5.774	43.9	174.7	15.5	2.8	7.9	53.4	56.5	637.6	14.3	8.2	109.1	5.5	6.9	15.8	31.6	274.5	12.6
Oct.	14.354	6.014	2.074	735	5.500	40.6	153.5	13.2	2.1	8.7	39.4	60.5	714.0	17.4	9.4	173.2	6.3	6.8	21.4	33.2	286.4	19.9
Nov.	14.519	6.444	960	432	4.941	39.8	155.9	11.9	1.9	13.0	44.1	59.6	709.7	17.8	8.3	177.5	8.2	5.6	23.7	36.0	251.9	19.8
Dec.	15.085	6.771	779	508	4.553	50.3	195.1	19.5	3.2	12.1	51.8	54.1	639.7	17.1	9.5	96.4	7.6	6.0	23.3	27.0	260.7	30.8
J.'32	14.370	6.469	725	779	4.216	37.2	146.9	9.8	2.3	9.2	38.0	53.6	628.6	16.2	9.1	110.2	8.3	5.4	21.7	42.3	268.1	16.4
Feb.	12.964	5.229	665	659	4.277	34.9	164.5	11.5	2.4	9.1	54.6	54.0	673.1	11.7	6.5	133.1	6.0	4.3	17.6	37.2	305.2	19.1
Mrt.	14.313	6.118	1.026	876	5.416	35.9	191.3	12.9	2.4	14.7	51.4	68.2	867.4	13.6	5.8	190.0	6.6	5.6	23.5	40.7	345.6	32.3
Apr.	12.758	5.995	1.897	793	5.236	37.3	143.0	12.4	2.5	10.6	27.4	54.2	727.0	14.7	4.1	98.4	7.2	6.6	26.1	34.8	321.8	16.9
Mei	12.941	6.765	4.429	791	5.349	33.3	131.8	13.8	2.0	9.4	26.2	45.2	700.3	14.7	5.0	75.0	6.7	8.7	13.6	37.7	379.5	11.9
Juni	12.636	6.012	10.069	748	5.571	31.9	136.5	11.8	1.7	9.1	21.4	42.2	649.6	14.8	4.7	119.6	6.6	10.7	9.9	32.4	313.4	10.3
Juli	11.930	5.351	16.205	742	6.224	28.5	111.0	12.3	1.4	9.0	24.4	42.5	734.8	13.7	5.1	107.2	6.4	14.6	10.9	43.1	389.8	14.0
Aug.	10.951	5.270	14.252	797	7.585	31.8	135.7	13.8	1.5	9.7	31.2	42.9	705.5	11.6	6.7	105.8	6.0	17.8	—	37.5	333.6	11.1
Sept.	11.411	4.962	5.606	717	7.65	26.7	123.6	11.7	1.8	9.7	32.0	46.2	799.1	11.9	7.6	129.8	5.1	19.0	—	45.9	342.2	19.5
Oct.	12.236	6.144	1.850	574	7.919	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	143.7	—	—	—	—	—	—

Datum	Effectenbeurs				Geldmarkt *					Kapitaalmarkt		Prijzen *						Verkeer *				
	Indexcijfers van				Bankbiljetten in circulatie	In bankoperatiën belegd kapitaal	Clearing ²⁾	Balanswaarde Gouvernements-panden	Achterstand Afdelings- en Desabanken ³⁾	Indexc. uitstaande leen-sommen gem. Dec. 1924-28 = 100	Buiteni. emissies		Indexcijfers van				Ontv. van					
	Aandeelen ¹⁾										Aandeelen	Obligaties	Invoer-artikelen	Uitvoer-artikelen	Inh. artikelen	Uith. artikelen	Voeding v. een Europ. gezin	Scheeps-vrachten	S.S. Spoor- en Tramwegen	Postieren, Telefoon en Telegrafie		
	Rubber	Suiker	Tabak	Thee																	1913 = 100	
1924 = 100				In miljoenen guldens				1913 = 100				1923/25 = 100		In miljoenen guldens								
1925	—	—	—	—	—	397	—	—	—	34.7	11.5	172	146	169	152	166	104.0	108.0	—	—		
1926	—	—	—	—	334	81	333	—	—	22.4	12.1	165	137	170	148	163	103.8	109.6	—	—		
1927	—	—	—	—	317	106	349	1.2	—	20.9	9.4	160	130	166	147	161	103.0	106.7	6.1	1.6		
1928	—	—	—	—	314	100	318	0.4	—	11.1	30.5	155	125	160	148	161	102.9	103.6	6.4	1.4		
1929	234	398	487	443	99.4	111	306	1.0	1.8	4.1	61.9	155	123	162	145	161	97.7	100.3	6.5	1.4		
1930	111	293	361	357	99.7	270	59	231	5.6	2.9	—	0.9	115.2	146	88	156	143	163	90.1	100.5	5.5	2.6
1931	52	182	242	251	96	243	48	198	9.6	6.6	—	1.6	102.1	115	66	134	133	146	85.9	97.9	4.4	2.4
1932	27	107	138	176	—	—	—	—	—	—	104.4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
J.'31	76	224	274	281	100	250	45	249	9.0	4.2	121	—	—	132	73	148	139	156	86.4	100.1	4.6	2.8
Feb.	80	238	308	292	101	246	45	189	10.0	4.9	116	—	—	126	72	143	139	152	86.1	100.1	4.0	2.3
Mrt.	81	243	306	291	100	243	45	206	11.2	4.8	122	—	2.8	122	72	140	139	152	86.1	100.1	4.0	2.4
Apr.	59	220	300	283	101	244	45	172	12.2	5.0	119	—	—	118	70	138	138	150	86.1	100.1	3.8	2.3
Mei	51	191	276	251	100	246	45	182	11.2	5.4	116	1.2	99.3	116	68	136	137	149	86.0	100.0	3.9	2.4
Juni	48	191	262	250	100	245	47	236	11.3	5.9	112	—	—	115	67	131	133	145	85.9	99.4	4.9	2.4
Juli	59	209	254	263	100	244	47	228	10.8	6.8	108	—	—	114	66	130	132	144	85.9	99.0	5.6	2.4
Aug.	44	178	218	247	100	244	50	204	9.3	7.5	104	0.4	—	113	65	131	131	144	85.8	99.0	5.1	2.3
Sept.	32	134	169	220	95	242	53	243	8.9	8.1	102	—	—	110	62	131	131	144	85.6	99.0	4.5	2.4
Oct.	33	122	175	222	89	242	52	210	7.7	8.5	100	—	—	107	61	130	130	142	85.6	90.8	4.4	2.5
Nov.	33	126	196	237	89	238	52	192	7.1	9.1	99	—	—	107	60	125	127	137	85.6	91.0	3.7	2.3
Dec.	26	107	161	180	75	233	51	204	6.5	9.5	98	—	—	105	57	122	125	134	85.6	95.7	3.5	2.3
J.'32	28	108	174	181	83	230	50	174	6.4	10.7	96	—	—	104	56	119	124	132	85.5	86.7	3.3	2.4
Feb.	28	109	180	178	84	229	50	152	6.5	11.5	96	—	—	102	58	117	122	131	85.1	84.9	3.2	2.2
Mrt.	24	113	176	182	90	227	48	180	7.1	11.8	97	—	—	101	57	114	119	128	85.1	84.9	3.1	2.2
Apr.	14	97	111	154	88	226	48	155	6.5	12.1	93	—	—	98	53	111	117	128	85.0	84.9	3.2	2.2
Mei	14	85	102	157	89	225	49	153	6.8	12.4	90	—	—	96	52	107	116	123	81.5	84.9	3.4	2.1
Juni	14	88	95	154	86	223	50	153	6.0	12.8	86	—	—	94	50	105	116	122	80.0	84.9	4.1	2.1
Juli	23	106	120	176	92	221	50	158	5.7	13.7	85	—	0.8	92	50	104	115	119	78.3	84.9	4.2	2.1
Aug.	35	118	138	201	96	219	48	142	6.1	14.3	82	—	—	92	51	103	115	118	78.3	87		

Productie ¹⁾, Handel en Verkeer

Datum	Productie-index van ¹⁾										Buitenlandsche handel (maandgemidd.)						Invoer- resp. uitvoer- (+) overschot	Scheepvaart- verk. v. d. be- langr. havens ²⁾		Ontvangsten van de spoorwegen ³⁾
	Index van de industriele productie	Steenkolen					Aantal verkoozen ⁴⁾	Invoer			Uitvoer			In- komend	Uit- gaand					
		Ijzer	Staal	Machine- industrie	Textiel- industrie	Totaal		Grond- stoffen	Fabri- katen	Totaal	Grond- stoffen	Fabri- katen								
		Gemiddelde van 1928 = 100						1000	in millioenen R.M.							in 1000 N.R.T.		Mill. R.M.		
1925	83,2	87,6	86,6	84,6	81,8	—	—	1.030	518	167	774	166	563	256	2.766	2.793	—			
1926	78,9	96,5	82,7	76,7	69,5	85,0	—	834	412	114	868	228	596	+ 34	3.190	3.183	—			
1927	100,1	102,0	111,3	112,6	91,7	110,1	—	1.186	599	212	900	217	644	286	3.389	3.374	417,6			
1928	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	—	1.167	602	204	1.023	229	740	144	3.678	3.653	428,3			
1929	101,4	108,3	113,8	112,5	100,9	91,9	1.917	1.121	600	189	1.124	244	819	+ 4	3.637	3.698	445,5			
1930	83,6	94,7	82,5	80,5	83,1	87,7	3.076	866	459	150	1.003	204	753	+ 137	3.671	3.644	380,3			
1931	69,1	78,7	51,6	57,5	59,5	86,0	4.520	561	290	102	800	151	615	+ 239	3.366	3.331	319,8			
Januari '31	67,8	90,2	60,5	62,9	54,8	78,4	4.887	715	375	116	775	170	575	+ 60	3.353	3.313	302,7			
Februari	69,2	82,6	57,7	67,2	59,4	78,1	4.972	620	331	113	778	160	591	+ 158	2.732	2.746	281,3			
Maart	73,5	82,0	56,1	66,1	64,6	83,8	4.744	584	297	111	867	172	662	+ 283	3.223	2.250	329,4			
April	76,3	79,3	54,6	65,3	66,4	85,6	4.358	679	368	115	818	160	620	+ 139	3.236	3.225	326,4			
Mei	73,9	78,1	55,5	65,7	61,5	87,5	4.053	600	311	113	783	154	593	+ 183	3.546	3.572	343,1			
Juni	74,4	76,7	59,6	63,4	68,4	86,9	3.954	607	323	114	747	150	566	+ 140	3.694	3.551	342,8			
Juli	71,7	74,6	57,1	62,9	65,2	86,0	3.990	562	287	106	827	151	641	+ 264	3.753	3.673	359,4			
Augustus	67,5	73,5	49,9	56,0	61,9	87,2	4.215	454	243	84	803	155	616	+ 349	3.682	3.637	337,1			
September	67,0	76,0	45,3	48,2	58,0	87,2	4.355	448	227	85	835	153	648	+ 387	3.421	3.568	331,1			
October	64,2	76,8	43,4	47,3	49,6	90,7	4.623	483	224	95	879	148	691	+ 396	3.320	3.470	335,8			
November	64,0	80,4	44,0	48,2	48,2	90,4	5.060	485	251	89	749	124	589	+ 264	3.310	3.093	290,0			
December	59,4	73,7	35,4	37,2	56,3	89,3	5.668	491	243	86	738	116	589	+ 247	3.125	3.076	258,6			
Januari '32	52,9	70,8	36,0	34,2	33,5	87,8	6.042	440	221	75	542	102	417	+ 102	2.964	2.824	216,2			
Februari	55,2	67,3	35,4	37,8	37,6	86,7	6.128	441	230	76	538	97	423	+ 97	2.535	2.589	219,7			
Maart	56,8	67,8	31,3	36,5	39,6	85,8	6.034	364	188	60	527	93	417	+ 183	2.810	2.653	244,5			
April	56,5	65,6	31,7	42,2	35,6	80,2	5.739	427	220	62	481	92	372	+ 54	2.724	2.731	230,4			
Mei	60,0	68,2	38,2	57,4	37,7	76,7	5.583	351	176	57	447	78	356	+ 96	2.885	2.885	243,4			
Juni	56,6	64,6	31,9	41,2	43,9	73,0	5.476	364	176	58	454	80	362	+ 90	3.125	3.030	245,4			
Juli	53,1	63,7	29,5	34,8	37,4	74,5	5.392	366	179	56	431	79	339	+ 65	3.067	3.014	253,1			
Aug.	52,3	62,9	27,0	32,7	38,6	73,1	5.224	332	174	50	428	79	334	+ 96	3.076	3.058	253,0			
September	56,2	66,5	28,2	31,9	41,9	85,2	5.103	360	195	55	444	81	340	+ 84	2.882	2.918	249,4			
October	69,9	73,3	33,2	42,4	38,9	92,7	5.109	398	207	58	482	87	371	+ 84	3.200	3.163	258,3			
November	62,9	79,4	38,5	47,9	—	96,4	5.355	393	215	—	475	—	371	+ 82	2.924	3.014	—			
December	—	—	—	—	—	—	5.773	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			

Kapitaalmarkt ²⁾

Datum	Effectenbeurs										Emissies ³⁾ (maandgemiddelden)						Geldmarkt ⁴⁾			Prijzen		Aantal Faillissementen						
	Indexcijfer van										in millioenen R.M.						Tegede bij Spaarbanken ⁵⁾	Callrente	Parti- culier Disconto	Rente van maandgeld	Indexcijf. v. Groothand. prijzen		Kosten van Levens- onderhoud					
	Aandeelen		Crediet- banken		Steenkolen- ondern.		12 Metaal- industrieën		14 Electro- techn. ondern.		26 Chemische ondern.		8% Goud- Pandbr. Hyp.bank		Totaal	Binnen- landsche								In het buitenland opgenomen	Aandeelen	Obligaties	Privaat- rechtelijke ondern.	Publiek- rechtelijke lichamen
	325 ⁶⁾	25	6	12	14	26	8%	Totaal	Binnen- landsche	In het buitenland opgenomen	Aandeelen	Obligaties	Privaat- rechtelijke ondern.	Publiek- rechtelijke lichamen	mill. R.M.	1913=100								1913/4=100				
1925 ..	93	93	97	97	93	89	—	250	145	105	55	195	182	68	1.694	9,08	7,62	10,82	142	—	948							
1926 ..	109	118	121	97	121	113	—	510	381	129	82	428	310	200	3.185	5,31	4,91	6,57	134	—	1.003							
1927 ..	158	162	163	130	174	155	—	479a	361a	118	120	359	358	121a	4.693	6,05	5,49	7,82	138	148	472							
1928 ..	148	159	128	101	174	142	97,2	477b	355b	122	112	365	321	156b	6.990	6,74	6,54	8,22	140	152	665							
1929 ..	134	153	120	85	168	123	94,4	242c	213c	29	82	160	174	68c	9.016	7,68	6,87	8,97	137	154	821							
1930 ..	109	130	111	73	139	94	97,3	387	269	98	46	321	224	143	10.400	5,06	4,43	6,14	125	147	945							
1931 ..	—	—	—	—	—	—	—	206d	177d	29	65	140	149	57	9.722	7,92	6,76	8,28	111	136	1.133							
1932 ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96	121	717							
Jan. '31	82	111	86	54	100	74	99,0	301	301	—	75	226	273	28	10.767	5,10	4,75	6,70	115	140	1.085							
Febr.	86	111	87	56	106	79	99,4	193	193	—	47	146	169	24	10.946	5,78	4,88	6,61	114	139	1.065							
Maart	91	113	93	59	112	86	99,8	198	198	1	15	183	164	34	11.044	5,31	4,76	6,41	114	138	1.240							
April	92	113	94	59	113	88	100,2	265	246e	19	14	251	171	94	11.165	5,88	4,65	5,95	114	137	972							
Mei	83	106	85	52	102	79	99,8	709	393	315	259	449	345	364	11.225	5,64	4,65	5,90	113	137	956							
Juni	76	101	77	47	96	73	97,6	170	170	2	57	113	138	34	11.074	7,07	6,09	7,04	112	138	1.034							
Juli	76,8	99,9	75,0	51,9	96,5	73,8	97,1	110	110	—	20	90	84	26	10.806	—	—	—	112	137	1.013							
Aug.	—	—	—	—	—	—	—	280	280	—	213	67	236	44	10.505	—	—	—	110	135	1.065							
Sept.	75,0	72,5	75,2	73,6	76,8	75,6	87,6	75	75	—	23	52	72	3	10.219	9,41	7,94	9,11	109	134	1.341							
Oct.	—	—	—	—	—	—	—	44	44	—	8	36	28	16	9.936	9,52	8,—	9,67	107	133	1.435							
Nov.	—	—	—	—	—	—	—	56	56	—	29	27	50	6	9.745	9,17	8,—	9,93	107	132	1.215							
Dec.	—	—	—	—	—	—	—	56	56	—	22	34	49	7	9.722	8,45	7,32	9,59	104	130	1.178							
Jan. '32	—	—	—	—	—	—	—	96	96	—	19	77	57	39	9.886	7,91	6,94	8,53	100	125	1.128							
Febr.	—	—	—	—	—	—	—	73	73	—	5	68	27	46	9.988	7,89	6,67	8,21	100	122	1.091							
Mrt.	—	—	—	—	—	—	—	32	32	—	9	23	24	8	9.951	7,50	6,09	7,48	100	122	975							
Apr.	94,6	94,7	94,7	93,3	92,2	92,9	—	107	107	—	62	45	83	24	9.956	6,33	5,13	6,89	98	122	929							
Mei	50,6	53,9	53,4	31,1	53,1	53,7	—	80	80	—	6	74	25	55	9.905	6,10	4,87	6,48	97	121	739							
Juni	49,7	53,3	54,5	29,6	50,3	51,8	—	25	25	—	3	22	21	4	9.800	5,87	4,75	6,48	96	121	704							
Juli	49,9	53,5	52,8	30,1	51,8	51,6	—	35	35	—	4	31	31	4	9.717	6,07	4,58	6,51	96	122	629							
Aug.	52,2	52,9	52,7																									

Productie, Handel en Verkeer.

Datum	Index van de industriële productie	Productie-index ¹⁾ van								Aantal werklozen	Buitenlandse handel ²⁾					Scheepvaartverkeer					
		Steenkolen	Ruwruis	Staal	Scheepsbouw	Andere metall. industrieën	Olie- en chemische industrie	Katoen	Kunstzijde		Invoer			Uitvoer		Inkomend	Uitgaand	Indexcijf. v.		Ontvangsten van de spoorwegen	
											Totaal	Grondstoffen	Fabrikaten	Totaal	Fabrikaten			Tijdschart.	Vrachten		
		Gemiddelde van 1924 = 100									1000	Mill. £					0000 tons		1924 = 100		Mill. £
1925..	97,5	91,7	85,4	90,2	69,7	106,0	93,0	123,6	—	1.338	110,3	35,5	26,7	64,4	51,4	45,9	463	519	95		86
1926..	75,3	46,1	33,4	43,4	52,0	113,8	81,6	106,7	—	1.506	103,6	32,7	26,3	54,3	44,9	49,3	535	391	108	98	7,12
1927..	108,1	94,6	99,8	111,0	103,6	122,0	97,6	120,5	159	1.179	101,7	29,3	26,9	59,1	47,0	42,3	505	5	107	95	9,15
1928..	102,5	89,6	90,5	104,0	90,6	114,9	101,2	107,8	214	1.290	99,8	27,9	26,5	60,3	48,2	39,5	503	537	97	87	8,63
1929..	110,6	96,8	103,7	118,4	105,9	116,1	102,8	108,4	225	1.263	101,9	28,3	27,9	60,8	47,8	41,1	522	573	107	84	8,91
1930..	98,5	91,8	84,8	90,5	91,7	115,7	81,6	84,1	193	1.991	87,2	20,9	25,6	47,5	36,6	39,6	531	549	77	65	8,29
1931..	84,1	83,0	51,4	63,8	37,7	106,5	81,7	81,5	216	2.717	71,9	14,5	21,8	32,4	24,2	39,5	503	486	61	67	7,54
Jan. '31									183	2.663	75,6	17,9	20,4	37,6	28,7	38,0	450	469	64	70	7,99
Febr.	85,1	88,3	55,4	67,7	50,6	92,4	83,9	71,7	170	2.697	63,6	13,3	19,5	31,8	24,0	31,8	401	423	—	65	7,37
Mrt.									191	2.666	70,7	15,1	22,3	34,0	25,6	36,7	478	466	59	66	8,01
April									181	2.593	70,0	15,5	20,9	32,5	24,3	37,5	459	465	54	67	7,49
Mei	80,6	81,4	54,4	62,9	40,5	121,9	82,5	78,1	186	2.578	69,6	14,6	21,0	33,9	26,0	35,7	511	504	56	70	7,05
Juni									220	2.707	68,6	14,1	20,2	29,4	21,7	39,2	558	507	56	64	7,38
Juli									232	2.807	70,1	13,6	20,7	34,3	26,5	35,8	564	536	58	62	7,42
Aug.	81,1	76,2	46,0	57,9	30,4	101,0	73,9	74,3	174	2.813	65,3	12,5	20,1	29,1	22,0	36,2	568	502	55	63	6,87
Sept.									215	2.880	68,3	11,2	22,6	29,8	22,2	38,5	535	503	55	62	7,63
Oct.									250	2.793	80,7	11,9	27,2	32,8	24,0	47,9	522	538	77	73	8,06
Nóv.	90,5	86,2	49,9	66,8	29,2	110,6	86,5	102,0	297	2.735	83,2	15,3	28,7	31,9	22,9	51,3	498	460	71	74	7,53
Dec.									288	2.670	77,0	18,5	18,2	32,1	22,7	44,9	486	460	71	72	7,64
Jan. '32									305	2.855	62,3	16,9	13,3	31,1	23,4	31,2	423	454	51	62	6,67
Febr.	92,3	85,4	54,2	67,0	27,2	105,9	89,2	100,9	309	2.809	70,2	15,4	20,1	30,0	22,6	40,2	465	410	51	65	6,90
Mrt.									300	2.660	61,1	16,5	13,0	31,2	24,2	29,9	413	428	51	69	6,64
Apr.									306	2.727	53,5	13,4	11,8	34,8	26,8	18,7	435	446	71	69	6,44
Mei	83,9	78,8	51,7	63,9	20,5	95,5	96,1	94,0	289	2.822	55,7	13,7	11,6	30,2	23,2	25,5	477	426	71	68	6,04
Juni									296	2.843	57,5	13,5	11,8	29,7	22,9	27,8	513	465	—	58	6,08
Juli									271	2.921	51,9	10,8	11,4	29,3	22,4	21,6	502	480	—	56	5,81
Aug.	80,0	69,3	44,5	61,4	17,3	92,0	95,0	73,3	219	2.947	53,3	11,7	13,1	28,6	21,7	24,7	513	450	45	59	5,47
Sept.									270	2.925	54,3	11,2	12,1	26,2	19,8	28,1	491	477	55	64	5,73
Oct.									300	2.810	60,8	11,9	13,5	30,4	22,7	30,4	483	435	61	63	6,14
Nov.									313	2.849	61,6	13,7	13,2	30,5	22,5	30,5	435	441	58	65	

¹⁾ Productie-index van de London en Cambridge Economic Service, met uitzondering van dien van kunstzijde, welke aan de Board of Trade en dien van electriciteit, welke aan de British Electrical and Allied Manufacturers' Association is ontleend.
²⁾ De cijfers over de jaren 1925-1929 zijn maandgemiddelden.

Datum	Kapitaalmarkt								Geldmarkt					Prijzen			Kosten van levensonderhoud ⁷⁾	Index van gemiddelde weekloon ⁷⁾	Aantal faillissementen ⁸⁾
	Effectenbeurs ¹⁾		Emissies ²⁾						Geldmarkt					Indexcijfers v. grooth.prijzen ⁶⁾					
	Koersen van		Totaal	Groot-Brittannië	Britsche Bezittingen	Buitenland	Clearing te Londen ³⁾	Deposito's	Voorschotten	Wissels	Callrente	3-maandsdisconto	Totaal	Voedingsmiddelen	Grondstoffenfabrikaten				
	Index van industriële aandelen	Vaste rente- en drag. fonds.														Index van koers.			
1924 = 100		Mill. £						Mill. £					1924 = 100			%	%		
1925.....	109	98,3	101,8	18,3	11,0	4,8	2,5	2.983	1.662	856	226	3,47	4,15	95,9	100,4	93,5	100	100,6	413
1926.....	115	96,4	103,8	21,1	11,7	4,4	5,0	2.946	1.665	892	216	4,01	4,49	89,1	93,1	87,0	98	100,4	370
1927.....	124	96,9	103,2	26,2	14,7	7,3	4,2	3.068	1.713	928	218	3,71	4,24	85,1	91,4	81,8	95	100,7	381
1928.....	142	99,2	100,8	30,2	18,3	7,1	4,8	3.276	1.766	948	237	3,56	4,16	84,4	91,6	80,7	95	99,8	365
1929.....	139	96,3	104,0	21,1	13,3	4,5	3,3	3.328	1.800	991	229	4,58	5,31	82,2	87,4	79,4	94	100,2	345
1930.....	112	99,4	100,7	19,6	10,6	5,8	3,2	3.232	1.801	963	264	2,36	2,62	72,0	75,4	69,7	90	98,3	369
1931.....	87	98,7	101,8	7,4	3,5	3,1	0,8	2.851	1.760	957	270	2,92	3,57	62,7	67,0	60,3	84	97,1	339
1932.....	84	112,4	90,3	9,4	7,0	2,4	—	—	—	—	—	1,64	1,94	—	—	—	84	95,1	—
Januari 1931	96	103,5	96,8	12,3	7,8	1,1	3,4	3.389	1.873	924	330	1,87	2,7	64,3	68,1	62,4	87	98,1	426
Februari	94	98,5	101,8	19,6	6,0	13,6	—	2.841	1.820	925	301	2,50	2,52	63,9	67,1	62,1	86	97,4	398
Maart	95,5	99,6	100,6	13,4	7,4	3,6	2,4	2.849	1.764	936	240	2,23	2,62	63,7	66,6	62,1	84	97,3	441
April	94	100,2	99,9	1,7	1,4	—	0,3	2.893	1.736	940	211	2,31	2,61	63,6	67,4	61,5	84	97,3	315
Mei	80	103,0	97,6	11,0	0,9	10,1	—	3.045	1.738	935	224	1,98	2,26	62,8	67,8	60,1	83	97	395
Juni	82	104,6	96,0	12,8	4,4	5,3	3,1	2.808	1.782	923	266	1,56	2,12	62,1	67,7	59,1	84	97	422
Juli	86	101,5	98,7	5,2	2,3	2,9	—	3.156	1.788	913	281	1,75	2,14	61,5	65,5	59,2	83	97	438
Augustus	82	99,2	101,3	1,7	1,7	—	—	2.447	1.745	908	264	3,58	4,31	59,9	64,6	57,3	83	96,3	313
September	78	97,9	102,9	1,3	1,3	—	—	2.328	1.712	911	237	3,69	4,28	59,7	64,7	57,0	83	96,3	343
October	87	92,6	108,1	2,5	2,5	—	—	2.204	1.724	910	237	4,31	5,71	62,8	67,7	60,2	84	96,3	413
November	92	94,0	106,5	4,4	4,3	0,1	—	1.887	1.706	900	240	5,02	5,76	64,0	69,1	61,4	85	96,3	365
December	81	90,2	111,2	2,7	2,7	—	—	1.969	1.737	900	246	4,21	5,84	63,7	68,0	61,5	84	96,3	400
Januari 1932	82	93,4	107,5	2,9	0,3	2,6	—	2.046	1.714	905	239	4,46	5,65	63,7	69,0	61,0	84	96,1	435
Februari	80,5	93,7	107,2	12,0	9,1	2,9	—	1.875	1.659	902	208	4,27	5,11	63,4	68,7	60,7	84	95,3	431
Maart	86	103,4	97,0	12,1	11,1	1,0	—	2.572	1.676	900	217	2,48	2,64	63,0	69,5	59,7	83	95,4	470
April	83	104,5	96,0	18,0	9,6	8,4	—	2.210	1.681	881	240	1,98	2,36	61,6	69,2	57,8	82	95,5	468
Mei	77	109,4	91,7	12,3	8,9	3,4	—	2.317	1.699	871	246	1,38	1,57	60,6	68,8	56,5	81	95,5	390
Juni	73	108,8	92,5	17,5	15,4	2,1	—	2.443	1.764	852	278	0,94	1,06	58,9	66,8	55,0	82	95,5	375
Juli	83	121,7	82,7	3,3	3,2	0,1	—	2.992	1.804	836	317	0,67	0,98	58,8	64,9	55,7	81	95,1	413
Augustus	86	120,2	83,9	0,1	0,1	—	—	2.192	1.851	816	374	0,71	0,72	59,9	64,5	57,5	81	95,3	383
September	90	121,5	82,7	—	—	—	—	2.072	1.865	803	392	0,65	0,69	61,4	64,6	59,7	82	95,1	435
October	90	126,8	79,0	19,7	11,8	7,9	—	2.398	1.893	795	390	0,71	0,84	60,8	63,6	59,3	82	95	—
November	92	122,9	81,8	10,8	10,3	0,3	0,2	2.281	1.898	785	391	0,69	0,77	60,8	64,0	59,1	82	94,3	—
December	91	122,7	81,9	4,3	4,0	0,3	—	—	—	—	—	0,75	0,93	—	—	—	82		

Datum	Productie ¹⁾ , Handel en Verkeer																		
	Index van de industriële productie	Productie-index van											Buitenlandsche handel ²⁾						
		Fabrikaten	Mineralen	Steenkolen	Ruwe Petroleum	Koper	Ijzer en Staal	Textiel-goederen	Auto-mobielen	Bouwbedrijvigheid	Wagonverladingen	Katoenverbruik	Aantal tewerkgestelden	Betaalde loonen	Invoer		Uitvoer		Uitvoerschot
															Totaal	Grondstoff.	Totaal	Fabrikaten	
Gemiddelde van 1923—1925 = 100												1923—1925 = 100		Mill. \$					
1925	104	105	99	99	104	106	106	104	107	122	103	—	99.6	100.9	352	146	409	154	50
1926	108	108	108	110	105	110	113	104	108	129	106	109 ^a	101.4	104.3	369	149	401	163	32
1927	106	106	107	99	122	105	104	113	86	129	103	122	98.8	102.0	349	133	405	165	56
1928	111	112	106	96	122	115	119	107	110	135	103	107	97.2	101.8	341	122	427	188	86
1929	119	119	115	102	137	127	130	115	135	117	106	115	101.1	107.7	367	130	437	211	70
1930	98	95	99	88	122	87	95	91	85	92	87	87.8	87.4	255	84	320	158	65	
1931	81	80	84	72	115	—	59	94	60	63	75	88	74.4	66.0	174	54	202	93	28
Jan. '31	83	83	88	77	110	72	70	86	63	71	82	82	76.4	68.4	183	59	250	117	67
Februari	86	86	86	73	110	76	73	95	68	79	80	86	77.3	73.2	175	56	224	116	49
Maart	87	87	89	76	112	70	75	97	67	77	80	89	78.1	74.9	210	64	236	110	26
April	88	87	91	77	121	69	70	96	77	73	80	92	77.9	73.6	186	55	215	111	29
Mei	87	87	87	75	122	68	67	97	78	65	79	90	77.1	72.1	180	55	204	103	24
Juni	83	82	86	74	122	67	61	96	65	63	77	90	75.0	67.6	173	52	187	98	13
Juli	82	82	86	74	123	59	58	100	60	61	78	93	73.8	64.4	174	50	181	88	7
Augustus	78	78	79	70	107	59	50	99	52	59	72	92	74.2	64.3	167	48	165	84	—2
Septemb.	76	75	77	70	102	60	45	100	40	59	69	93	74.7	61.8	170	53	180	83	10
October	73	71	82	71	116	—	45	93	26	55	69	85	71.4	59.4	169	52	205	77	36
Novemb.	73	71	81	67	122	—	51	89	36	49	68	84	68.7	56.2	149	48	194	67	45
December	74	73	84	64	121	—	42	88	66	38	69	86	67.9	55.8	154	50	184	65	30
Jan. '32	72	71	77	58	111	—	43	89	45	31	64	83	66.3	52.4	136	38	150	55	14
Februari	69	68	78	63	109	—	41	86	35	27	62	85	67.3	53.5	131	37	154	57	23
Maart	67	65	84	70	109	—	34	82	28	26	61	85	66.3	52.3	131	36	155	61	24
April	63	61	79	55	112	—	32	65	35	27	59	68	64.0	48.7	127	36	135	58	8
Mei	60	58	67	49	109	—	29	59	45	26	54	63	61.3	46.2	112	—	132	—	20
Juni	59	58	63	45	105	—	25	63	47	27	52	64	59.1	42.6	110	—	114	—	4
Juli	58	57	64	46	104	—	25	69	33	27	51	63	57.2	39.6	79	—	107	—	28
Aug.	60	59	65	50	104	—	23	90	23	30	51	82	58.6	40.1	91	—	109	—	18
Sept.	66	66	70	58	104	—	28	104	24	30	54	99	61.5	42.1	98	—	132	—	34
Oct.	66v	65v	74	67	103	—	31	99	17	29	57	96	62.0	43.5	106v	—	153v	—	47v

1) De indexcijfers betreffende de productie, de wagonverladingen, het katoenverbruik, het aantal tewerkgestelden en de betaalde loonen zijn ontleend aan het Federal Reserve Bulletin. Wat de index van de industriële productie betreft, deze is samengesteld uit de gegevens van 58 industrieën n.l. 50 van fabrikaten en 8 van mineralen.

2) Gemiddelde van Maart—Dec. 3) De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. v) = voorloopig.

Datum	Kapitaalmarkt														Geldmarkt		Prijzen				
	Effectenbeurs						Emissies ³⁾								Callrente ⁴⁾	Prima bank-accepten (90 dagen)	Prima hand-delspapier (4—6 mnd.)	Indexcijfer van groot-hand.prijz. ⁶⁾	Landbouw-producten ⁶⁾	Kunsten van Levens-onderhoud	
	Indexcijfer van ¹⁾			Binnen- en buitenl.			Binnenlandsche				Buitenl. Emissies										
	421 Aandelen	351 Industr. aandelen	33 Spoorweg-aandelen	37 Aand. van public utilities	60 Obligatiën	Makelaars-leeningen ²⁾	Totaal (zonder conversie)	Conversie	Aandelen	Obligatiën		Totaal Binnenland	Privaat-rechtelijke	Publiek-rechtelijke	Buitenl. Emissies						
1926 = 100						in miljoenen dollars														1926 = 100	1923 = 100
1925	90	88	90	95	95.3	2.336	518	76	101	417	391	300	91	127	4.206	33	41/32	104	110	103.8	
1926	100	100	100	100	97.0	3.293	528	91	98	430	433	313	120	95	4.508	33	43/32	100	100	103.8	
1927	118	118	119	116	98.9	4.433	649	179	126	523	519	388	131	130	4.05	33	41/32	95	99	101.6	
1928	150	154	129	149	98.7	6.440	676	156	256	420	566	446	120	110	6.05	41/16	44/32	97	106	100.4	
1929	190	189	147	235	95.7	3.990	849	117	508	341	786	668	118	63	7.74	51/16	57/8	95	105	100.0	
1930	150	141	125	215	98.3	1.894	585	54	129	456	501	374	127	84	2.87	21/16	313/16	86	88	96.2	
1931	94	87	72	148	95.9	587	259	76	26	233	238	129	109	21	1.74	19/16	55/8	73	65	86.7	
Jan. '31	112	103	100	163	99.6	1.720	467	182	45	422	335	55	280	132	1.50	11/16	23/8	78	73	91.1	
Febr.	120	110	105	178	99.4	1.840	206	15	27	179	202	74	128	4	1.50	11/16	21/8	77	70	89.6	
Mrt.	122	112	97	189	100.0	1.909	566	135	9	557	553	295	294	13	1.56	11/16	23/8	76	71	89.1	
April	109	100	87	170	99.6	1.651	387	204	102	285	369	267	102	18	1.57	11/16	21/8	75	70	88.2	
Mei	98	89	77	156	99.7	1.435	344	84	29	315	334	161	173	10	1.45	11/16	21/8	73	67	86.9	
Juni	95	87	74	153	99.4	1.391	251	151	6	245	225	106	119	26	1.50	11/16	21/8	72	65	85.9	
Juli	98	90	75	158	99.4	1.344	226	45	2	224	226	115	111	—	1.50	11/16	21/8	72	65	85.9	
Aug.	96	89	66	154	98.5	1.354	120	7	12	108	120	46	74	—	1.50	11/16	21/8	72	64	85.9	
Sept.	82	76	56	132	95.6	1.044	271	43	12	259	221	106	115	50	1.50	11/16	21/8	71	61	85.6	
Oct.	70	65	48	112	89.4	796	45	1	4	41	45	17	28	—	2.10	11/16	21/8	70	59	84.9	
Nov.	72	68	46	115	89.0	730	110	21	24	86	110	50	60	—	2.50	21/16	33/8	70	59	83.9	
Dec.	58	54	33	96	81.6	587	119	21	39	80	119	67	52	—	2.73	33/16	33/8	69	56	83.1	
Jan. '32	58	54	37	94	81.0	512	180	14	4	176	180	47	133	—	2.61	21/16	33/8	67	53	81.4	
Febr.	56	53	34	93	80.3	525	73	21	4	69	73	39	34	—	2.50	21/16	33/8	66	51	80.1	
Mrt.	57	54	32	93	80.8	533	161	29	1	160	161	48	113	—	2.50	21/16	33/8	66	50	79.6	
April	44	42	22	73	79.4	379	70	72	—	70	70	15	55	—	2.50	21/16	33/8	66	49	78.8	
Mei	40	38	17	68	75.2	300	91	32	—	91	91	7	84	—	2.50	21/16	33/8	64	47	77.9	
Juni	34	34	14	55	72.2	244	78	64	—	78	78	4	74	—	2.50	21/16	33/8	64	46	77.2	
Juli	36	36	16	55	74.2	242	104	50	1	103	104	63	41	—	2.08	21/16	33/8	65	48	77.0	
Aug.	53	52	29	84	83.2	332	62	108	2	106	60	26	34	—	2.00	21/16	33/8	65	49	76.8	
Sept.	58	56	35	91	85.8	380	93 ⁷	47	—	93	73	7	66 ⁷	—	2.00	21/16	33/8	65	49	76.6	
Oct.	50	48	28	81	84.1	325	98 ⁸	24 ⁸	2	96	94	49	45 ⁸	—	1.35	11/16	14/8	64	47	76.1	
Nov.	48	45	26	78	81.9	338	44 ⁹	31 ⁹	2	42	44	11	33 ⁹	—	1.00	11/16	14/8	64	—	75.6	

1) Indexcijfers van Standard Statistics Co. 2) Einde v. h. jaar (resp. maand). 3) Ontleend aan The Commercial and Financial Chronicle. 4) Stock exchange call loans. 5) Renewal rate. 6) Bureau of Labor Statistics. 7) Excl. \$ 13.523.002 voor leeningen van de Reconstruction Finance Corp. aan gemeenten. 8) Id. \$ 94.192.845. 9) Id. 25.950.135.

